

Revista Noastră

Nr. 21-22

24 ianuarie 2004

Revista Colegiului Național "Unirea", Focșani

Cuprins:

Aniversări	pag. 3
Istoria Ieroglifică - 300 de ani de la elaborarea lucrării - Gheorghe Zaharia	pag. 4
Nichita Stănescu - Aventura cunoașterii - J. Voineag	pag. 11
(Antropo-)Cosmologie și cosmogonie la Nichita Stănescu și Dimitrie Cantemir - T. Aioanei	pag. 18
Vasile Spiridon: Nichita Stănescu - Autor canonic	
Note de lectură de Mircea Dinutz	pag. 22
Scurt Divan sau „Gâlceava sinelui de către sine” - T. Aioanei	pag. 24
El a venit și ne-a spus - Nichita Stănescu în lectura elevilor	pag. 27
Modernism - Postmodernism - Antologii de poezie postmodernistă	pag. 32
Înapoi la clasici - „Virtus romana rediviva” - Soare Elena	pag. 38
Dascăli de altădată de Gheorghe Zaharia	pag. 39
Jurnal de dascăl - Mircea Dinutz	pag. 41
Un elev devenit celebritate - Sergiu Huzum	pag. 42
Dintre sute de catarge	pag. 44
De la poezie la matematică	
Când matematica glumește - Cornel Novetschi	pag. 52
Problemele profesorului Hilbert - Cociorvă Cristian	pag. 53
Noutăți în informatică - Andrei Giurgiu	pag. 55
Chimia și viața - Hapău Denisa	pag. 56
De la elevi... citire - Cărți citite și recomandate colegial	pag. 60
Să ne dăm... fumuri	pag. 64
Ridendo - Perle & cuvinte de spirit	pag. 65
Viața teatrală în liceu	pag. 66
Divertis - Probleme de săh	pag. 68
Poșta redacției	pag. 69
Focșanii și Unirea	pag. 70
Colegi cu care ne mândrim - premii la Olimpiadele Naționale	pag. 71

Colectivul redacției:

Mocanu Gabriela

Toth Arthur

Tutoș Cristian

Ostahi Simona

Cristea Iuliu

Bogdan Andrei

Secretar general de redacție: Aurelian - Cezar Cherciu

Coordonator prof. Gheorghe Zaharia

Prin scrisul lui, Cantemir a adus neamului o glorie mai mare și mai durabilă decât aceea a armelor: conștiința europeană românească. Scriind cu predilecție în latinește – limba universală de comunicare a savanților – s-a adresat tuturor oamenilor de știință din vremea lui. Membru al Academiei din Berlin, organizator al Academiei rusești, Cantemir este primul român tradus și citit în Europa.

(Pompiliu Constantinescu)

1673 – 1723

ANIVERSĂRI

Spiritul său, apt să împodobească palate și mai ales umilele, binecuvântatele sălașe ale limbii române, vocabulele căreia l-au absolvit și l-au geometrizat ca un fagure, da, spiritul său ne face acum cu mâna pe deasupra existenței cea de toate zilele.

(Marin Sorescu)

1933 - 1983

Voievod luminat, ambițios și blazat, om de lume și ascet de bibliotecă, intrigant și solitar, mânuitor de oameni și mizantrop, iubitor de Moldova lui, după care tânjește, și aventurier, cântăreț din tambură țărigrădean, academician berlinez, prinț rus, cronicar român cunoscător al tuturor plăcerilor pe care le poate avea lumea, Dimitrie Cantemir e Lorenzo de Medici al nostru.

(George Călinescu)

Istoria ieroglifică

Destinul nedrept al unei cărți

(300 de ani de la elaborarea ei)

prof. G. Zaharia

O carte mai mult citată decât citită, ar fi putut determina un alt curs al evoluției literaturii noastre dacă ar fi fost publicată la timp. Elaborată peste hotare, rămasă în manuscris 180 de ani, cartea aceasta este de o frapantă originalitate care uneori a speriat.

În cele 12 părți ale ei, lucrarea prezintă epoca 1703-1705, o epocă dominată de acerba luptă dintre Cantemirești și Constantin Brâncoveanu. Acțiunea începe în vara anului 1703, în momentul în care boierii munteni și cei moldoveni se adunaseră într-un sat de lângă Adrianopol cu scopul de a propune turcilor un nou voievod pentru Moldova, în locul mazilitului Constantin Duca. La fel ca în orice luptă pentru domnie, se înfruntă diferite partide boierești, fiind ales până la urmă Mihail Racoviță, sprijinit de către voievodul muntean Constantin Brâncoveanu. Turcii își dau acordul, evident în schimbul unor însemnate peșcheșuri, în timp ce Struțocămila, cum este numit în carte, își începe domnia. În același timp, începe prigoana împotriva fraților Cantemir - Antioh și Dimitrie-, candidații cei mai îndreptățiți la tron. Dimitrie, către care se îndrepta mai ales ura lui Brâncoveanu, se refugiază în casa unui mare demnitar otoman. Atras în cursă, principele reușește să scape, chiar de două ori, a doua oară după ce, prins, fusese aruncat în

închisoare. Se refugiază de data aceasta în casa ambasadorului francez, contele de Fériol. Ajungând vizir un prieten al Cantemireștilor, Constantin Brâncoveanu este nevoit

să se împace cu dușmanii săi. Mai mult, va trebui să accepte domnia lui Antioh în Moldova, iar lui Dimitrie îi oferă însemnate sume de bani, un fel de pensie viageră.

Constantin și Antioh Cantemir - tatăl și fratele voievodului -
frescă la mănăstirea Mera, jud. Vrancea

În această intrigă istorico - polițistă, sunt intercalate și numeroase alte povestiri, ale căror rosturi istorico-literare le vom comenta mai încolo- „Lupul și dulăul”, „Lupul și armăsarul”, „Helgea și Struțocamila”, „Povestea Camilopardului”, „Povestea Liliacului și a corăbierului cu dulful”, „Povestea Brehnacii”, „Calomnia și tiradele dragostei” etc .

Faptul acesta nu confirmă doar observația lui George Călinescu: „Lui Cantemir îi place să spună istorii, anecdote și are limbuția lui Creangă”, ci și stăpânirea unor procedee literare de-a dreptul surprinzătoare, dat fiind momentul creării „Istoriei ieroglifice” .

Iată episodul „Helgea și Struțocamila”, sau povestea căsătoriei lui Mihail Racoviță cu Ana, frumoasa fiică a unui boier gălățean. Frumusețea Anei tulburase multe minți de boieri tineri sau vârstnici, care „cu mâinile întinse, cu brațele deschise și cu mințile uluite o aștepta și o poftiia”. Și de această minune de fată, cu tenul catifelat și suav mirositor, „ca roua trandafirilor”, cu „gingaș trupul și mângâios statul”, cu „albă peliță, cu negri și mângâioși ochii, cu subțiri degetele, cu roșioare unghișoarele, cu molcelușe vinișoarele, cu iscusit mijlocelul și rotungior grumăgiorul”, are parte o urâțenie cu gâtul ghebos, cu pieptul flocos, cu picioarele noduroase, cu urechile pleoștite, cu fălcile pătrate, cu ochii puchinoși, cu copitele „lăboase”.

Dar, surpriză și nu prea, „fericitul” soț se pomenește că lăutarii îi cântă la nuntă:

“O, Helgea ficioară, frumoasă nevastă,
Nevastă ficioară, ficioară nevastă

.....

Fulgerul, fierul, focul mistuiescă
Patul nevăpsit nu se mai slăvească”

Întrucât nu e prea clar pentru noi, după 300 ani, ce-au vrut să spună lăutarii, să-l lăsăm pe Dimitrie Cantemir să decodifice: „Nevastă ficioară, ficioară nevastă: până a nu se mărita, era nevastă, iar măritându-se au ieșit fată”; „Patul nevăpsit: semnele ficioarii neaflăte, nearătate”

Ba lui Racoviță, peste șase ani, deși „stărp fiind”, nevasta îi mai face o „bucurie”: îi va aduce un fecior.

Anecdota, aceasta și celelalte, arată nu doar plăcerea de a povesti, până la un punct tipic moldovenească, ci și măiestria unui scriitor neașteptat de stăpân pe mijloacele artei sale.

Om de aleasă cultură, Cantemir folosește în lucrarea sa sugestii sau poate doar ecouri din diferite direcții: „Ethiopicele” lui Heliodor, indiana „Panciaturantra” (ale cărei ecouri le găsim și la Sadoveanu), „Istoria secretă” a lui Procopius din Cesarea, scrieri arabe sau turcești, „Le roman de Renart”, literatura populară, „Fiziologul” etc.

Vorbind despre modele, unul- „Ethiopicele” lui Heliodor- este mărturisit de către Cantemir însuși: „...eu urmele lui Heliodor călcând, mijlocul istoriei la început și începutul la mijloc, iară sfârșitul scaunul său păzindu-și”, altfel spus, ordinea relatării evenimentelor nu coincide cu ordinea desfășurării lor în timp.

Această discrepanță dintre trăire (istorie) și relatare (fabulă) este una dintre caracteristicile prozei moderne. Or, cum Heliodor este un scriitor grec care a trăit în secolul al treilea î.Hr., înseamnă că, de multe ori, a fi modern este totuna cu a fi mai tradițional decât tradiționalii ?

Printre cărămizile Babilonului s-a găsit una pe care un autor de acum patru mii de ani se plânge că nu mai are despre ce scrie, căci totul fusese scris până la el. Este oare literatura o permanentă reluare, și nu numai tematică, după cum se vede în cazul lui Heliodor?

Heliodor a fost admirat și imitat și de alte personalități celebre ale literaturii europene, contemporane lui Cantemir: Cervantes, Shakespeare, Thomas Hardy, Calderon, Racine (despre care se spune că l-a învățat chiar pe de rost).

Este, din acest punct de vedere, întâia manifestare a unei tendințe firești pe care E. Lovinescu o va numi, două sute de ani mai târziu, sincronizarea cu marile literaturi europene? Se pare că da, din moment ce Cantemir însuși va nota printre scopurile urmărite prin operă și efortul „spre deprinderea ritoricească”.

O mare dificultate au întâmpinat cititorii operei lui

Cantemir în a o încadra într-o specie oarecare. I s-a spus fabulă (Nicolae Iorga), pamflet politic (P.P. Panaitescu), operă alegorică (Lucian Blaga), roman social (Perpessicius), poemă eroi-comică în proză (G. Ivașcu), roman alegoric (A. Piru), pamflet și carte de înțelepciune, povestire cu prefigurații de roman, istorie a situațiilor fundamentale etc. Nu sparge oare literatura modernă granițele dintre genuri și specii?

Mari discuții a prilejuit forma alegorică la care a apelat Cantemir în numirea eroilor săi. Aceștia sunt păsări sau patrupede ("patru picioare" îi numește autorul), după cum aparțin Munteniei, care avea pe stemă un vultur, sau Moldovei, care avea pe stemă cunoscutul cap de zimbru. S-a vorbit despre caracterul incifrat al scrierii, destinată unor oameni de încredere, care ar fi citit-o "pe sub manta". Explicația nu rezistă, din moment ce autorul dă el însuși cheia numelor. E în realitate un procedeu literar, un fel de epitet Homeric, prin care personajul este numit printr-o anumită trăsătură caracteristică animalului în care se travestește.

Altfel spus, e un procedeu prin care persoane reale devin personaje.

Lupul - păstrează ecouri din credința mitică a rolului său pozitiv; personajul care îi poartă numele - Bogdan hatmanul - este credincios în prietenie, înțelept și prudent, pragmatic;
 Vulpea - Ilie Țifescu - inteligent și perfid, subtil și intrigant;
 Șoimul - Toma Cantacuzino - inteligent, nobil ca un veritabil cavaler medieval;
 Cucunozul (cucul) - M. Cantacuzino - egoist, lacom, trufaș și fanfaron.
 Se mai pot cita și alte exemple pentru

farmecul arhaic al numelor: Mâța sălbatică, Brehnacea (o specie de vultur), Uleul (uliul), Coruiul (uliul păsărar), Blendăul (o specie de șoim), Bursucul, Șoarecele Ursechel (pe tatăl său îl chema Ursache), Cioara, Gaia, Puhacea (bufnița) etc.

Un adevărat festin de semnificații ne întâmpină în cazul frumoasei soții a pocitului Racoviță. Ne amintim de "nevasta ficioară, ficioara nevestă". Ea este Nevăstuica, adică "un fel de" nevestă care, conform

simbolisticii populare, este leneșă și rea, fuge la vederea furcii de tors și a câlților, simboluri ale muncii specific feminine. Să fie, oare, femeile neobișnuit de frumoase ființe malefice și deloc dorite ca neveste? Adică să fie dreaptă vorba conform careia căsătoria cu o femeie frumoasă e o nenorocire care nu vine niciodată singură?

Trăind zbuciumat - orfan de mamă la cinci ani, rămas fără tată la 19 ani, un fel de ostatic la turci la 15 ani, domn ales al Moldovei doar pentru o lună, neconfirmat însă de turci, la 20 ani, urmărit spre a fi ucis lungi perioade de timp - Cantemir își găsește refugiul în cultură. Învăță în casă limbile latină și greacă, iar în

exilurile sale de la Constantinopole și Moscova, turca, araba, persana, franceza, italiana, rusa.

Consideră că, fără învățătură, cineva e "dobitoc și mort" sau, chiar, "și decât dobitocul mai rău este".

"Copilul neînvățat vițel mic iaște, iar mare făcându-să bou mare se numește".

De altfel, în ciuda a ceea ce se crede de către mulți, și chiar se afirmă cu tărie ignorantă și suficientă, epoca lui Dimitrie Cantemir era, în Țările Române, una de mare dragoste pentru cultură. Adevăr probat nu doar de personalități ca Miron Costin, Nicolae Milescu, Constantin Cantacuzino - acesta posesor al unei biblioteci al cărei inventar uimește și astăzi - Antim Ivireanu etc.

La adunarea de la Arnăuțchii, boierimea și chiar un reprezentant din "gloată" dau un adevărat spectacol cultural și intelectual. Nume pe care altfel istoria nu le-a prea păstrat - Vasile Costache, Lupu Bogdan, Maxul Serdarul, Ilie Cantacuzino, Toma Cantacuzino, Dumitrașcu Ursachi, și înșiruirea ar putea continua, dau dovadă de o întinsă și bine asimilată cultură politică, juridică, logică, filosofică, matematică și nu în ultimul rând retorică. Logica argumentației, subtilitatea polemică, fina ironie, bogăția ideatică ar fi facut cinste oricărei adunări academice de oriunde din Europa.

Din această galerie de boieri se remarcă un personaj foarte viu, Ilie Țifescu: subtil, oportunist, prudent până la meschinărie, preferând mijloacele subterane în locul luptei drepte, inteligent și cu un destin dramatic (e condamnat de o boală

necruțatoare), boierul aceasta e un adevărat personaj shakesperian.

Să aibă vreo legatură cu localitatea vrânceană Țifești? N-ar fi surprinzător ținând seama de raritatea numelui, dar și de faptul că regiunea a dat și un om de cultură de talia mitropolitului Varlaam și un voievod mult iubitor de licori bahice care a fost Dabija, dar și prototipul boierului intrigant și laș care a fost Moțoc.

Toți boierii participanți la adunare, boieri cultivați, chiar erudiți, îl aleg până la urmă domn pe cel mai prost și mai incult- Racoviță : “Cum te cheamă pre Struțocămilă întreabă. Iară ea raspunsă: Eu pre mine niciodată nu mă chem. Și altul pre mine <<o, dumneata>> mă cheamă”. Un fel de Păcală de joasă speță.

Nu va face Goethe, peste aproape 100 de ani, elogiul conducătorului idiot? Și nu era ironie! Autorul lui “Faust” spune că oamenii complecși, intelectuali în speță, rămân, uneori, paralizați în fața multor alternative decizionale; pe când redușii nu au ezitări. Ei știu una și bună, adevărurile lor sunt puține, dar fixe. Ca ale comuniștilor, de exemplu.

Altă atitudine de intelectual modern este negarea celor care l-au format, ca în cazul Noica Liiceanu. Tatăl său, Constantin Cantemir, voievod al Moldovei, altminteri om simplu- nu știa nici măcar să se iscălească- îl adusesse în 1685 în Muntenia pe învățatul călugăr Ieremia Cacavelă, căruia îi încredinșase educația lui Dimitrie. Despre învățatul călugăr, om cu studii filosofice și medicale strălucite, făcute, printre altele, și în Germania, la Frankfurt, Dimitrie Cantemir va nota că “voroava lungă, de ar fi cât de dulce și de frumoasă, până mai pre urmă se

arată grețoasă și sățioasă.”

Despre profesori , în general, va nota că “nu didascălul, carile în toate dzile în școală învață, ci cela ce ucenicilor cu vrednicii și învățături împodobeste viața, fericit și la nume vestit iaște și a fi să cade”. Ideea aceasta ar suna în zilele noastre că nu sunt adevărați profesori acei funcționari didactici care vin formal la școală zi de zi, indiferenți și plictisiți, ci aceia care au influență intelectuală și

morală fericită asupra elevilor.

“Prostimea”, notează Cantemir, cunoaște lucrurile doar la suprafață, pe când înțelepții le văd cauza materială - ”pricina de ce”- și cauza finală- “pricina pentru ce”-, adică semnificațiile. Acesta este drumul culturii: de la aparențe la esențe.

Prin “prostime” Cantemir nu înțelege o categorie socială, cum era perceput în general termenul în epocă, ci o categorie intelectuală- aceea a oamenilor neinstruiți. El mai știe că procesul acesta al instruirii este îndelung și dificil, că presupune eforturi și privațiuni pe care copilul nu le acceptă întotdeauna cu plăcere. De aceea, în “Istoria ieroglică” “pedeapsă”

înseamnă și suferință; dar și “învățatură”, “instruire”, iar “a pedepsi” înseamnă a “certa”, dar și “a învăța”, “a educa”.

În legatură cu savoarea arhaică a limbajului, iată câteva exemple:

“Afroditis - steaoua care întâi s-arată de cu sară; boadza (zeița) dragostelor, a curviii”

“Afrodisău - cela ce umblă după curvie, muierareț”

“Schiptra (sceptru)- bețișor scurticel care obicnuiți sunt împărații în mână a-l ține”

“Scutelnic- țaran scutit de bir”

“Iasimin- un fel de copăcel, să suie ca vița și face flori albe, prea-frumos mirositoare”..

Pe lângă proză, în “Istoria ieroglică” se întâlnesc și pagini de autentică poezie.

Duflul, delfinul îi zicem astăzi, “porcul peștit și peștele porcit”, îl caracterizează Cantemir, aruncă asupra corăbiilor “sămânța vântului și grăunțul apii”.

Răsăritul de soare este “mâna cea de aur (soarele) cu degetele de trandafir (“razele soarelui roșii de dimineață”, precizează Cantemir) din vârful munților flori culege și mănunchile negre din cele albe alege (“când se îngână ziua cu noaptea”). Gelosul “cu capul viperii se închină, cu ochii vulpii cântă, cu trupul dulăului se clatină și, ca și cum de duh rău tulburat ar fi fost, cu fălcile căscate, cu budzele lăsate și cu balele spumate, cuvinte cu stropi, și stropi cu cuvinte amestecate” îi adresează reproșuri iubitei.

Iubita îl caracterizează mai întâi, într-un fel de captatio: “ochii șoimului, pieptul leului, fața trandafirului, fruntea iasminului, gura bujorului, dinții

lăcrămioarelor, grumazii păunului, sprâncenele corbului, părul sobolului, mâinile ca aripile, degetele ca razele, mijlocul pardosului (leopardului), statul chiparosului..."

Cam prea multe metafore spre a fi sincere și dezinteresate.

Îl numește apoi, în funcție de relația dintre cei doi: "norocul meu cel nenorocit, o, dulcele meu până într-atâta de necredincios, sufletul sufletului meu, lumina ochilor, viața și ființa mea nu prepune pe țărna talpelor tale gând carile nici după moarte necum până la moarte în inima mea va intra".

Și, supremă dovadă de iubire: "Soarele nu răsăie, stelele nu lumineze dzua, să nu se arate nopții aceia în care brațele mele nu te îmbrățișează și țâțele mele la talpele tale nu se alăturădză"!

Uneori întâlnim formule oximoronice "somn fără somn și odihnă fără odihnă îl chinuia, atâta cât cu ochii deschiși somna și cu toată fantasia deșteptată visa"
"Simțire nesimțită simt și pătimire nepătimită pat".

Alteori farmecul unui arhaism cucerește, paradoxal, prin noutate: "de multă lumina soarelui vederile tâmpindu-mi-se".

"Roata soarelui a se privi vederea tâmpește"

Grădinile suspendate ale Semiramidei devin "raiul spândzurat".

Cele mai multe elemente de expresivitate sunt preluate din folclor, Cantemir anticipându-l pe Creangă: în expresii populare: "a râde pe sub mustăți", "a face din țanțar armăsar", "de-a fir a păr", "a rămâne cu gura

căscată", "a atinge la ficiți", "a lega teie de curmeie", "a schimba fețe", "a-și mușca buzele", "a se zbate ca peștele pe uscat", "cât negrul bouului" (cât negru sub unghie), "a bate apa-n piuă" etc. sau proverbe "Cine nu vrea să frământă toată ziua cerne", "Leneșul mai mult aleargă și scumpul mai mult păgubește", "Socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg", "Udul de ploaie nu se teme"; unele dintre ele, deși cunoscute și astăzi, capătă sub pana lui Cantemir o expresivitate deosebită: "Gura care singură pre sine se laudă

pute". Dintre cele 760 de "cuvinte alese", cum le zice Cantemir, cele mai multe sunt de origine populară, dar multe sunt strânse din autori străini, greci și români în special: Aristotel, Cicero, Ovidiu, Horațiu, Vergiliu, Martial, Boetius. Ostenința străngerii acestor concentrate de înțelepciune nu a fost apreciată întotdeauna cum se cuvine sau a fost făcută câte o semilaudă cam din vârful buzelor, că în cazul lui Nicole Iorga.

De remarcat faptul că aceste "sentenții", spre a nu întrerupe povestirea, Cantemir le-a pus între paranteze, ca un fel de comentariu de subsol, la fel ca în proza lui Camil Petrescu.

Anumite pasaje sună surprinzător de eminescian: "după ce cu dzua nopții și cu întunecarea soarelui, ochii mei se lumina" aduce aminte de eminescianul "iară ochiu închis afară înlăuntru se deșteaptă"; la fel cum "Tânăr și bătrân, împăratul și săracul ... moartea îl înghite

Țărna tiranul, țărna țaranul astrucă" amintește de cunoscutele versuri din "Scrisoarea I"

"Poți zidi o lume întreagă, poți s-o sfărâmi, orice ai spune

Peste toate o lopată de țărână se depune"

În sfârșit, iată o nuntă la care participă și micile viețuitoare, o nuntă care amintește de pasajul asemănător din "Călin, file de poveste":

"Țânțarii cu fluiere, grierii cu surle, albinele cu cimpoi, cântec de nuntă cântând, mușțele în aer și furnicile pre pământ mari și lungi danțuri ridicară iară broaștele împreună cu broatecii din gură cântece și versuri tocmită cânta"

Samson, numele "dulăului de curte ce latră foarte tare" din "Căinele și cățelul" a lui Grigore Alexandrescu, era pe vremea lui Cantemir un substantiv comun și însemna "coteiul foarte mare și foarte vârtos carele pe urs biruiește"

Dacă similitudinile de până acum pot fi simple coincidențe sau se pot datora unei surse comune-folclorul, Biblia etc- similitudinile stilistice cu Argezi sunt prea numeroase spre a fi doar rodul întâmplării:

"Nu ai istoriile cetit nici ai cronicile cercat";

"N-am măcar o zi trăit"

"Când pre lume prunc te-ai născut, aceasta să știi că nu pentru alta te-ai"

"Șterge-ți gura și de este cu puțință stiupitura iarăși îți înghiți și borătura iarăși îți sorbi".

“Minciuna în haina adevărului și vicleșugul în cămeșă dreptății s-ar îmbrăca și acmu cacatele-și de vulpe vicleană urme cum s-ar astupa cu gândul obrăzniciei în câmpul nerușinării”

Opera deosebit de complexă, din toate punctele de vedere, “Istoria ieroglifică” are un destin nefericit ca și cel al “Țiganiadei” lui Ioan Budai Deleanu. Publicată foarte târziu, la 180 ani de la creare, ea nu a putut avea înrăurirea pe care ar fi meritat-o asupra evoluției literaturii noastre. Mai întâi ea ar fi arătat candidaților la nemurirea literară că au nevoie de o cultură solidă în cât mai multe domenii- artă, filosofie, istorie, logică, retorică etc. În al doilea rând a arătat că se poate scrie serios

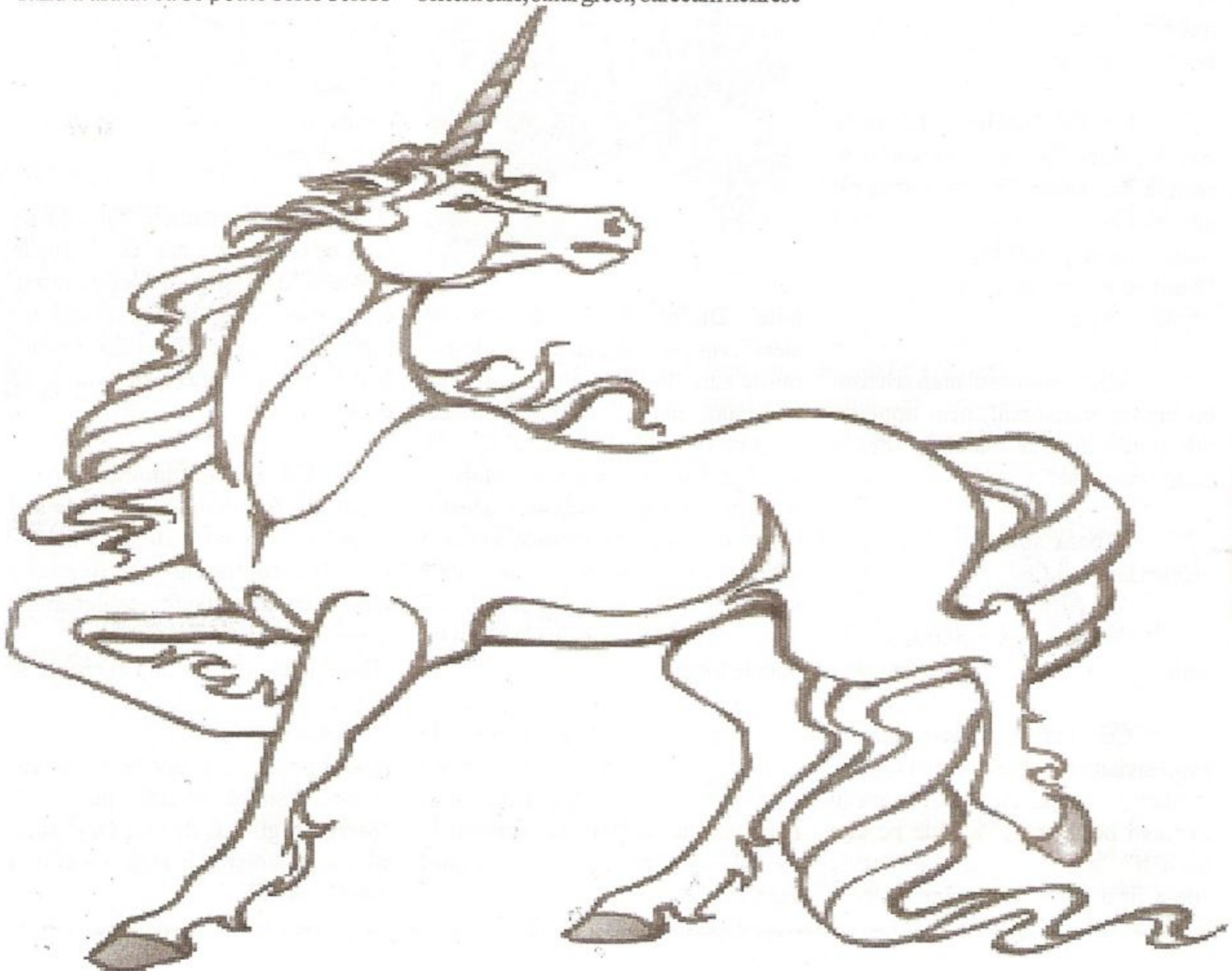
fără încruntare și că se poate glumi cu seriozitate. I s-a reproșat lui Cantemir,

mai ales de către primii receptori ai scrierii sale, stilul greoi, oarecum nefiresc

mai ales din punct de vedere sintactic. E și aceasta o problemă de acomodare: o dată intrat, fără idei preconceptuate, dar și fără grabă în textura lucrării, alăturarea stilului popular de savanta arhitectură a frazei de sorginte latină, a termenului frust de neologismul surprinzător, varietatea formulelor epice, încrâncenarea polemică pusă alături de senina plăcere de a povesti nu se poate să nu te prindă.

Chiar dacă nu-ți devine o carte de suflet, “Istoria ieroglifică” merită să fie luată din când în când din raftul în care a fost uitată de istoria literaturii, citită fără preconcepții, în mod sigur va asigura clipe de satisfacție estetică, surprinzătoare pentru unii, așteptate de către alții.

Pentru o mie de cîntece

Pentru o mie de cîntece
am fost mîscent

Nous mîta nous zeci mîscent

sunt rîjurate de cîntecul, unul
pentru care am fost mîscent

Nu mî injurîmîtihi voi timpuri!

S-ar putea, inalt cum este
cîntecul, unul,

sî fie la urme ...

Nichita Stîncu

1973

Nichita Stănescu - Aventura Cunoașterii

prof. Janet Voineag

“Scrisul meu s-a desfășurat întotdeauna într-un flux și reflux mai mult sau mai puțin spontan, iar compunerea cărților, arhitectura cărților mi-au luat întotdeauna un foarte mare timp de gândire, dar și acest timp de gândire a avut un caracter mai mult sau mai puțin spontan. Nu am fost totdeauna mulțumit de cărțile mele, așa cum le-am reușit arhitectonic sau de puritatea textelor pe care le-am publicat, dar timpul cred că îmi va permite să retipăresc din când în când retrospectiv din ce în ce mai apropiate de semnul adevărat al poeziei așa cum îl concep eu.” (Nichita Stănescu - **Fiziologia poeziei**)

M-am tot întrebat, pregătind bibliografia pentru acest material care să fie criteriul de abordare a operei a lui N. Stănescu, dificultatea venind tocmai din specificul creației poetului. Răspunsul l-am găsit în chiar o mărturisire a acestuia, cuprinsă în citatul prezentat mai sus – **arhitectura cărților**.

Orice discuție însă despre poezia lui Nichita Stănescu nu poate fi purtată în afara contextului cultural, căci, se știe, tânăra generație a anilor '60, căreia îi

aparține și poetul, apare într-o perioadă de relativă liberalizare și de relaxare ideologică (1964-1971). Cultural vorbind, se reia, pe alt plan firește, un curent anterior, asumat în mod programatic – modernismul interbelic – ce va fi numit mai târziu **neomodernism** sau **al doilea modernism**. Acesta este un fenomen de sinteză, creatori tineri ai anilor '60 recuperând modelele artistice interbelice, în poezie în mod special Bacovia, Blaga, Arghezi, Barbu.

În contextul unei literaturi în care erau preferate teme precum eroismul activiștilor de partid, cooperativizarea agriculturii, campania de însămânțare a ogoarelor, naționalizarea întreprinderilor etc., debutul lui N. Stănescu a avut efectul unei adevărate explozii lirice neomoderniste care a schimbat complet peisajul literar, aducând în prim-plan alți câțiva scriitori de marcă: Marin Sorescu, Ioan Alexandru, Ana Blandiana, Leonid Dimov etc. Elementul comun al acestor poeți ar fi un discurs liric mai greu de descifrat, amintind de ermetismul barbian, coloritul și densitatea imaginilor, modalitatea inedită de a combina

elementele lumii reale într-un alt plan de percepție, atitudinea ludică.

Debutul în volum se produce în 1960 cu **Sensul iubirii**, volum ce îl impune ca un poet cu o viziune marcată personală. N. Stănescu reușește ceea ce abia începuse N. Labiș, anume **recuperarea eului liric**. N. Stănescu renunță la tematica oficială a epocii, “subminând în poezia din a doua parte a deceniului al șaselea autoritatea acelui noi gregar, menit să sancționeze, să anuleze subiectivitatea auctorială.” (1)

Vârsta evocată în acest volum este cea a trecerii de la copilărie la adolescență. Este un proces dureros de căutare a identității, de ieșire din confuzia inconștienței copilăriei și revelația lui a fi prin iubire.

“Zidul cerului cenușiu creștea
la capătul câmpiei înghețate
Pe frânghia-unei raze lăsate dintr-o stea
se cobora încet, cu mâinile-
ncleștate,
făptura ce-am avut-o, timidă,
stăvezie
pe vremea când eram copil”
(**Meditație de iarna**)

Metaforic , adolescența este vârsta în care poetul își găsește echilibrul, conștientizează existența iubirii, ca o "dimineața neobișnuit de lungă,/ urcând un soare neobișnuit"(Dimineața marină)

Cel de-al doilea volum – **O viziune a sentimentelor** (1964) vine ca o prelungire a celui dintâi, dând nume perspectivei asupra sentimentelor. Universul se metamorfozează sub lumina soarelui și sub puterea emoției. Poetul vede lume prin eros, iar cele două nu pot fi dissociate. Marea iubire este creația, iar poetul se confesează trăind un moment de iluminare.

"Leoaica tânără, iubirea mi-a sărit în față.

Mă pândise – n încordare mai demult.

Colții albi mi i-a înfipt în față,

m-a mușcat, leoaica, azi, de față.

Și deodata-n jurul meu, natura se făcu un cerc, de-a-dura, când mai larg, când mai aproape, ca o strângere de ape.

Și privirea-n sus tașni, curcubeu tăiat în două, și auzul o-ntâlni tocmai lângă ciocârlii"

(**Leoaica tânăra, iubirea**)

Așa-zisa poezie erotică a lui Nichita Stănescu este, de fapt, o ars poetică, "o meditație despre univers, despre artă, despre cuvânt, despre om".(2)

Ca la marii poeți, iubirea este cosmicizată, devenind proiecția unei energii interioare ce „deșira” cerul în curcubeu

repetate./Pe dunga lor, săgeata trupului, în sus/fiece varsta-și încorda, tăind în jumătate/arcul culorilor, supus."(**Mișcare în sus**)

Iubirea se transforma în cântec ce înălța ființa ca o coloană a infinitului până când tâmpla se izbește de stele.

"Du-mă, fericire, în sus, și izbește-mi

tâmpla de stele, până când lumea mea prelungă și în nesfârșire se face coloană sau altceva mult mai înalt , și mult mai curând" (**Cântec**)

Așa cum remarca Daniel Dimitriu există însă și o relație eros-logos, ceremonialul iubirii fiind asociat actului verbal.

"Să stăm de vorba, să vorbim, să spunem cuvinte

lungi, sticloase, ca niste dălți, ce despart

fluviul rece de deltă fierbine, ziua de noapte, bazaltul de bazalt" (**Cântec**)

Ambiguizarea mesajului, caracteristică a poeziei neomoderniste, deschide perspectiva celui de-al doilea plan, viziunea asupra logosului. Ca și îndrăgostitul, poetul descoperă lumea prin mirare, aceasta transformându-se în logosul ce a creat lumea.

"Pe urmă ne vedeam din ce în ce mai des.

Eu stăteam la o margine-a orei, tu – la cealaltă,

ca doua toarte de amforă.

Numai cuvintele zburau între noi, Înainte și înapoi.

.....

Cuvintele se roteau se roteau între noi,

înainte și înapoi,

și cu cât te iubeam mai mult, cu atât repetau, într-un vârtej aproape văzut,

structura materiei, de la început." (**Poveste sentimentală**)

Dreptul la timp (1965) poate fi considerat un volum al căutarilor, al unei metamorfoze lirice, al unor noi experiențe. Poetul se îndepărtează de vârsta adolescenței solare, iar interogațiile dureroase aduc în prim-plan experiența neantului. Confruntat cu limitele spațiale, temporale și ale ființei, poetul trăiește dramatic risipirea iluziilor, percepția absurdului, dar și drama creatorului cărui a îi este refuzată cunoașterea totală.

„ Eu mor cu fiecare lucru pe care îl ating,

Stelele rotitoare ale cerului, cu privirea;

fiecare umbră pe care o arunc peste nisip,

sufletul mai puțin mi-l rămâne, gândul

mai lung mi-l întinde; fiecare lucru îl privesc cum aș privi moartea,

rareori uit aceasta, și-atunci, din nimic fac dansuri

și cântece, împuținându-mă și smulgându-mi

bătaia tâmplelor, ca să fac din ea coroane de mirt." (**Enchidu VI**)

Poetul mai crede însă că poate lua în stăpânire lumea, făcându-se un pod între lumea din afară și cea dinăuntru.

“Apoi
m-am luat pe mine însumi,
m-am sprijinit de cele două maluri
ale fluviului,
ca să le-arat un pod,
un pod între cornul taurului și iarbă,
între stelele negre ale luminii și
pământ,
între tâmpla femeii și tâmpla
bărbatului,
lăsând cuvintele să circule peste
mine,
ca niște automobile de curse, ca
niște trenuri electrice,
numai s-ajunga mai repede la
destinație,
numai ca să le-nvăt cum se
transportă lumea,
de la ea însăși,
la ea însăși.”
(Ars poetica)

Despărțirea de o vârstă, de
acel timp paradisiac al cunoașterii
produce o stare de tristețe
convertită în meditație.

“Totul ar fi trebuit să fie sfere,
dar n-a fost, n-a fost așa.
Totul ar fi trebuit să fie linii,
Dar n-a fost, n-a fost așa.
(Cântec - despărțire de o vârstă)

Drama existențială se
amplifică în următorul volum **11
Elegii** (1966). “Marea trecere”,
cum o numea L. Blaga, înseamnă
pentru Nichita Stănescu în egala
măsură viață și moarte. Poetul stie
că fiecare clipă care trece ne
apropie de neant, dar și ca prin
cuvinte, care sunt nemuritoare,
omul devine el însuși nemuritor.
Marea tristețe nu vine însă din
această revelație a trecerii, ci din
faptul că porțile cunoașterii sunt
închise, că a fi nu înseamnă a sti
totul. Eul liric se scindeaza în eul

limitat și eul ilimitat, iar din
această scindare se naște drama.
Cele **11 Elegii** (în fapt 12, inițial
una fiind scoasă din volum, pentru
a fi adăugată mai târziu) sunt o
confesiune a “bolii incurabile” de
care suferă poetul:

“Dar eu sunt bolnav. Sunt bolnav
între auz și vedere
de un fel de ochi, un fel de ureche
neinventate de ere.”
(Elegia a zecea)

Tensiunea lirică crește de la
un text la altul, atingând cote
maxime în **Elegia a noua și Elegia
a zecea**. Întregul volum poate fi
privit ca o artă poetică, “creația
lirică și-a conștientizat statutul de
cea ce Nichita Stănescu numește
<<Iliadă a spiritului>>(3).

În volumul **Alfa** (1967)
sunt republicate o serie de texte din
volumele anterioare și marchează
încheierea unei alte etape din
existența lirică. Se remarcă
preocuparea pentru a defini poezia
ca formă concretă a acestei
existențe. De aceea **Oul și sfera**
(1967) conține numeroase texte ce
ne previn asupra preocupărilor
ulterioare (**Arta scrisului,
Scrisul, Frunza verde de
albastru, Texte pe o piatra etc.**).

Poetul a depășit tristețea și
tensiunea din **11 Elegii** pe care
le-a convertit într-o analiză lucidă
a limitelor, recunoscând
supremația, valoarea demiurgică a
cuvântului.

“În străfundul fiecărui lucru nu
există
până la urmă decât un cuvânt
înfățișarea trupului meu, tristă,
știe legea acestui pământ,
ca până la urmă în lucruri nu este

în miezul miezului decât un cuvânt.
rege al întinderii aceste
cu vițele arse în vânt.”

(Foamea de cuvinte)

Un adevărat exercițiu de
virtuozitate lingvistică este poemul
Frunza verde de albastru, în fond
o artă poetică ce relevă capacitatea
cuvântului de a structura și
restructura realitatea:

Și-am zis verde de albastru,
mă doare un cal măiastru,
și-am zis până de un măr,
minciună de adevăr,
i-am zis pasăre de pește
descleștare de ce crește,
și secundă-am zis de oră, curcubeu
de auroră,
am zis os de un schelet,
am zis hoț de om întreg,
și privire-am zis de ochi
și că-i boală ce-i deochi.
(Frunza verde de albastru)

Atitudinea ludică este o
formă de contestare a normei, a
inerțiilor limbajului, poetul
hotărându-se să-i dezvăluie prin
joc limitele.

Roșu vertical, aparut în
acelasi an, pare o prelungire a
Elegiilor. Deși titlul trimite la
poeziile militante, textele ce îl
alcătuiesc nu amintesc nici pe
departe aceste clișee. Remarcăm
aceeași preocupare pentru
definirea actului creației, a
poeziei, a poetului:

“Aici, ochii poetului plâng.
El a uitat muzica versurilor,
și știința sentimentală a ritmului,
din ochii lui albaștri
nu lacrimi se preling,
ci trupuri săvârșite, de eroi,
trupuri adevărate

care trăiesc într-adevăr,
trupuri care se mișcă în propriul
lor vis,
care își pot întinde mâinile
și-mbrățișa visul
ca pe o iubită vie,
adevărată.”)

(Polul istoric)

Entuziasmul militant este
pretextul pentru a elogia poezia:
“Inima mea își alege culoarea
roșie, își alege
roșu vertical,
roșu pe care l-a pulsat
neconținut, roșu pur
hrană a gândurilor
roșul care s-a născut sânge
ca să devină idee,
care s-a născut pasăre
ca să devină zbor.
Roșu, roșu vertical
cascada, panta de deal
săltând din oul secunde
ovalul de ou,
și înfățișat nouă
ca un ecou
pe care sfera-l întinde
oricând și oriunde,
naștere, zestre
a lui A FI schimbându-se în
ESTE.

(Alegerea culorii)

Laus Ptolemaei (1968)
este un volum cu un larg ecou
marcând o nouă încercare a
poetului de a cunoaște Totul.
Regăsim aceeași tensiune
dramatică a limitării din **11 Elegii**,
poetul recunoscându-se învins de
propria-i neputință, nerénunțând la
ideea descoperirii sau inventării
unui cuvânt care să-i deschidă
porțile spre cealaltă lume.

“Să nu te stingi, să nu lași
alt eres/ să-ți dea o altă formă
frunții,/ să-ți ningă înțelesuri fără

de-nțeles/ ierburile, iederele,
nunții” (**Cosmogonia sau cantec
de leagan**).

Deși iubește cuvântul,
poetul se razvrătește împotriva
cuvintelor, pentru că acestea nu pot
cuprinde realitatea, fiind și ele o
manifestare a temporalității:

Ah, cuvintele, tristele,
ele curg în ele însele,
deși sensul lor este static.
Ce tragedie cuvântul “iubito”!
După litera “I” urmează litera “U”
după litera “B”,
litera “I”,
apoi “T”,
apoi “O”...

(Împotriva cuvintelor)

Și dacă nici cuvintele nu
pot face cunoscută lumea în
întregul ei, atunci Nichita Stănescu
găsește altceva, pe care le numește
necuvinte – termen ce sugerează
“eșecul rostirii poetice” (4).

Necuvintele (1969)
evidențiază disperare, neputința de
a înțelege ce este cuvântul. Poetul
trăiește o stare dilematică: este
ademenit de frumusețea cuvântului
(“Cu tine mă culc,/ numai pe tine
te vreau,/ târfă fermecătoare, /
disperată zeiță”**Peana**)

Mai mult decât în celelalte
volume se cristalizează în
Necuvintele viziunea asupra
poeziei prin inventarea acestui
termen **necuvântul** ce sugerează
aspirația spre un limbaj absolut
care să nu apeleze la cuvânt. Odată
descoperite necuvintele, poetul
redefinește poezia ca o “realitate
procesuală desprinsă de cauze, de
efecte, de mijloace” (5)

“Poezia este ochiul care plânge.
Ea este umărul care plânge,

ochiul umărului care plânge.
Ea este mana care plânge,
ochiul mâinii care plânge
Ea este talpa care plânge,
ochiul călcâiului care plânge.
O, voi prieteni,
poezia nu este lacrima
ea este însuși plânsul,
plânsul unui ochi neinventat,
lacrima ochiului
celui care trebuie să fie frumos,
lacrima celui care trebuie să fie
fericit.” (**Poezia**)

Acceași imagine pentru
ceea ce este în viziunea lui Nichita
Stănescu poezia apare și în **Ars
poetica**

“O, muzică, tu vibrație
cea mai rară
pentru că niciodată nu vom
sări deasupra urechii noastre.
.....
O, voi cuvintelor, cuvintelor
pe care le desfășor mereu
în urma, ca o locomotivă
sufletul ei negru.
Orice corn poate să vă strapungă
cuvintelor, cuvintelor
și orice dorință de corn
cuvintelor, necuvintelor...”
(**Ars poetica**)

Tot în 1969 apare volumul
Un pământ numit România
insuficient prezentat de critica
vremii, “deși conține poezii
remarcabile” după cum notează Al.
Condeescu. Noua postură a
poetului nu mai este aceea din **11
Elegii**, ci mai echilibrată și mai
realistă, căci a înțeles ce sunt
cuvintele și necuvintele, fapt ce îi
permite o nouă abordare a
lucrurilor.

Remarcabil este faptul că
cea mai clară definiție a

necuvintelor abia acum este dată într-o poezie intitulată chiar **Necuvinte**

“Visez acel laser lingvistic care să taie relitatea de dinainte care să topească și să străbată prin aura lucrurilor.

Acel cuvânt îl visez care a fost la-nceputul luminilor lumii, plutind prin întuneric și despărțind apele de lumină...”
(**Necuvinte**)

Nu este abandonată nici tema conditiei poetului impregnată de aceeași tristețe ce se regăsește și în celelalte volume.

“Nu mă face frumos nici tristețea, nici amurgul, nici foamea
.....
nici cuvântul prin ale cărui vocale pot să privesc ca prin niște orbite goale.”
(**Cantec**)

În dulcele stil clasic surprinde prin nota insolită și prin tonalitatea împrumutată din poezia lui Ienachita Vacarescu. Poetul acceptă aparent convențiile versului clasic la care renunțase din chiar primele volume din nevoia de ordine fie ea și numai la nivelul formei. “Unele texte încearcă (deci nu volumul în întregime) să reconstituie o stare inocentă, atât a rostirii cât și a receptării”(6).

Reprezentativa pentru volum este poezia cu același titlu, una din cunoscutele sale arte poetice:

“Dintr-un bolovan coboară

pasul tău de domnișoară.
Dintr-o frunză verde, pală
pasul tău de domnișoară.

.....
Mai rămâi cu pasul tău
parcă pe timpanul meu
blestemat și semizeu
căci îmi este foarte rău.”
(**În dulcele stil clasic**)

Prin sintagma “stil clasic” N. Stănescu trimite la tiparele poeziei clasice, dar o face într-o manieră ludică și cu o duiosie ironică. Metafora “dintr-un bolovan coboară/ pasul tău de domnișoară” sugerează nebănuitele revelații ale lumii materiale din care se naște poezia, în timp ce metafora timpanului “blestemat și semizeu” este o reprezentare a creatorului.

Belgradul în cinci prieteni (1971) este, putem spune, un volum recapitulativ al elementelor care alcătuiesc viziunea lirică stănesciană. Regăsim simboluri vechi cum ar fi “omul fanta”, dar și leitmotivul ochiului, simbol al poeziei, al cunoașterii prin artă.

“A început să se vadă prin tine.
Uită-te ochiule, uită-te,
ești mult mai dur ca altădată
și mai nevorbitor.”
(**Vitrificare**)

Poetul este figurat în postura unui soldat a cărui existență este pusă în slujba artei: “Poetul ca și soldatul nu are viață personală. Viața lui personală este praf și pulbere.”
(**Poetul ca și soldatul**)

Măreția frigului (1972), subintitulat **romanul unui sentiment**, readuce echilibrul, împăcarea cu sine, diminuarea tensiunii, poetul privindu-se pe sine ca creator cu ironie:

“Nu uitați: acum nu mi-e foame,
nu mi-e sete.
Punctul meu de vedere e punctul pietrei.
Nu sunt obosit, nu, nu sunt obosit
și nu mi-e sete
și nici n-am de gând să stau tolănit
pe timpanul vreunui crocodil.”
(**Schimbarea la față**)

Cuvintele sunt cele care ne salvează de la moarte:

“A e o literă. I altă literă
pe care nebunul de mine le cântă
pe citeră.
Câinele este un animal, iarba este
o plantă
din care nebuna de tine se saltă.
Ochiul este o pierdere,
cuvântul, derâdere,
pe care pe scândura
orelor, undelor,
viețile multele
ni le salvăm.”
(**Noe**)

Pare că poetul a găsit o rezolvare, un răspuns la marile întrebări, chiar și la întrebarea ce este Dumnezeu:

“Timpul este însuși Dumnezeu?
Inima mea bate în timp?
.....
Ceasurile sunt bisericile noastre
de mână sau de buzunar,
de perete...
Ne rugăm luând la cunoștință
de bătaia lor înscrisă pe cadrane...”
(**Întrebări**)

Epica Magna (1978) dezvăluie un poet nemulțumit de sine așa cum remarca, la apariția volumului și L. Ulici – “poet veșnic nemulțumit de limbaj, deci de sine, tenace”(7)

Revin în discuție statutul cuvântului, relația a fi – a ști cele pe care le-am întâlnit mai ales în **Dreptul la timp**. Interogațiile dezvăluie un suflet neliniștit într-o permanentă căutare:

“De ce-ai mai făcut iarba, te întreb
–
pe cal de ce l-ai mai făcut
te întreb,

.....
De ce
ai mai făcut piatra stăută
să fie, -
și de ce mai m-ai făcut
să zbor cu aripi, de deasupra ei,
de ce?”
(De ce?)

Un răspuns pare să vină în **Autoportret**:

“Eu nu sunt altceva decât
o pată de sânge
care vorbește.”

Epica Magna se dovedește o epopee a cunoașterii, ce “fortifică legătura între ontic și poetic”(8).

În 1979 își lansează volumul **Opere imperfecte** în care continua viziunea din **Epica Magna**. Poetul elaborează în toți acești ani o artă poetică pe care o nuanțează acum prin acest volum. Intenția este marcată de chiar primul text **Lecția despre cub**, cubul simbolizând perfecțiunea, dar pentru că ea nu se vede,

revenirea nu se poate face decât prin distrugere: “Ce cub perfect ar fi fost acesta/ de nu ar fi avut un colț sfârâmat!”, căci perfecțiunea nu se poate distinge decât atunci când apare imperfecțiunea.

Totodată volumul este puternic marcat de sentimentul sfârșitului, iar poetul parcă se grăbește să-și facă ultimile mărturisiri:

“Am schimbat nașterea pe moarte.
În rest am rămas de tot sărac.
M-a izbit cu aripa un înger
și am devenit rege,
pe un tron în prăbușire.”
(Schimbarea la față)

Nu se poate vorbi de o împăcare cu ideea sfârșitului, căci interogațiile retorice trădează spaima de neant:

“Mama, de ce naști un bătrân?
De ce naști tu numai toamna
și numai iarna?!

.....
Numai tu mă iubești pe mine
moarte, numai tu mă iubești
iubito!” (De dragoste, de nu...)

Ultimul dintre volume, **Noduri și semne** (1982), este cântecul de lebadă, un adevărat requiem. Nichita Stănescu conștientizează că trupul este sortit pieirii și că supraviețuirea nu e posibilă decât prin cuvânt. Accentele elegiace sunt prezente în fiecare vers, dar cu atât mai tragice cu cât poetul nu crede în liniștea sfârșitului.

“Mai stau o înserare,
ca să văd,
umbra din umbră cum se lasă,
cum al luminii văzătoare, dur
prăpăd

devine din ce în ce mai moale,
cum se prelungește umbra după
pomi,
cum omul după om se prelungește,
cum zidul dimineții lent se
năruiește,
și cum lumina stelelor răsare,
pe o cu totul altă înserare.”
(Nod 32)

Ca o ultimă dorință, mărturisește că i-ar plăcea ca după moartea sa să devină poezie. Cred că acum, la douăzeci de ani de la dispariție, putem afirma că Nichita Stănescu este în conștiința noastră și, poate mai mult, în aceea a tinerilor doar Poezie.

NOTE

1. Daniel Dimitriu, **Nichita Stănescu – geneza poemului**, Editura Universității “Al.I. Cuza”, Iași, 1997, pag.26
2. Al. Andriescu, **Relief contemporan. Scriitori și cărți**, Editura Junimea, Iași, 1974, pag.177
3. D. Dimitriu, op. cit., pag. 65
4. idem, pag.81
5. idem, pag.85
6. idem, pag. 93
7. Laurențiu Ulici, **Epica Magna**, “Contemporanul”, nr.47, 24 nov. 1978, pag.10
8. D. Dimitriu, op cit. pag.107

(ANTROPO)COSMOLOGIE ȘI COSMOGONIE LA NICHITA STĂNESCU ȘI...DIMITRIE CANTEMIR

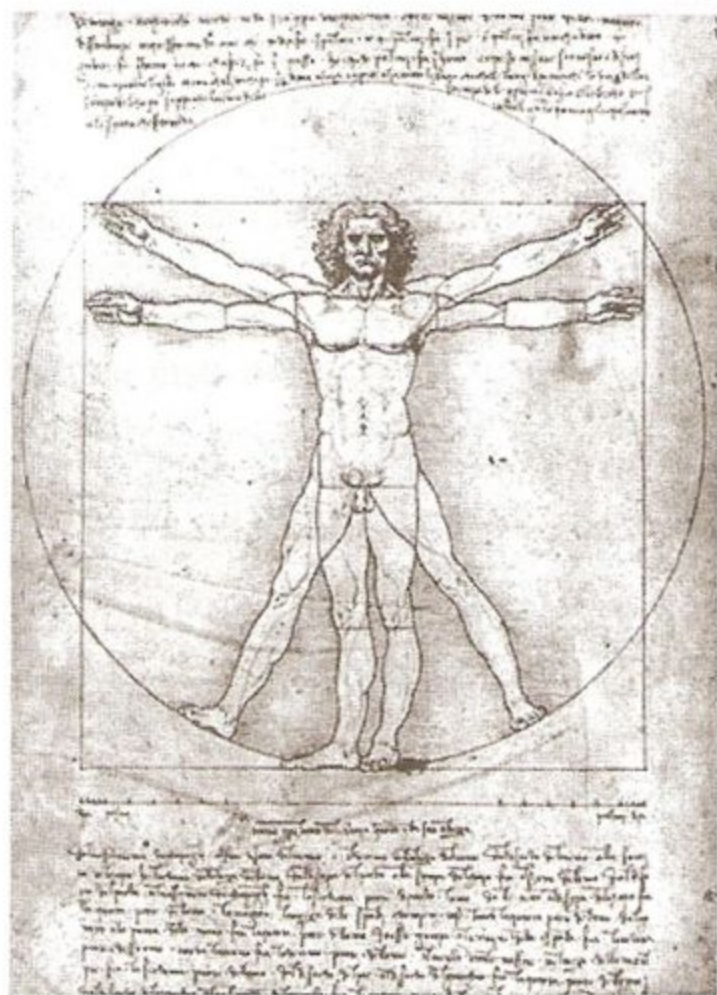
prof. T. Aioanei

Motto-uri:

“Tot ceea ce este e forma vizibilă a invizibilului.” (Anaxagoras)

“Totul e simplu, atât de simplu, încât devine de neînțeles”(Elegia XI)

“Am înțeles până acum cel mai bine dintre toate nodul. Când se înnoadă orizontul cu un Soare (...) apare temeinicia sensului lui... Orizontul se înnoadă cu sine însuși în forma plină de înțeles și de lumină a Soarelui... auriu” (Respirări, 22)

Piatra de încercare a criticii românești (și nu doar!) este Nichita Hristea Stănescu. Deocamdată, anul 2003, anul dublei sale aniversări, dovedește contrariul: a trecut într-un (eufemistic) “con de umbră” ca să nu-i spunem neobservat. Și nu Nichita este vinovat, ci orbirea (chiar “orbul

găinii”) criticii noastre. Probabil încă nu a venit timpul înțelegerii operei sale, precum - de pildă - Doctrina substanței a lui Camil Petrescu încă nu face din marele scriitor și un filosof, fără aprofundarea căruia opera literară rămâne văduvită, în semiobscuritate. Anul 2003 a fost declarat “anul Mușatescu”, iar despre Dimitrie Cantemir și Nichita Stănescu s-a pomenit în treacăt, superficial, în orice caz, insuficient. Noi ne facem datoria de onoare față de acești doi mari cărturari și creatori, fără a avea pretenția că spunem cât trebuie și ce trebuie în astfel de circumstanțe, ci doar din respect pentru geniul lor creator. George Călinescu spunea că nu te poți aventura în opera unor genii, precum Eminescu sau Blaga, dacă în prealabil nu le cunoști cultura lor filosofică și nu parcurgi tu însuși operele marilor filosofi sau sistemele metafizice

frecventate de aceștia... Cum poți înțelege “11 elegii” sau “Respirări”, de pildă, dacă nu cunoști Vedele, Upanishadele, Brahmane, Samkhya, daoismul, confucianismul, budhismul, Kabbala (“Zoharul”), creștinismul, marile curente epistemice, semiotice?... Căci elegiile au ca titlu “de rezervă” “Cina cea de taină” și mă doare când citesc comentarii penibile ale unor critici cunoscuți sau atacuri grobiene, trogloditice, ce ne aduc aminte de epoci de întuneric(vezi, printre altele, atacul lui Cristian Tudor Popescu, ce propune în “Adevărul” arderea creației Poetului, reducerea acesteia la numărul de pagini ale buletinului de identitate!)... Puțini au pătruns în taințele adânci, dincolo de spectacolul ludic al limbajului, Ion Pop, de pildă. Chiar dacă nu va fi fost un clarvăzător, sigur a fost un vizionar, ajutat din plin de fine sugestii din Marile Cărți ale lumii, pe care le devora cu deosebit interes.

Marele Ocean Cosmic îmbibă, înfășurând, îmbrățișând în același timp “obiectele cosmice”,

aceste insule globulare concentrând materie... "goluri" în vid! Oceanul Infinit, Absolut al "Apelor cosmice" este în sine, nemișcat, este vidul (de materie, de energie, de câmp), nu însă și de *Vedere*, înțelegere (intelect) ... Vidul razelor divine este omniprezent și omnipotent, invizibil, imperceptibil (de pe pozițiile materiei căzute în propriile câmpuri), traversând totul. Misteriosul "El" este Iubire, Lumină Pură, continuă, absolută și, mai ales, Vedere în Sine văzătoare și făptuitoare, gânditoare. Orientalii au numeroase metafizici ale Vidului, cuvânt cu rădăcina în sanscr. *vidya*-Cunoaștere totală, vedere > *Vedele*. A dat în indoeuropeană V(i)DEVA - DEVA (zeu) ce a evoluat în *Deus* sau, în grecescul *Theos*, ce inițial însemna *privire*, lumină. Și "zi" (dies-dei-day) își are originea în aceeași rădăcină. *Theosis* înseamnă îndumnezeire, *theoria* - starea vederii dumnezeiești etc. Vedere și Lumină Absolută: Dumnezeu (ca... "Întineric luminos"), deci însăși Ființa Sinelui Absolut, care, dens ca un zid (în mai multe locuri la Nichita), face loc (în Oceanul Vidului Absolut) în Sânul sau (Sinea Însăși), dedublându-se, Logosului, Cuvântului, ca Oglindă "întru care a binevoit", insuflându-i Viață (Spirit sau Duh). Într-o astfel de Globulă Cosmică, de unde Dumnezeu Tatăl, Ființa Absolută, s-a retras parțial (probabil într-un Centru, nucleu tare (Rakia), lăsând loc Logosului și Duhului Său), Logosul-oglină s-a stratificat, desfășurându-se într-un evantai al "apelor", Diferențialelor Divine (DD) (Blaga), adevărate fotofoneme ale Cuvântului-Idee, Arhetip, prin care se va exprima zidind (la Nichita - și Amfion, Orfeu) Cosmosul în sine, catabasic, perfect: Paradisul. Se creează deci Lumea Aurică (Aour-lumină și aur în ebraică, echivalent cu khrysos (chrisos) la greci (lipsește

doar un "t"!), echivalent cu hindusul AUM-OM! Trădarea (și căderea) îngerilor luciferici a produs o breșă în sfera cosmică catabasică (în sine), acest cosmos ideal s-a dezechilibrat într-o precesiune (înclinare cosmică). (Totul trebuie văzut prin sinonimia Vedere-Cunoaștere (Logos) - Lumină - Iubire - Inteligența (Intelect)). Prin acele fisuri (fante sau breșe) Cosmosul catabasic și-a prefirat conținutul "auric" întocmai unei clepsidre, în vasul de jos. Căderea meteorică a trasat, întocmai unei comete uriașe, o coadă luminoasă de condens. Cenușa, praful cosmic dau Cosmosul anabasic, cel al puternicelor condensuri din cauza câmpurilor tuturor dezechilibrelor. Infernul a bipolarizat Cosmosul dintâi, perfect, sferic, într-un cosmos dedublat: un Cosmos (Sine) autentic și unul derivat, aparent, tensionat, legate printr-o *axă*, *osie* (Monos+osie=Monosie!) Acesta este Pomul Cunoașterii binelui și răului! Deci cosmosul accident rezultat este cel tensionat, frământat, sfâșiat, împărțit, revendicat și devastat de diavol: Lumen va deveni lumea opacă, obscură, lumina divină va suferi aici o degradare (cf. "Respirări"): de la viteza concomitent ("C") la viteza luminii fizice ("c"). Lumea noastră este în "cortul" luminii fizice (solare), adică - subluminic - unde lumina s-a degradat progresiv pe benzi bine precizate de fizică, probabil cu vreo 105 de trepte mărunte (elementele: $1 \times 3 \times 5 \times 7 = 105$, în cinci stări de agregare: $105 : 5 = 21$, adică cam câte foneme fundamentale există în lume! Acest Cosmos înstrăinat, alienat, ca Sine Divin derivat, alterat, a fost preferat de întâii oameni, cei creați de Dumnezeu pentru a înlocui îngerii răzvrățiți și a reechilibra Creația. Bipolarizarea a dedublat sfera într-un Cosmos dublu, bipolarizat deci: "astronomii demonstrează -

"Divanul...", D. Cantemir - că dintre toate stelele care se arată pe cer numai două sunt imobile și fixe (...) una se află în partea de sus a cerului, iar cealaltă în partea de jos a lui (...), polul Arctic (Zenitul) și Polul Antarctic (Nadirul), iar în jurul lor se învârtesc corpul și cercul cerului" ("a Ceriului trup și rotundzală să învârtește"). "Și tocmai cum două roți sunt prinse într-o osie, așa și aceste două stele, deși-s depărtate printr-o atât de mare distanță, le putem lega cu mintea printr-un ax. La mijlocul distanței dintre aceste două stele se află centrul (...) punctul median al cuprinsului ceresc (...) situat chiar la mijlocul cercului pământului" (=Cosmosului). Dacă materia subtilă (aurică, "feciorelnică" sau sattvică, la hinduși) cu energiile Sfântului Duh în particule (pulbere) fine, constituia o "lume" paradisiacă, de vis, în cosmosul anabasic aceste particule subtile devin masive (grele) nuclee atomice, atomi, molecule, celule, țesuturi (structuri) grele... În ciuda echilibrelor precare, viața aici continuă, însă puternic tensionată, alterată, bolnavă... Conurile complementare cu baza comună pe cercul din centru, alcătuiesc globula (Ovoidul Cosmic) căci, rotindu-se într-un vârtej centrifugal (Bing Bang-ul cu deplasare spre roșu), cele două conuri devin emisfere alungite prefigurând *Atomul Cosmic ovoidal* sau *cosmoidul*. În ciuda frânei câmpurilor și a condensurilor, razele Divine, intrate în iureșul vârtejului cosmosului anabasic, îl structurează, îl limpezesc, îl pregătesc pentru revenirea la cosmosul catabasic (sinele autentic). Pământul (cosmosul) se află sub bolta Cerului Luminic. În opțiunea sa, omul căzut a luat asemănarea *cosmosului ales*: Arborele binelui și răului, amestecate; Sinele său divin, autentic, s-a rupt în două: Sinele autentic și Sinele derivat,

înstrăinat, alterat. Totul în lume (ca lumină căzută) este sfâșiat în două, drama tensiunilor ireconciliabile, a destinului tragic al omului căzut. Izgoniți din Paradis, oamenii nu-s părăsiți de asistența divină; condiția revenirii din "sminteală" este revenirea la Sinele autentic. Poet al privirii (vederii), la Nichita Stănescu acestea pătrund lucrurile ca într-o radiografie-laser, devenind transparente, revelându-se (și relevându-se) într-o limpede *holografie*: fotografie spațială. Ideea își are sursa în viziunea sa cosmogonică și antropocosmologică, rezumată în două "axiome" (postulate): 1. Postulatul Centrului, al lui 1= mulțimea vidă (vidul), care e doar Vedere în Sine văzătoare și plăsmuitoare (plasma alcătuită doar din cuante de particule și unde fotonice ("Fiziunea nucleară are ca ultim element fotonul, care nu mai este materie ci lumină"), 0(zero), "nimicul", prin lipsa oricărei informații determinative (delimitate), ci doar informoni primordiali, Cuvântul ca Arhetip-Idee. Al doilea postulat: "umflarea punctului", cu alterarea și alienarea concomitentă a Razei (*Ochiului senin*), într-un sine înstrăinat, derivat, ieșirea din Sinele Pur în sinele întinat, relativ, sfera (spațiul) din care "mușcă" timpul. Căzute aici, punctele-particule devin puncte(euri) germinative, (re-)active, trec din punct în "sferă de câmp", razele divine, ajunse aici, se curbează ("Indoirea luminii" în Dreptul la timp) în jurul punctelor și se descompun în cele 7-9 componente ale lor Diferențiale Divine(?). Astfel ele înfășoară punctul, spațializându-l sferic: nașterea spațiului globular(ovular), diferit de Cosmosul catabasic al undelor infinite ale Apelor Divine cu pulberea fină, aurie, a particulelor-punctiforme, o protomaterie de particule elementare,

diferită de *spuma cuantică* grea, opacă, condensată de aici. Globula *atomului spiritual* după care se organizează Cosmosul nostru, văzută lateral, seamănă cu un bulb de ceapă sau, văzută de sus, cu o mandală de 7-9 cercuri concentrice, în jurul punctului. O dată cu nașterea spațiului globular rotitor (vârtej) se naște "antispățiul": timpul, ca *boală* a spațiului sau "*boală a bolii*", dușmanul materiei spațiate globular, pe care o "arde" reconvertind-o în informoni, în lumină: "Timpul este lumină" afirmă deseori poetul. Timpul este moartea materiei în lumina informonică, care, în funcție de puritate, revine (sau nu) în Lumina paradisiacă a Sinelui autentic sau christic. Timpul dizolvă "umflăturile" sferice ale spumei plasmatică, grele. Deci: Vidul Absolut, ca Lumină Absolută, la întâia diferențiere divină se cuantifică în Apele (undele) Diferențialelor Divine și punctele generative, ca particule elementare subtile: unde infinite și particule conținând maximum de informație(infinit) în spațiul-zero. Cu aceste D.D. (cuante de lumină divină) a creat Dumnezeu Logosul insuflat de Duhul Sfânt, cu care a zidit lumea pură a Paradisului: Dumnezeu gândește și creează cu cuante de lumină, spunea mai în glumă, mai în serios, un savant cu care Nichita Stănescu e de perfect acord. Tot ce era punct-germene de lumină(aour)-Germenele sau Embrionul de Aur (Hiranya Garbha) în existența paradisiacă, aici se alterează, se alienează: din Sinele Absolut de lumină în sinele aparent, derivat. "Obiectele cosmice" sunt rezultatul înfășurării *strânse* a Razei descompuse în spectrul foto-fonic (și fonemic!) în jurul câte unui punct-germinativ devenit activ: se spațializează în șapte - nouă sfere (globule)concentrice, corespunzătoare

celor șapte-nouă componente ale vederii divine; cele șapte-nouă *Ceruri (nivele ontice) ale BOLTEI de deasupra noastră* devin, dar dispuse în ordine inversă, cele șapte-nouă corpuri, ceruri, nivele ontice interioare ale ființei noastre, o microglobulă *identică* macroglobulei cosmice: arborele invers. Acesta este și modelul universal al *ATOMULUI SPIRITUAL*: cele șapte-nouă componente ale "Vederii" Divine, Cerurile exterioare se înnoadă în jurul unui Eu germinativ punctiform, care se polarizează într-un Ax(Axon, Osie, Monosie) conectată la Vidul razei Divine. Așa microcosmosul uman și macrocosmosul apar ca "nodurile" aceleiași raze divine, dar de proporții diferite! Acest corp compus din șapte-nouă corpuri de lumină, evantaiul sinelui derivat, adică desfășurat; "corpul nostru de corpuri" auroral, curcubeice, aura noastră, mai simplu, sau spectrul nostru subtil. Ele corespund celor șapte culori ale aurorei-curbueu, celor șapte note muzicale, celor șapte vocale (și cu multiplul de trei al consoanelor), căci, articulându-se în câteva puncte consonantice (șapte) pot crea și aici, în lumea noastră, cuvântul, un cuvânt peltic însă, înstrăinat, nemaleprezentând "spectrul" arhetipal al lucrurilor. Nichita este obsedat de cuvânt-necuvânt, de poem(cuvântul complex), ca spectru al materiei. (Toate le regăsim citind atent opera sa, poezia și eseurile). La el, raza e înfășurată în jurul punctului, ochiul (privirea) e "gol pe dinăuntru ca un tunel", corpul nostru fizic e alcătuit din spuma plasmatică, adică o înfinitate de globule celulare, ouă sau ochi - noduri minuscule ale privirii, are "ochi...pe tot cuprinsul ființei", fiecare celulă e un ochi înghesuit, straturile razei, ce se înnoadă în orice atom, sunt straturile Privirii sau Vederii, veritabile retine suprapuse în

straturi, fiecare "obiect cosmic" e un palimpsest de "retine", văzător, "privirea se trezește" concentric, dinspre straturile exterioare (în diferite grade de agregare) înspre straturile interioare, prin centrul cărora trece "mănunchiul", snopul Razei Divine, ce îmbăiază, protejând, punctul - scânteia divină din noi... Ochiul însuși este o "celulă" (cameră) obscură, nod (laț) al universului, celelalte simțuri sunt forme degradate ale privirii. Punctul, sfera, oul (ovoidul), ochiul, nodul, inima etc. sunt foarte frecvente la el. "A da liber Vederii și razei ei" sau "ovalul de ou"/ "înfățișat nouă ca un ecou/ pe care sfera-l întinde" sau înnodarea razei de lumină îndoită", degradată, frânată de câmpuri (gravitație) de la concomitență ($v=C$) la $v=c$ și apoi, în trepte spectrale bine definite, la vedere, auz, miros, gust, simț tactil: $v \rightarrow 0$ km/s. "Trăim în interiorul unui punct" ce-și proiectează conținutul intern în șapte-nouă "cămăși ale lui Iisus", cerurile D.D. din noi! Spațializând raza vederii, aceasta se descompune în șapte-nouă niveluri materializate de plasma gravitațională (căzută în câmpurile materiei). Ochiul este "patul de odihnă al vederii", orbita ochiului este pământul; descompusă, asistăm la "întinderea privirii de la unul până la șapte", ea "se face *UNA* (s.n.) cu tine", "a gândi cu vederea", "gândul e schimbat în vedere" noosică, vederea "duce pe gânduri", "stă pe gânduri", pe care le clocește ca o idee a unui ou"; ou "clocit de o idee mai mare", "ouă concentrice" (ca și retina) "cu mine însumi mă uit, folosindu-mă ca o privire", ca centru al Universului, el însuși locuiește într-un ochi, fiind văzut "din toate părțile deodată"... "Centrul at-omului [îl] doare", căci, spațializat în cele șapte-nouă corpuri ale sinelui derivat, descompus, este înstrăinat Sie Însuși,

adică Sinelui autentic, central; este aruncat centrifugal, ca proiecție vagă a Eului autentic, pe nivelul periferic, "coașa" oului ființei... "Omul este un nod" de ceruri ontice intrate și cristalizate ca o Galateea (Galaxie) "Calea laptelui prins" (D. Cantemir) în Hiperboreea glacială, vede materia ca "lumina condensată", "sistem ordonat de trepte", iar "Timpul - repetăm - este de fapt lumină", "unitatea cea mai mică de timp este fotonul", clipa (secunda) informonică, care se desprinde din lanțul câmpurilor, căzând în albia informonică (eter sau akasha, la indieni). "Timpul este numele ritual al distanțelor", în funcție de viteza lui de la 0 (static) la infinit (concomitent). Concentrându-și vederea-laser, aceasta devine retină văzătoare a tuturor nivelurilor razei: "alergând după curcubeu". Eul autentic din inimă, rătăcit de sine însuși în trupul greoi, se expune pulsației ("respirărilor") lumii, devine astfel jucăria "instabilă și proteică". Numitorul comun a tot ce există, deci și a poetului, este Raza Divină, Vederea Divină. "Obiectele cosmice" sunt "oase plângând", sunt dizolvate de timp în sensuri arhetipale (idei). "Trupul este asemănător cu lumea, iar sufletul cu Cerul" (D. Cantemir); "omul este un nod", un ochi, un ochi de ochi..., dar privirea trebuie să se răsfrângă asupra lui *Sine Însuși*, să perforeze "*fructul*" de la coaja exterioară spre sâmburele tare ce ascunde *Cifra Universului* și, implicit, pe-al său însuși. Pentru că, conform principiului hologramei, în harta cosmică, reactivată de priveliștile de la capătul privirilor și în noi (pe cele șapte-nouă trepte ale evantaiului ființei) ca hartă holografică transparentă, cuvintele-noțiune sunt identice cu imaginile holografice ale obiectelor transparente; macrocosmosul e posibil

în Sine ca microcosmos și pe principiul hologramei enunțat: partea, picătura, reproduce întregul, Oceanul Cosmic! La nivelul Sinelui autentic! Deci cu cât vom vedea mai în adâncul "obiectelor cosmice", mai profund, cu cât ne vor deveni mai transparente și la fel vor fi și cuvintele (ce-și vor reveni în Sine), adică Arhetipuri de lumină! El vede cuvinte vii, spațiale, cum un alt confrate vedea "jocul ideilor"... Cuvintele împing frontiera cunoașterii lucrurilor spre matricea lor divină, însăși Poezia împinge orizonturile sensurilor, devine "o frontieră a sufletului uman", tinzând asimptotic spre Sine Însuși, și deci Sinele Absolut, vederea divină imaterială, suportul cel mai profund a tot, "adâncimea absolută". Când "trăim în interiorul unui punct", "totul este inversul totului", timpul ne devine prieten, deoarece, ca să putem muri liniștiți, pe noi nouă ne redă. Deși dureros, el ne redă Arhetipului Veșnic vieții fără moarte, Sinelui Autentic! (Nichita aprecia *Oda (în metru antic)* a lui Eminescu superioară... "Luceafărului"). Dacă e adevărat - și nu poate fi altfel! - că aceleași raze-vedere-intelect-lumină-iubire urzesc marii și micii atomi, *IDENTIC*, marile și infinitezimalele globule-sfere (ouă, celule, ochi...) de la Oul Cosmic la particulele elementare, aceleași mănunchiuri-snopi de filamente constituie atomii minusculi, ...atunci putem întrezări unitatea spirituală a lumii și Marile Adevăruri din Scripturile Sacre, la care subscriu, legați de o acoladă în timp, și "bătrânul" Cantemir (din care ne-am permis doar câteva citate) și mereu proaspătul și imprevizibilul Christea...

Cuvântul din această poveste abia a fost început, e doar abecedarul înțelegerii operei stănesciene. Restul? Altăcândva!...

Mircea Dinutz

Vasile Spiridon - Nichita Stănescu

Colecția "Canon" a Editurii *Aula* din Brașov, coordonată de Al. Cistelean, cuprinde, până acum, 32 de monografii, consacrate unor scriitori din perioade culturale și literare distincte: I. Slavici și G. Coșbuc, L. Rebreanu și Urmuz, Emil Brumaru și Leonid Dimov, Nicolae Breban și Ștefan Bănulescu, Marin Preda, Sorin Titel, Fănuș Neagu, Mircea Nedelciu, Mircea Cărtărescu etc., prezentați de critici și istorici literari din toate promoțiile: Ion Bălu, Monica Spiridon, Ion Simuț, Cornel Moraru, Cornel Ungureanu, dar și Iulian Boldea, Mircea A. Diaconu, Andrei Bodi, Nicoleta Cliveț sau Mihaela Ursa. Am precizat aceste lucruri tocmai pentru că publicul-tintă al celor care au inițiat și susținut această colecție este alcătuit din elevii liceelor și colegiilor din întreaga țară. Din păcate, acestea nu prea ajung prin Moldova sau, dacă ajung, nu sunt luate în considerație, pentru că nimeni nu le recomandă.

Autorii unor asemenea cărți au obligația să respecte o anumită structură: partea de exegeză, o antologie de texte teoretice (dacă e cazul!) sau de confesiuni legate de actul creației, o antologie de texte comentate (mană cerească pentru elevi!), un dosar de receptare

critică, câteva date bibliografice, reduse la strictul necesar, bibliografia de autor, adusă la zi, și o bibliografie critică selectivă, pusă la îndemâna celor care ar dori să aprofundeze subiectul. Nu altfel procedează Vasile Spiridon, critic și istoric literar, lector doctor la Facultatea de Litere a Universității din Bacău, ce a debutat în 1993 cu volumul "Cuprinderi" și este o prezență foarte activă în mai toate revistele literare din Moldova: "Ateneu", "Antiteze", "Convorbiri literare" etc. Cartea acestuia despre Nichita Stănescu, în colecția mai sus-amintită, a apărut pe la jumătatea anului 2003, respectând întru totul rigorile impuse de editură și înfruntând înălțimea amețitoare a unui mit poetic. Misiune foarte grea pentru un eseist care va dori, pe de o parte, să-și exprime punctul de vedere într-un limbaj cât mai adecvat și în consonanță cu metodele moderne de analiză și evaluare, iar pe de altă parte să nu uite că se adresează unor adolescenți prea puțin dispuși să se confrunte cu un aparat conceptual sofisticat și un limbaj critic, pe alocuri, ermetic.

Asemenea dificultăți apar în demersul critic al lui Vasile Spiridon, care nu simte nevoia (oare de ce?) să explice ce este 'poetica' și 'poietica', ce este 'metapoetica'

sau 'metasemantica', asumându-și un limbaj ce poate inhiba pe mai tinerii săi cititori: "literalitatea orfică", "instinct auroral", "viziune monistă", ca să nu mai vorbim de o formulare (paralizantă) ca aceasta: "Modelul cosmologic imaginar se alchimizează în ațhanorul de osmoză a tipologiei psihicului uman cu relieful cosmic".

De fapt, în opinia mea, acesta ar fi singurul păcat al cărții de față și n-aș vrea să se creadă că un asemenea limbaj ermetic (din perspectiva lectorului inocent) ar fi un exces! Lectura capitoului de bază (prezentarea operei) aduce reale satisfacții intelectuale și ne poate oferi o imagine veridică a celui care a avut și a păstrat aura mării poezii din care s-a hrănit, pe care a respirat-o și a zămislit-o la rândul-i cu dragostea nesfârșită a noului Pygmalion, creat și creator, în egală măsură.

Din demonstrația sa, substanțială și densă, rețin câteva afirmații care au semnificația unor adevărate contribuții la exegeza stănesciană. Spre exemplu, bazându-se pe volumul "Argotice" (1992) ce cuprindea primele texte, într-o ediție îngrijită de Doina Ciurea, întâia soție a acestuia, emite ipoteza că Nichita Stănescu a avut de la început conștiința necesității unui nou început literar, având în

vedere climatul cultural obosit și dezabuzat în care viețuia. De asemenea, considera- cu toată dreptatea- că e o "gravă eroare" să-l căutăm pe Nichita Stănescu exclusiv la nivelul spațiului lingvistic, având în vedere că a fost înzestrat cu o veritabilă conștiință artistică, ce l-a făcut capabil "să revalorifice stilurile predecesorilor și a generat prin versurile sale tensiune existențială". Evident, fără o modernitate de substanță, steaua poeziei sale n-ar fi urcat atât de mult. Mai crede că tocmai "viziunile simultaneiste insolite" fac spectaculozitatea acestui limbaj liric, luat ca punct de reper de istoricii literari. Poezia stănesciană reprezentată de volumele "Laus Ptolemaei" (1968) și "Necuvintele" (1969) atinge pragul de sus al maturității sale artistice, "triumful imaginarului absolut" (Al. Condeescu). Începând cu "Dreptul la timp" (1965), eul liric parcurge o tulburătoare experiență a neantului care va reverbera, la noi tensiuni, "noduri și semne" în ultimele sale volume (1979-1982). O temă care se asociază cel mai adesea crizei de identitate, semn al "carenței de sine", cum spune criticul.

Nu lipsesc accentele polemice în studiul lui Vasile Spiridon. Dacă unora li se pare că autorul "Necuvintelor" a fost un creator lipsit de sistem, criticul din Bacău este de părere că acesta "a avut și o viziune coerentă asupra lumii", propunând cititorilor - complementar- o poezie a improvizației lucide și una conceptualizată. Una din imaginile cele mai convingătoare, în acest sens, ar fi cea a Omului - fantă,

echivalent al Totului, cu deschiderea sa generoasă spre univers, cu tânjirea sa spre unitatea primordială.

Polemic este criticul, și atunci când fandează, parează, atacă, simulează, cu suplețe și eficiență, în fața unor adversari pe care nu-i numește, dar pe care cei avizați îi recunosc cu ușurință, încercând să explice -de exemplu- de ce a fost supralicitat mitul literar al lui Nichita Stănescu, încă din timpul vieții. Simplu, răspunde acesta, a fost o compensație a lumii literare față de "opresiunea exercitată de mitul oficial". Ca atare, continuă el, "nu Puterea politică a instituit mitul Nichita Stănescu", ci "spiritul critic al epocii". A fost o armă foarte eficace în lupta susținută pentru redobândirea autonomiei esteticului, autonomie grav amenințată în perioada dogmatică. Capitolul (cel mai bine scris din întreaga carte) are un final pe cât de adevărat, pe atât de expresiv formulat: "Compromisul major pe care l-a făcut a fost cu sine însuși, cu harul său poetic: și-a risipit forțele, propria-i înzestrare și dreptul la timp".

La secțiunea de texte teoretice, Vasile Spiridon a reținut: o notă autobiografică din 1977, dar publicată în volum abia în 1985 ("Amintiri din prezent"), fragmente selectate din "Antimetafizica" (1985), cu observații interesante despre eul biografic și eul liric, despre relația creator -operă, despre poezia pulsatorie, dar și din "Fiziologia poeziei", cu texte scrise în perioada 1975-1983 și publicate de Alex. Condeescu, cu acordul autorului, în 1990.

Antologia de texte comentate cuprinde 23 de poezii,

selectate din 10 volume publicate în perioada 1960-1982, între care: "Poveste sentimentală", "Lauda somnului", "Către Galateea", "Ars poetica", "Elegia a zecea", "Ingerul cu o carte în mâini", "Lecția despre cub", "Nod 17" etc. Sunt analize pertinente, într-un limbaj adecvat și accesibil, care încântă atât prin precizia raționamentului, cât și prin coerența demonstrației. Categorie, aici criticul se simte mult mai "acasă", lipit de text, concis și la obiect, exploatându-l cu ingeniozitate și o abia mascată plăcere.

Dosarul critic cuprinde - așa cum era de așteptat- fragmente aproape clasicizate sau cu șansa de a se clasiciza, adunând aici, poate, pe cei mai avizați comentatori ai poetului: Matei Călinescu (1965), Eugen Simion (1978, 1985, 1998), N. Manolescu (1964-1985), Lucian Raicu (1973, 1984), Ion Pop (1980), Mircea Martin (1969), Marian Papahagi (1976), Marin Mincu (2000), Daniel Dimitriu (1997), Alex. Ștefănescu (1986, 1999), Ștefania Mincu (1991), Corin Braga (2002). Câteva date bibliografice, o bibliografie de autor completată de o bibliografie critică alcătuită din 13 volume de exegeză, 3 albume și antologii critice, la care se adaugă 24 de studii (unele fundamentale) publicate în volume completează o carte ce reușește să fie -în ciuda observațiilor făcute asupra aparatului conceptual și limbajului critic folosit în primul capitol - un instrument foarte util și o cale de pătrundere în universul celui pe care criticul îl numește, fără nici o ezitare, "cel mai important poet român din a doua jumătate a secolului al XX-lea".

Scurt Divan sau “Gâlceavă a sinelui de către sine”

prof. T. Aioanei

“Cam mă mir
de
Cantemir
de
Năstasă
nici
că-mi pasă
de
Nichita
nici atâta
iar de codrul verde
inima în piept e
iară de Carpați
ca de niște frați”
(Doina - N. Stănescu)

Dimitrie Cantemir e “un mare înaintaș al lui Eminescu, Arghezi, Blaga, Barbu, Bacovia, un mare înaintaș, egal cu urmașii săi și deci mai tulburător”, “primul și cel mai mare poet român” ...

(Cartea de recitare - N. Stănescu)

N. Stănescu : “Omul este un accident al luminii”, “Viața e o aventură a luminii”.

D. Cantemir: Da, “căci lumina mare pre cea mică întunecă.”!

N. S. : “Ochiul meu face regină lumina, iar urechea mea este o regină a cântecelor”. “A fi e o durere și o participare luminoasă.”

D. C.: “Că mai pre lesne ieste cuiva fără organul ochiului și fără alumina soarelui, între alb și negru a deosăbi, decât fără cunoștința lucrului de vrednic sau nevrednic a-l alege”.

N. S. : “Bătrâne”, ochii-s doi magneti care atrag priveliștile spre ei”. “Ochiul e gol pe dinăuntru ca un tunel”, “iar retina (...) e lipita de retina lucrurilor”.

D. C. : Nu prea înțeleg, dar știu “că sufletul filosof nu numai cum și ce s-au făcut, cercetează ce și pentru ce așe s-au făcut”.

N. S.: “Piatra e o lumină înghesuită — intelegi? — ea nu vede. Ea e de văzut. Ea nu are durere. Ea doare”. Lumea este într-o “exactă scară a [degradării], degenerescenței

vitezei luminii ...”. “Al necuvântului fiind, mă bucuram de farmecul Cuvântului...”.

D. C. : Că voroava frumoasă la cei cunoscători de n-ar mai sfârși, încă mai plăcută ar fi, iară la cei necunoscători mai tare dulceață în basmele băbesti, decât în sentențele filosofești află”.

N. S. : Da , căci “totul este scriere”...ieroglifică!”Totul este vorbire sau gândire scrisă. Totul este alfabet. Cine știe să citească citește. Cine nu, nu! Se poate citi în orice”.

N. S. : "Dar ochii pentru ce îi ai?...Unul să lumineze ziua, altul să lumineze noaptea".
"Nu se poate să vezi zâne dacă nu ești zânatic"(zânatic)...

D. C. : "Conștiința este cunoștința inimii"...

N. S. : "Clar de inimă", Bătrâne! "Omul este un nod".
"Mă tem că în piept am un creier și nu o inimă"...

D. C. : Ruga minții și a inimii de la Sf. Munte. "Gâlceava a înțeleptului cu lumea sau giudețul sufletului cu trupul"...

N. S. : "...Gâlceava sinelui cu sine", "Judecata este a sinelui de către sine", "a celui din urmă chip al fiecaruia"...

D. C. : Ziditoriul Zidirea săvarșind de lucru se odihnește și (...) o dată

numai poruncind din veci și pân-p-n veci, Zidirea ca o slujnică după poruncă nepărăsit aleargă".

N. S. : Ave! Amin!...

* * *

Anul 2003. Două duble aniversări de maximum de carate. Naștere și semicentenar coincident cu moartea. La peste trei secole distanță! Ce-i leagă pe cei doi? Ce-i poate uni? Pot fi comparate incomparabilele? Măsurate incomensurabilele? Și totuși...există un "arc -enciel" (curcubeu) tulburător care unește, prin vremi, cele două spirite de excepție. Pe lângă faptul că anii nașterii și morții se termină în trei și sunt aniversați sau comemorați împreună, ambii au avut o perioadă fertil-creatoare cât

D. C. : Pare a fi "Predoslovia" la "Istoria ieroglifică"!...

N. S. : "Totul este scris. În stele mersul universului".
"Cuvintele sunt umbra marită a materiei în conștiință". "Schimbă-te în Cuvânt, ca să nu te roadă viermii"!..

D. C. : "Iară cea dinlontrul capului lumină iaste socotiala minții mele [rațiunea], cu carea de lumini dătătoriul Dumnedzău, m-au luminat ca a socoti să poci".

N. S. : Eu, Bătrâne, "cu mine însumi mă uit, folosindu-mă ca o privire". Sunt "organul continuu de cunoaștere totală", "un singur ochi peste tot / o singură gura de jur împrejur, un singur piept peste tot"...

D. C. : Nu se poate " Cerul este patria noastră!"...

N. S. : "Limba română este patria mea".

D. C. : "A, da, știu, eu am folosit prima oară Romania"! "Și lumina în întunerec luminează și întunerecul pre dânsa nu o cuprinsă".

Eminescu, 17-18 ani, și au creat cam cât Arghezi (cca. 19 scrieri), ambii au avut o pauză (hiatus) în creație de 6-7 ani. D Cantemir se refugiază din cauza unui imperiu în Rusia, având parte aici de onoruri și scriindu-și cea mai valoroasă parte a operei sale, Nichita "vine" dintr-un imperiu zguduit, aceeași Rusie (prin mama sa de viță nobilă) și-și scrie aici opera, având parte de onoruri princiare, încununat cu "cununi de aur" și... laur, premiat de Academii, aspirând la Nobel, în timp ce "beizadeaua" e întâiul academician român al Academiei din Berlin; ambii orientaliști: prințul - "primul mare orientalist român", Nichita - puternic impresionat și inspirat de orientalismul "asiat". Ambii înfiorați de sângele poeziei și al "metaforei-din-metaforă", amândoi cucerind spațiul, luând chipul (măștile) acestuia în sui-generis "jocuri de măști", ca ieroglife criptice ale lumii, amândoi îmbracă haina (în)cifrată a simbolurilor, măștile bestiarului din roata lumii și cea zodiacală, - și unul și altul pasionați de antropologie și cosmogonie, de gnoseologie. Ambele opere puternic cifrate sub semnul cripticului, esotericului chiar, "istorii ieroglifice", cu sau fără "scări", cu tentativa demascării într-o oglindă sau ...eseu. Pe ambii îi.. "bufnește râsu' plânsu' " în fața lumii corupte, coruptibilă și corupătoare, a alterării lumii, refugiindu-se în arte, științe sau...metafizică. La amândoi apare imaginea de nedescris [în cuvinte] a științei sacre (metafizica); Nichita scrie și o "Antimetafizică". "Împreună" văd pulsația lumii trecătoare, "respirările", corsi et ricorsi, "incrementa atque decrementa", "grandeur et decadence", ca faze ale viețuirii aici, în efemer; ambii "prostindu-se" balcanic, dar, carpatini pur-sânge, disprețuiesc Levantul și Fanarul,

îndrăgostiți de "bătrânii" greci și de Orientul ceva mai depărtat... Ambii degustă fin savoarea rafinată a limbii vechilor cazanii, ambii Beizadele(Principi) ai Spiritului, ambii se exilează din Realia în Utopia sau Ucronia, încercând întreaga claviatură dintre straniu și miraculous, absurd chiar, cu înclinații "șeherezadice", de divan oriental. Repudiind balcanismul, se poate vorbi totuși de un exotism cantemiriano-stănescian. Amândoi întreg măsura, comițând, mai cu voie, mai fără voie, hybrisul sau hamartia, dând, arghezian, cu "barda-n Dumnezeu". Ambii au nostalgia evadării din Cetate, unul pe orizontala mioritică, celălalt pe verticala hyperionică în Hiperboreea sau Galateea, și la Cantemir Galathea sau Calea Laptelui încheșat, explică cosmogonia încheșării laptelui luminii, pentru Nichita materia, "piatra [find] lumină înghesuită!"

Ambii iau inima ca centru și rampă de lansare, prin lume, spre Dumnezeu. Pentru amândoi, dintre elemente, apa poate fi și stihială și malefică, "aducătoare de cumpănă și de încrâncenare". (Nichita) o exclude în cosmogonia sa din Geneză, alt... hybris. Imperiul Otoman e "monarhia celor de apă", Nilul - lăcomia... Ambii "homo ludens" fără pereche își revarsă "oful", lăutărește, în bocete, blesteme, descântece, doine sau elegii, ambii folosesc satira, pamfletu, ori bășcălia groasă "bufnindu-i râsu' plânsu' ". "Înger blond cu o carte în mâini", unul, Inorog alb, celălalt, ambii spirite sintetice, clarvăzătoare, depășindu-și net contemporanii ce nu sunt pregătiți să-i înțeleagă: în mijlocul unei literaturi a faptelor (cronicarii, proletcultiștii), scriu mari cărți de idei, structurate și coerente, cu mare lejeritate interdisciplinară, vocație enciclopedică, accesând informații de ultimă oră, anticipând

noutăți în știință și filosofie prin metaforă și simbol. Ambii în "prelecțiuni populare" asaltează hotare (orizonturi) împingându-le spre limpeziri românești concentrice, unul e savant, celălalt mimează, până la identificare, "savantlăcurile"... Ambii visează la un al treilea descălecat, unul al Moldovei Profunde, celălalt al României Profunde și Eterne. La ambii Țara și Lumea sunt palimpseste de descifrat pe niveluri de profunzime. Ambii, enigmatici, par a fi solii unei istorii secrete sau Cosmos ascuns... Ambii, cercetători sagace ai Duhului Adevărului, exploratori, eperimentatori, poliartiști, muzicieni și... muzicanți, fascinați de Cer și de folclor și mitologie, iubindu-și cu patimă Patria, fascinați de "jocul ideilor eterice"...

Ambii cartografi ai spiritului național și antropologi, contemplatori, dincolo de coaja lucrurilor ai esențelor durabile, ambii trasând isoglose - trasee, ale unor hărți spirituale "în alb", nervurile în basorelief, crochiul, urmând ca cei ce vor veni să le umple cu substanță; ambii eșuând deseori în logoree facilă, stufoasă... ambii ființe bipolare; bipolari, în sensul că sunt răstigniți, sfâșiați ca intermediari între două lumi diferite : cea superioară, pe care o cunosc binișor, și cea inferioară, căreia le-o prezintă: inițiatori inițiați inițiind în taine îndulcite estetic. La amândoi li s-a reproșat, imputându-li-se, nedrept, pravoslavnică slavofilie!...

În fine, ambii cu mai multe soții, iubitori ai traiului bun dar preferând Symposioanele Divanurilor Înteleptilor...

Ambii undeva foarte sus pe scara cereasca, poate vecini, poate discutând, poate ne privesc și... îi "bufnește râsu' plânsu' ". Au și de ce!

El a venit și ne-a spus...

Poezia lui Nichita și lectura tânără, sau... dincolo de manual

“Poezia poetului stârnește poezia intimă a fiecăruia. Un poet este cu atât mai mareț cu cât cei care-l citesc nu pe el îl descoperă, ci pe ei înșiși”

Nichita Stănescu

*Avertisment: “ Analiza geniului poetic nu are nimic comun - în afară de nume - cu analiza zahărului”
(G. Lanson- istoric și critic literar francez)*

Mocanu Gabriela - XI C

Fără inimă

Sunt atât de fericit astăzi
de parcă mi-aș lua la revedere de la
viață,
de parcă mi-aș băga la inimă un măr
ca să nu mai bată ci să stea
dracului,-
ca să pot să mă apropii de tine și
să-ți spun:
-Mă, ți-o fi sete,
ia și tu și mușca un măr!

Nu-i nici o chestie să crezi că un măr ar putea fi vecin cu o inimă. Sunt la fel de verzi. Da, inima este verde. Atât în inimă cât și în măr ajung rădăcinile copacului, atât în măr cât și în inimă au loc sentimente -unii le spun “viermi”. De asemenea, nu e nimic anormal să muști dintr-un măr de sete și atunci să vezi cum se

inroșește mărul. Atunci da, atunci inima devine roșie, la o sete aprigă care să motiveze cu succes și chiar admirație folosirea cuvântului “dracului” într-o poezie.

“Sunt atât de fericit astăzi” - de ce este poetul fericit? Poetul este fericit pentru că știe că n-o să-și ia la revedere de la viață, pentru că e astăzi

și nu e ieri, când a avut durerea aceea într-un picior, într-un vas liberian (domnul Nichita Stănescu are o poezie care se intitulează “Mă asemui unui copac”, unui măr, dacă vreți. Perele sunt mai bune), pentru că, pe scurt este chiar toamnă afară și nu trebuie să dea comandă la alimentară pentru mere. Mai este fericit pentru

că inima lui bate și s-a săturat de asta, vrea să folosească un măr drept proptea. Ideea aceasta cu sistemul revoluționar de pârgii se poate să-i fi venit din drag pentru domnișoara respectivă, care poate musca doar din lucruri care stau ("să stea dracului"). Tot ea se face vinovată de tentativă de vătămare corporală ("ca să POT

să mă aproprii de tine").

De fapt, imaginea sensibilă arătată de poet se referă la un fel de fior al dragostei, de strafulgerări incredibile de fotosinteză care te fac să vrei să dai tot mărul din tine, chiar dacă nu-l ai, te fac să ți-l bagi la inimă, cum ar zice poetul, să prazi grădini și livezile oamenilor. Nu-și poate

exprima sentimentele direct, din cauza emoției.. dar el vrea să împărtășească emoția asta, o modelează acolo sub formă de măr și "-Mă, ți-o fi sete,/ia și tu și mușcă un măr!"

Mie-mi place poezia asta!

Merișor Mihaela - XI C

Inocența e de vină- "Lauda omului"

Din punctul de vedere al
copacilor,
soarele-i o dungă de căldură,
oamenii - o emoție copleșitoare...
Ei sunt niște fructe plimbătoare
ale unui pom cu mult mai mare !

Din punctul de vedere-al pietrelor,
soarele-i o piatră căzătoare,
oamenii-s o lină apăsare...
Sunt o mișcare-adăugată la
mișcare,
și lumina ce-ô zarești, din soare !

Din punctul de vedere-al aerului,
soarele-i un aer plin de păsări,
aripa-n aripă zbatând.
Oamenii sunt păsări
nemaîntâlnite,
cu aripile crescute înlauntru,
care bat, plutind, planând,
Într-un aer mai curat - care e
gândul !

Când întâlnești o floare să nu uiți să-i numeri petalele! Abia după aceea s-o adulmeci, îmbibat de numere, cu gândul înfoiat de aritmetică. Și dacă nu vei uita, apa robinetului ți se va părea roz, lila sau

bleu, frigiderul îți va murmura o melodie englezească și mai mult decât atât următoarea întâmplare ți se va părea adevărată.

Imaginează-ți o clasă care stă prost la ortografie, la cultură

generală, o clasă... cu fete plăcute în prospețimea lor de adolescente, dar fără mari curiozități intelectuale; cu "baieti de baieti" cu nevoia firească de autoafirmare. Pentru ei școala pare a fi mai degrabă un fel de club

pe unde trec din când în când ca să-și vadă prietenii și să mai schimbe o vorbă- două cu profesorii, mai ales la vremea rotunjirii mediilor. Copiii aceștia se află la vârsta când se studiază Nichita Stănescu. Profesorul intra la clasa lor cu strângere de inimă, mai mult cu presimțirea că în fața lor, o lecție despre poezia lui Nichita Stănescu va fi una ratată. Se gândea că și cuibul bătut în stâlpul de telegraf va rugini de rușine în cinstea întâmplărilor viitoare. Ei bine, este cea mai mare surpriză din cariera sa de dascăl: elevii stau ca sfinții în timp ce le citește "Lauda omului". Li se lungesc parcă fetele de atenție. Au, în înflorirea lor adolescentă, chipuri de copii, de copii ascultând avizi o poveste, copii ai căror părinți n-au avut răgazul, nici răbdarea și nici îndemânarea de a le fi spus, la vremea potrivită, povești.

Așadar, oricât de contestat ar fi Nichita Stănescu, e prea mult adevăr în vorbele sale ("oamenii sunt păsări nemaîntâlnite/cu aripile crescute înlăuntru"), pentru ca ecoul lor să se stingă atât de

ușor. Reacția acestor elevi a fost, fără ca măcar să-și fi dat ei seama, o judecată de valoare. Cu toată natura lor necultivată (sau poate tocmai de aceea) nu rezistaseră la magnetismul unui mare spirit, la acel un "nu știu ce" și un "nu știu cum" din poezia lui Nichita Stănescu.

Povestea pe care copiii aceștia credeau că o ascultă nu este o poveste cu zâne sau cu îngeri, ci o poveste a cuvântului. Povestea aceasta nu are început, cuprins și încheiere. Ea începe întâmplător. Cuvântul definește omul din mai multe puncte de vedere: al copacilor, al pietrelor, al aerului. In primul rând cuvântul nu este acceptat ca semn. Nichita Stănescu precizează faptul că a rămas repetent (desigur, la modul metaforic) în clasa întâi primară din ciudățenia de a nu fi putut înțelege și a accepta că "vorbirea arborilor, a pietrelor" se poate transcrie în semne. Nu se pornește de la conceptual de "om", ci se realizează un contur de reprezentări pentru conținutul semantic al cuvântului "om": copacii imaginează omul ca "emoție

copleșitoare", ca "fructe ale unui pom cu mult mai mare", pietrele gândesc omul ca "mișcare", îl văd în analogie cu soarele, cu lumina; aerul îl gândește ca pasăre cu "aripile crescute înlăuntru".

Aventura cuvântului continuă: după ce că nu poate fi acceptat ca semn, el nu poate fi nici măsurat, decât prin sine, pentru că nu poate fi raportat la altceva; în poezie numai el contează: e suficient să citești "copaci [...] soare [...] oameni", "pietre [...] soare [...] oameni", "aer [...] soare [...] oameni" pentru a observa o dispută între sine și sine. Dialogul acesta ia sfârșit o dată cu soluția finală: soarele e un aer, iar oamenii sunt păsări care plutesc într-un aer curbat care e gândul; a continua polemizarea ideii este de prisos, cuvântul încheindu-și aventura aici.

Iar dacă vei uita să numeri petalele, întâmplarea de mai sus nu ți se va mai părea adevărată și vei constata că avem o țară frumoasă, păcat că doar dropia și capra neagră sunt pe cale de dispariție.

Nastase Oana - Raluca, XI G

Tinerii

(imagini din Franța)

Se sărută, ah, se sărută, se sărută
tinerii pe străzi, în bistrouri, pe parapete,
se sărută întruna ca și cum ei înșiși
n-ar fi decât niște terminații
ale sărutului.

Se sărută, ah, se sărută printre mașinile-n goană,
In stațiile de metro, în cinematografe,

În autobuze, se sărută cu disperare,
cu violentă, ca și cum
la capătul sărutului, la sfârșitul sărutului, după sărut
n-ar urma decât bătrânețea proscrisă
și moartea.

Se sărută, ah, se sărută tinerii subțiri
și îndrăgostiți. Atât de subțiri, ca și cum
ar ignora existența pâinii pe lume.

Atât de îndrăgostiți, ca și cum, ca și cum
ar ignora existența însăși a lumii.

Se sărută, ah, se sărută ca și cum ar fi
în întuneric, în întunericul cel mai sigur,
ca și cum nu i-ar vedea nimeni, ca și cum
soarele ar urma să răsară

luminos

abia

după ce gurile rupte de sărut și-nsângerate

n-ar mai fi în stare să se sărute

decât cu dinții.

...și dacă ai ști ce greu mi-a fost
să aleg această poezie! Uite cum stă
treaba, cititorule:

alesesem să vorbesc despre o
poezie a lui Nichita în modul în care
vroiam eu. Problema nu ținea de
domeniul vorbelor, aici nu mă întrec
nimeni! Dificil era de ales poezia...

Am răsfoit cartea grabită, căci
nu era timp de pierdut, și ochii mi s-au
oprit pe un titlu aparent simplu și totuși
foarte complex: "Tinerii". Sub titlu
scria "imagini din Franța". Ciudat. Ce
fel de cuvinte putea folosi poetul într-
atât încât să redea niște imagini?
Straniu. De ce Franța? Așa ceva vezi
și în România. Ba chiar în Focșani!
Puțin modificat, bineînțeles: bistrourile
s-au transformat în Hard sau Extrem,
parapetele au devenit holurile liceului,
iar străzile nu mai sunt demult populate
cu tineri, căci aici s-a inventat Aida,
pentru cei care au teamă de "mașinile-
n goană" și aleg să "plece" de la școală
într-un loc sigur. Iar de autobuze, ce să
zic, îndrăgostiții au început să prefere
taxi-urile, căci sunt mai comode și mai
călduroase. Tinerii sunt într-adevăr

subțiri și sigur au uitat de "*existența
pâinii pe lume*", căci, în secolul XXI,
fetele sunt prea preocupate de silueta
lor ca să consume un aliment plin de
calorii, iar băieții trag din greu de fiare
la sală, pentru mușchii de rigoare.
Indrăgostiții, fapt dovedit, au uitat de
"*existența însăși a lumii*" ..
înconjurătoare, așa adăuga eu. De câte
ori nu ți s-a întâmplat să te pierzi în
brațele perechii tale și să nu observi că
pe lângă voi trecea un profesor (care
chiar nu înțelege ce căuta acolo, doar
era pe holul liceului.. ah! acum
înțelege!), sau, atunci când te-ai trezit
din visul unui sărut, să-ți vezi părinții,
puțin galbeni la față, din cauza imaginii
pe care tocmai o văzuseră?! Cât despre
întuneric, acesta e un lucru sigur: iubiții
care se sărută sunt în întuneric! Poate
pentru că preferă să țină ochii închiși?

Ce nu am înțeles eu, la început,
au fost cele două săruturi care se
termină total diferit. După unul dintre
ele nu urmează decât "*bătrânețea
proscrisă și moartea*", iar după altul
"*soare luminos*". Apoi totul a devenit
foarte clar: sărutul trist e cel de

despărțire, atunci când ți se pare că
lumea a luat sfârșit, iar cel de-al doilea,
plin de lumină, e cel de revedere, când
compleșiți de dor, îndrăgostiții nu mai
sunt "*în stare să se sărute decât cu
dinții*". De ce se repetă atât de
obsedant verbul "*se sărută*"? Și ce
dacă se sărută? Nu suntem cu toții
decât niște robi ai iubirii sau
"*terminații ale sărutului*", așa cum
ne numește poetul.

Și cum spuneam, eu căutam de
zor în textul poeziei, imaginile din
Franța, care ulterior am descoperit că
nu sunt numai unele vizuale, ci și unele
de suflet. Am făcut o legătură între titlu
și subtitlu și mi-am dat seama că
poezia nu se referă doar la tineri. Ce,
oamenii maturi nu se sărută niciodată?
Aceste imagini se află într-o cămăruță
anume a sufletului și sunt de fapt
sentimentele omenești.

Ți-a plăcut poezia, nu? Știam
eu că acest subiect o să te atragă! Ia,
vezi, tu te regăsești la fel de bine ca
mine...?

Ostahi Simona - XI C

Noi

Noi suntem semințe și pământul e al nostru,
știm cel mai bine locul și patima și rostul,
știm cel mai bine legea și mersul înainte,
suntem după nevoie și lacrimă și dinte.

Nu cerem nimanuia nimic, însă oricine
dacă el vrea-l numim și prieten și vecine.
Aici și pâinea, sarea, noi a avem la masă,
căci ne-am făcut-o singuri, zidindu-ne o casă.

Nu zicem rău de nimeni, stăpâni peste pământ
Noi suntem în picioare, sub noi străbunii sunt.
De-aceea poate-n libertate să luceasca,
deasupra noastră, universală boltă albastră

Rolul lui Nichita Stănescu și al generației sale a fost esențial în procesul de renaștere a lirismului românesc. Acest poet care corupe conceptele prin fantezia sa derutantă optează pentru o poezie care nu se mai bizuie pe formele tradiționale de seducție (muzicalitate, pitorescul limbajului, metaforă fastuoasă), o poezie cu versuri memorabile, emblematice prin chiar simplificarea maximă a limbajului. El folosește un lirism care transformă tema poeziei în temă de meditație lirică; cuvintele tind să devină necuvinte, adică să fie ceva ce nu există... Nichita Stănescu respinge ideea de poezie ca artă a cuvântului.

Poezia "Noi" se constituie ca o definiție lirică a destinului poporului nostru, ca o vibrantă odă cu puternice accente de meditație ce dezvoltă o idee fundamentală: poporul român, veșnic viu în orizontul lumii ("suntem semințe"), vechi și singur stăpân peste teritoriul pe care s-a format ("pământul e al nostru", "sub noi străbunii sunt") este un consecvent apărător al păcii ("universală boltă albastră").

Construcție modernă, condensată, poezia își orânduiește conținutul pe două coordonate: cea a existenței noastre dintotdeauna pe aceste meleaguri, prezentată, pe plan poetic, prin verbul "a fi" și cea a spiritualității românilor, sugerată prin verbul "a ști": "Noi suntem semințe și pământul e al nostru/ știm cel mai bine...".

Integrându-se poporului și istoriei noastre, poetul folosește, încă din titlu și apoi repetat la începutul a două versuri cheie, pronumele personal "noi" căruia îi conferă o amplă semnificație: "noi"- cei de azi, cei dintotdeauna, noi, românii, suntem viață și suntem veșnici.

Ca orice poet modern, Nichita Stănescu conferă cuvintelor multiple sensuri metaforice. Prin afirmația "noi suntem semințe și pământul e al nostru" se sugerează faptul că "noi" generăm tot ceea ce înseamnă viață și împlinire. Noi "știm cel mai bine locul" în care ne aflăm deci ne cunoaștem originile, destinul, suntem vechi pe acest pământ; ne știm "patima" adică viața, istoria, pe care singuri ne-am făcut-o, luptând, aspirând spre libertate, independență, cucerindu-le; ne știm de asemenea "rostul" adică menirea, justificarea existenței, sensul ei, așezarea ei între limitele care guvernează viața oamenilor; "legea" este garantul etic al unui neam și nu întâmplător se află asociată cu "mersul înainte". Afirmă că "suntem, după nevoie, și lacrimă și dinte" relevând astfel trăsături fundamentale ale poporului român: sensibilitatea, bogăția spirituală, suferința de care am avut parte, destinul nostru de oameni liberi.

"A nu cere nimic" are aici sensul de demnitate și de neagresiune. În chip firesc apar obiectele simbol ale ospetiei-pâinea și sarea, aici, elemente vitale, asigurând o existență demnă prin forțe

propriu pentru că "ne-am făcut-o singuri". Casa este simbol al existenței statornice, al așezării neschimbătoare și netrecătoare. A nu zice rău de nimeni înseamnă putere de înțelegere, toleranță; un popor liber, independent, conștient de valorile sale, nu invidiază și nu urăște. Poziția mândră "în picioare", demnă și hotărâtă este o imagine a libertății și a cuprinderii unui orizont uman larg. Coloana umană având la baza străbunii, coloană a generațiilor, a continuității în timpul istoric încheie viziunea poetului despre popor

Ultima propoziție lirică susține întreaga logică a poeziei. Se pare că ea s-a dorit a fi o explicare a existenței sub "universală boltă albastră"; ca și cum aceasta ar fi proba supremă a valorii unui popor. Poezia pare o expunere de argumente, o pledoarie pentru această afirmație finală.

Toate elementele definiției stabilesc ființa națională. "Bolta albastră" o universalizează. Ea este nemărginirea, dreptul nostru câștigat de a avea acces la ceea ce este etern, de a ne raporta egal și glorios la toate popoarele lumii, de a da universului uman contribuția noastră, de a atinge absolutul, desăvârșirea. Ea ne conferă noblețe și veșnicie. Sub ea, pământul, istoria, locul, timpul și etica poporului ating universalitatea.

Modernismul

Orientare literară din secolul al XX-lea aparută ca o reacție antitraditionalistă care încearcă să pună de acord arta cu preocupările vieții moderne și cu sensibilitatea epocii.

Principiile modernismului

Opera literară este o manifestare liberă și plenară a eului creator;
 Distrugerea unor canoane pentru instituirea altora;
 Obsesia totalității și a integralității;
 Domină gândirea analogică și sistemul corespondențelor;
 Cultul originalității; invenția este preferată "imitației";
 Preferința pentru teme mari și pentru zona privilegiată a sacrului;
 Valorificarea miturilor și propensiunea poeziei spre zona arhetipală;
 Textele au fior metafizic; sublimul - o categorie estetică a mare cinsti;
 Tentația absolutului prin sondarea inconștientului, a visului;
 Nevoia de certitudine și coerență;
 Ironia gravă și demitizantă (dar întemeietoare);
 Spiritul geometric, nevoia de rigoare la nivelul unui poem sau volum;
 Poezia există prin continua re-creare a limbajului;
 Spargerea tiparelor limbii, a regulilor gramaticale și a ordinii retorice;
 Increderea în funcția magică a limbajului și în capacitatea sa de a sugera o realitate ascunsă;
 Impunerea unui nou gust și a unei ierarhii literare.

Postmodernismul

Concept literar legat mai ales de activitatea "optzeciștilor" - generație afirmată în ultimele decenii ale secolului al XX-lea și care propune, dacă nu o negare totală a literaturii anterioare, măcar o renovare radicală a sa.

Principiile postmodernismului

Opera literară relativizează eul creator și rolul acestuia, mutând centrul de interes pe text și cititor;
 Negarea brutală a tradiției; refuzul oricăror reguli;
 Viziunea fragmentară asupra realității;
 Absența referentului (realitatea obiectivă), întrucât referentul devine acum însăși literatura;
 Renunțarea la canonul originalității; rescrierea polemică a literaturii tradiționale în notă parodică;
 Preferința pentru atroce, abject și obscen; vidarea textului de sacralitate;
 Instituirea autenticității la nivelul textului (nu al autorului); cultul incoerenței în numele autenticității;
 Absența fiorului metafizic, a sublimului; caracterul ludic accentuat;
 Constituirea unei lumi dezordonate, lipsite de iluzii, lucide;
 Dezvăluirea (exhibarea) mecanismelor de producere a textului;
 Asimilarea în text, în cheie ironică, a clișeelelor și a locurilor comune;
 Autoreflexivitatea, metatextualitatea, intertextualitatea;
 Juxtapunerea și amalgamarea unor registre stilistice variate, prin tehnica colajului;
 Dacă literatura anterioară vedea textul ca lume, literatura postmodernă propune lumea ca text; lumea devine ficțiune, iar scopul ultim pare să fie estetizarea completă a existenței.

Mircea Dinutz

Mică antologie de poezie postmodernistă

Liviu Ioan Stoiciu

Să aud minunile pe care le văd

Din moment ce obosisem amandoi de zgomotul
și de praful de afară. Octombrie. Păstrând
în toată casa mirosul
noptii petrecute cu zeii
taciturni: că de mult am părăsit
utopiile. Demult. Trebuie
pusă apă la crizanteme... ce lucru de nimic
Urâți de zei.

presimțim hățișurile
troienite ale iernii. Hazardul
lor. Cățarați
printre fantomele propriilor noastre amintiri. Arbitrari.

O grădină surzătoare ne așteaptă. Unde
tiparul
omului primitiv clipește așezat lângă
foc. Unde umbra
lui se va întinde... în locul obșteștii
întristări. Să
ne arate frumusețea puterii cu
care ne apăram: dacă
nu mă iubești... Tu
cânti ? O senzație de arsură ce pornește de la
inimă până la degetul inelar. Te iubesc, trebuie
să caut un punct stabil în
afară. Te sarut cu ochii închiși; să
văd și eu minunile acelea pe care numai le aud.

Mircea Cărtărescu

Sonet

femeia își vârga buzele în exotismul exploziv al cavalcadelor lui uccello
 își sfâșia pielea de pe buze emițând pentru vid bucăți brute de aur
 își atârna la uscat pe un recif de stele dințate creierul ei tetra unghiile ei restauration
 femeia îndoia țevile de la spălător în jurul gâtului și țevile scoteau pene albastru-deschis și
 țipau
 îți sfârteca umerii legându-și pe sâni deștepți lăntișorul cu cruciuliță
 delicioasă, inconștientă-n tumefierea pletelor de halviță
 un viciu clar văzător arvârlind în ananasul oglinzii grepfruitul muzicuței cu schimbător
 femeia cersșa în cearșafuri dropsul și rolls-ul, rock-ul și inima,
 inima ca organ anatomic, plină de cheaguri și pieliți în toracele ud,
 femeia mințea în față jurații cu un zâmbet zălud
 pandantiv ravissant, corcitură de immanuel kant și un circ ambulant
 annabel lee trimisă prin poștă în roze cutii
 annabel lee cu piele de găina ieșind din undele viorii
 în această țară ce lângă mare înflori.

Traian T. Coșovei

Inima mea nevorbitoare

Inima mea nevorbitoare începuse să-și amintească
 sau poate că totul nu era decât ceva trecător
 ca o ploaie de vară căzută pe marile bulevarde
 unde la fiecare colț cineva îți va vinde
 câteva numere de telefon parfumate

Inima mea depune marturie pentru inima ta
 prins în mărturia telefoanelor publice
 și supraviețuind răsăritului rece de lună
 prin încăperile unde funcționarii avantgardiști
 dorm liniștiți în sacii de hârtie a nopții

Îți amintești despre mine, îi strigai
 Îți amintești
 (iar dintr-o cameră alăturată se auzeau picurând
 robinete muzicale ale aducerii aminte),
 încat eu, după zile și nopți
 începusem să-mi amintesc câte ceva
 și chiar mărturiseam că aud loviturile de tun de la Waterloo

Dintr-un sertar o mana mi-a întins
ceva melancolic și nevorbitor
în timp ce eu căutam plin de speranță să aflu
cum se schimbă anotimpurile din ascensoarele infernale
care închideau secretul acestei întâmplări fericite
Îți amintesti ceva, îmi strigai-

Hai spune-mi ce-ți amintești,
te rugai tu de inima mea nevorbitoare
în timp ce sub un soare de o mie de watzi
Inima mea se încălzise la roșu
țintuită în cele patru cuie de argint ale aducerii aminte...

Florin Iaru

Cântec de trecut vremea

Era o mare neagră -ah-neagră mai era
și-o insulă sărată acolo tralala...
Mi se umflase pieptul, cu dor sărind din coaste
și sternul drept tăia-o în valuri foarte vaste...

Era o mare neagră și-un rului afurisit;
se clătinau pereții de veseli clinchenit.
Tot capul se întrecuse pe sine încât mintea
plutea în grota neagră ca un barcaz de chit.
o literă de fosfor în frazele-vapoare

Era o mare neagră. Ah, mama ei de mare!
Pe întuneric viața se despuia mai tare
și-afurisita ailaltă încet-încet cânta
și inima în mine înmanușa pompa...

hai inimă! , hai ! împinge atom dupa atom
prin tromba transformată de tubă și trombon
într-o femeie neagră și-o mare despicață
mișcând corăbii zbatouri de moarte nemișcată

însângerând nisipul din trupul meu adus
de flux, pe întuneric, cântă ouvrându-și gura:

-Hai să ieșim ca iarba să înverzim natura
nebune diamanturi să ne-azvârlim în dești
și pe alegătorii grăbiți să îi dăm la pești !

Dar pompa inimoasă - ah -cum se balansa
și marea moartă poartă din nemișcat era
când insula sărată, bătută de calești,
urca la cer grăbită. S-au stors de zațuri cești
și marea tralalala m-a dus, m-a dus la ea.

Eugen Suciu

Passionaria Stoicescu

Realitatea figurativă

Spațiul

La lumina
acestor pulpe stălucoare
voi coborî
să mă reîmpac
cu ceea ce am zăvorât
în negație și în oraș

știu la casa de vizavi
câteva ferestre
pe care în noaptea asta
vântul
le va împături
ca pe niște piei de animale

(strig Ofelia Ofelia Ofelia!-
străfundul anonimul
ramâne irepetabil)

mi-s mâinile reci
picioarele reci
și "alfabetele ard ard!"

Undeva

între sâmburi și carne

(nici delăsarea fructului
nici împietrirea seminței)

între zbor și aripă

(nici libertatea cerului
nici lanțul vertebrelor)

între rut și durere

(nici a pierde
nici a poseda)

undeva.

Floarea Țuțuianu

Toate iubirile mele au fost
nefericite
(de la prima la ultimul)

Prima litera

Este și cea care taie în carne vie
Cuvântul
Apoi sângele este oprit cu limba
și vindecat cu multă salivă de
Ultima litera

De aceea
Locul din dreapta este
mereu.Liber
Și pe drept cuvânt. Ocupat

Mihai Gălățanu

Cântec de dric

Nu știi că Domnul Mâine va să-ți zgârcească nurii
Și umerii de măr – cumpăna dreaptă -
Are să-ți vânte mandibula securii
Când jindul nu s-o mai răsfrânge-n faptă?

Și felceri roșcovani au să-ți disece sânii
Să afle ce pelagră ți-a covăsit făptura
Superlativ de carnea-ți ori cuvântașii câinii
Un enfizem ca roza îți ghimpuiwa gura.

Emil Brumaru

Numărătoare pentru puștoaice și babalâci

fluturele
de
dulap
cu
parfum
de
crin
în
cap
zboară
peste
o
femeie
ce
capotul

și-l
descheie
ca
să
i
se
vadă
țâța
cu
ochi
mari
se
uită
mă-ta

Înapoi la clasici

Virtus romana rediviva

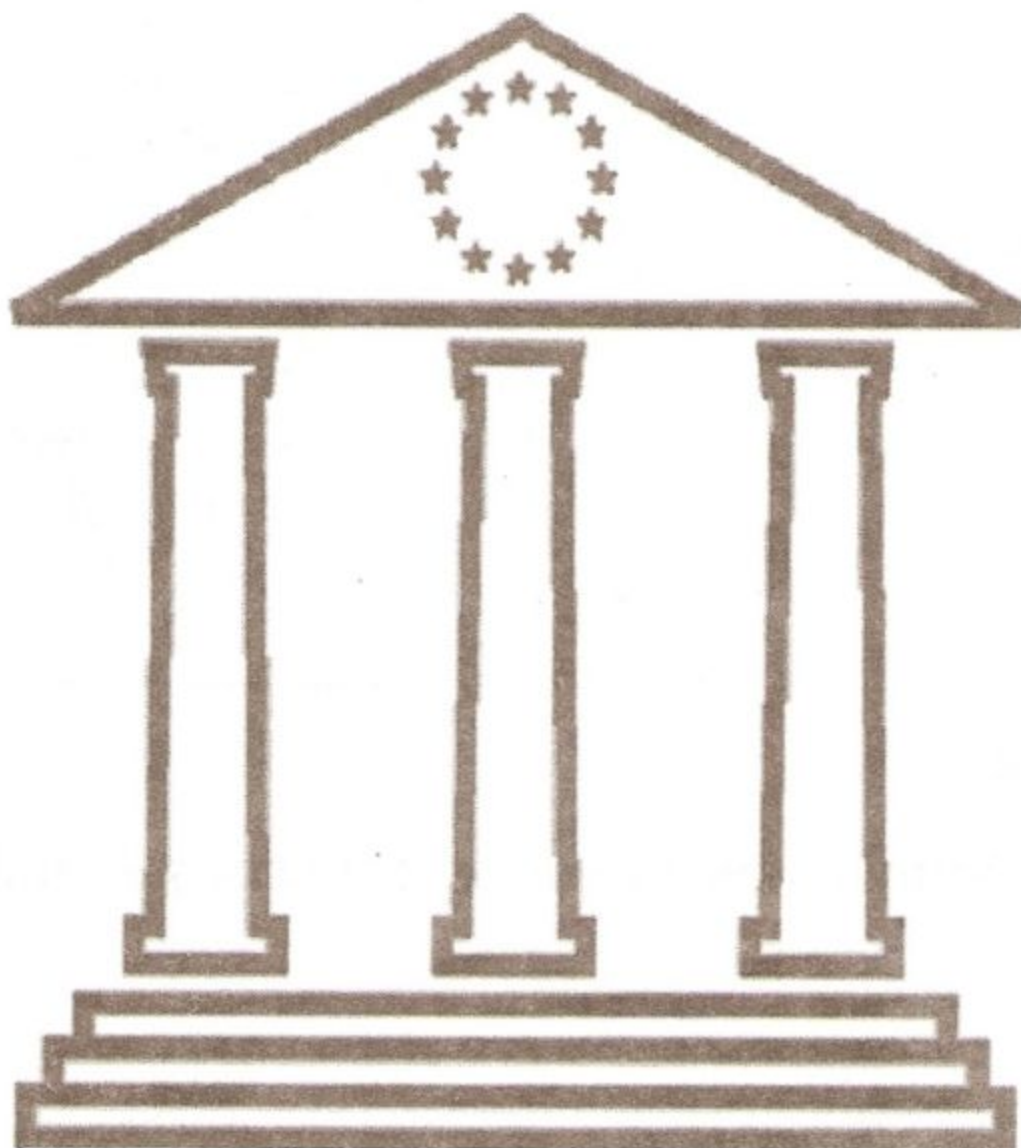
(Virtutea romană reînviată)

prof. Elena Soare

Cu ajutorul cuvintelor se scrie istoria, dar, prin intermediul acestei rubrici, am încercat să convingem că și cuvintele au propria lor istorie. Aceasta poate să facă lumina acolo unde dovezile istorice materiale lipsesc și, ceea ce este mai important, pot desluși modul de gândire, demersul logic al celor ce au folosit limba, în speță limba Latină.

Ne vom opri de această dată asupra unui cuvânt cu mare greutate în Latină și romanitate, în jurul căruia s-a constituit întreaga mentalitate romană, iar mai tarziu morala creștină: 'virtus'.

Etimonul cuvântului este un substantiv defectiv, vis, (pluralul 'vires') care înseamnă forță, putere. Din acesta se dezvoltă două ramuri semantice: una concretă, cu înțelesul de verde(viridis), a înverzi (vireo, viresco) și alta abstractizată cu trimitere la calitățile umane caracteristice în epoca bărbatului('vir'). Trecerea de la forța fizică la tăria de caracter s-a făcut ușor, așa cum a alunecat și sensul cuvântului 'vir' de la 'bărbat' la cel de 'erou'(Vergilius).

Astfel, 'virtus' desemnează inițial o atitudine demnă, bărbătească, curajoasă, în înfruntarea durerii și chiar a morții. Cu timpul, aplicat conduitei umane, cuvântul subîntinde o arie cuprinzătoare ce se conturează ca ideal moral al societății umane. Acesta presupune stăpânire de sine, disciplină morală și intelectuală (fortitudo), fidelitate(fides) și respect față de legi, strămoși, tradiții(pietas).

Ca o personificare a acestor calități, venerată ca zeiță, 'virtus'

alături de 'honos' (onoarea) avea la Roma un templu. Filozofii antici vorbeau de virtuțile cardinale - înțelepciunea, curajul, cumpătarea și echitatea-, iar în morala creștină există virtuțile teologice - credința, nădejdea și iubirea-.

De la Virtus Romana Rediviva, deviza detașamentului de grăniceri romani înființat de împărăteasa Teresa, se vorbește din ce în ce mai puțin de virtute ca o sumă de calități, ca un ideal spre care se

orientează întreaga activitate umană. Se folosește în antiteză cu 'vicii', cu sensul în general de calități, trăsături pozitive, virtuți.

Poate că, înainte de creșterea economică și integrarea europeană, noi, romanii, ar trebui să redescoperim conceptul de 'Virtus', așa cum l-au construit romanii care să devină criteriul de valoare esențial în locul criteriului material: VIRTUS POST NUMMOS(Horațiu - virtutea judecată după bani). Prof Soare Elena.

Umbre pe pânza vremii

Un PROFESOR de altădată – Corneliu Rusescu

prof. G. Zaharia

Clasa a opta, pe vremea aceea prima clasă de liceu. Cincizeci de inimi tremurânde așteptau prima lor oră de fizică. Auziseră, de la cei mai mari că vine prăpădul: "Bă, asta vă mănâncă! "spuneau ei, rânjind satisfăcuți." Și nu doar că vă pune doar note mici, dar vă și bate de vă usucă!", răsuceau ei în continuare cuțitul.

Auzi, "note mici", "bătaie"... Știam noi ce-s alea notele mici, dar le știam, așa, oarecum impersonal, de la alții. Eram, aproape toți, premianții școliiilor noastre, căci nu existau, în tot orașul, decât patru licee: Unirea, Cuza, Comerțul și Normala. Aceste licee nu aveau decât câte două clase într-o serie, e drept, de câte cincizeci de elevi, dar... Ca să nu mai vorbim că liceele din alte localități erau doar un vis care se va realiza după ani și ani. Și, pe deasupra, noi eram Unirea! vorba ceea:

"Sus Unirea, jos Normala!

Și mai jos, într-un coteț, Stau acei de la Comerț."

Tot liceu era și "Cuza", dar "nu se pune", căci acolo învățau fetele.

Iar "bătaia"... E drept, se bătea în școală aproape oficial, dar, cu rigla peste degete, cu indicatorul de la hartă peste ochi, sau chiar cu șutul "spate gios" nu făceau

cunoștința decât "loazele", "tembelii", "idiotii" și alții ca ei, Or noi ...

Așteptam, deci, căpcăunul. Liniște în clasă. Liniște pe culoare. O liniște aproape materială. Ne auzeam pulsul. Nici muștele nu mai zbârnâiau. Deodată, mai întâi că un zvon, apoi din ce în ce mai clar, se aude un zgomot de pași. Rar. Sacadat. Amenințător. Retrăiam, de data asta din interior, un film care se bucura de mare succes în oraș- "Golemul". Golemul acesta, un uriaș care făcea rău oamenilor, se apropia acum de noi. Deși eram un septembrie călduros, înghețaserăm. Și pașii veneau, veneau... S-au oprit. Se deshide ușa. În ușă, și tot cât era de înalt, profesorul. Se uită o clipă la noi, pe urmă, brusc, brațul drept se arcuiește și aruncă ceva. *Catalogul*. Acesta descrie o curbă precisă și se așază perfect pe catedră. În cealaltă parte a clasei. Nu știu de ce îmi vine în minte pasajul de poveste cu zmeul zmeilor care-și anunță sosirea cu buzduganul ce izbește în poartă, apoi în ușa și se oprește în cui.

Cu aceiași pași rari străbate clasa și se oprește la catedră. Îl putem vedea mai bine, deși îl cercetam tot cu fereală: am spus că era înalt, dar acum, în picioare pe postamentul de la catedră, pare și mai înalt. Un uriaș. Se uită la noi lung, cu niște ochi mari, incredibil de albaștri.

Instinctiv, începem să avem o speranță: un om cu asemenea lumină în ochi nu poate fi rău. "Oare ce culoare au ochii zmeilor?", îmi trece anapoda prin gând.

"Stați jos" ne spune. Are o voce baritonală, ușor voalată, "de fumător înrăit", vom afla mai târziu, la fel cum vom afla că seamănă cu D-nul Trandafir al lui Sadoveanu nu doar la dinți, care i se arată mari, puternici. Are o pauză între ei, o recreație îi vom zice noi elevii, care îl face puțin peltic. "Cum ați ajuns mă la liceul ăsta? Cu căruța sau cu trenul? Unii ajunseseră chiar pe jos, și nu doar dintre localnici. Răspundem fiecare, tremurând. Uneori ochii i se umbresc ușor, deși acea lumină caldă nu-l părăsește niciodată. Vom mai afla că albastrul acela devenea vinețiu, ca oțelul, uneori, dar rar cu noi.

Pe vremea aceea, instituția meditațiilor școlare, în mod practice, nu se cunoștea. Niște muguri însă începuseră să-i mijească. Tatăl unui elev slab, erau printre noi și câțiva de acest soi, îl presa pe profesorul nostru să-i pregătească fiul. La refuzurile repetate ale dascălului, tatăl recurge la argumente derivând din funcția sa- era unul dintre șefii locali ai defunctului partid comunist. Nemaiputând rezista, profesorul, cu ochii oțelii acum, ceru o sumă foarte mare în schimbul serviciilor sale. "Tovarășe profesor,

dar cu banii aștia pot cumpăra un vițel!". "Păi de ce nu cumperi, că tot se plictisește singur, cel' lalt pe care-l ai acasă!"

Când îl vom cunoaște, și ne-a fost trei ani profesor, vom descoperi că putea fi sever, uneori chiar neiertător, dar niciodată rău, în accepțiunea comună a cuvântului.

La o fază superioară a olimpiadei de fizică, scăpat de chingile supravegherii materne, am fumat înainte de teză. Și nu orice. *Trabuc*. Copilului de cincisprezece ani care eram i-a venit rău și n-a făcut mai nimic la lucrare. Profesorul m-a vazut când fumam și, evident, a aflat și rezultatul. Nu mi-a zis nimic. Nu m-a pedepsit, nu m-a spus la școală, nici acasă. Atâta doar că pentru el nu mai existam. Timp de luni bune, cât a durat embargoul, puteam să vorbesc, puteam să tac, puteam să citesc la altceva în ore, puteam să mă plimb prin clasă... Nimic. Nu existam. Nici o altă pedeapsă, niciodată nu m-a durut mai mult decât aceea. Așa se purta cu toți. Cu tact. Singura pedeapsă, pe care ne-o aplica, de multe ori cu plăcere, era vorba și, Doamne, ce liber era în exprimare!

Într-o ora, prinși în hățișurile unei probleme dificile, eram strânși în jurul său, la catedră, optzece interesați în special de fizică. Problema ne-a prins, ora a trecut, a trecut și recreația, a venit ora următoare și noi tot încercam soluții. La un moment dat, se aude o voce adolescentină, semănând oarecum cu vocile noastre în schimbare. "A sunat de intrare", zice vocea. Intrase la oră profesoara de istorie, o tinerică în al doilea sau al treilea an de învățământ. "Și ce dacă a sunat?", zise profesorul, asezându-și întrebarea cu o grozavă înjurătură. S-a făcut liniște. Clasa a încremenit. Cei doi s-au observat. Profesoara, roșie la față, a părăsit în grabă clasă. Profesorul, livid, la fel. După zece minute apar, împreună, doar că schimbaseră între ei culorile. "Imi cer scuze domnișoarei profesoare pentru ieșirea

necontrolată", zise profesorul, "iar vouă, v-arăt, eu derbedeilor!" Și dă-i. și dă-i. Era în fond un timid, care nu știa cum să iasă din situație. Incidentul acesta arată, pe langa o întâmplare umană, și o deficiență a școlii, în general: neconcordanța între diferitele materii.

Profesorul nostru- inginer chimist ca pregătire, preda fizica și ne arăta metode matematice peste nivelul programei- era o enciclopedie științifică, dar noi eram săraci în instrumentele necesare rezolvării problemelor, căci trebuia să învățăm geografia URSS, istoria URSS, întreaga literatură proletcultistă etc.

În ciuda anomaliilor didactice de atunci (oare anomaliile erau numai atunci?) a reușit, cu metode ortodoxe sau nu prea, să ne învețe carte. Și ce carte! Peste treizeci dintre noi au intrat "din prima" la Politehnică, facultatea unde fizica era obligatorie. Două întâmplări de la aceste admiteri: la Politehnică din București un coleg nu a mai fost întrebat la oral, punându-i-se nota maximă din oficiu, când comisia a aflat cu cine făcuse obiectul și că a fost olimpic. La același examen, un candidat din alt liceu a renunțat când i-a văzut pe focșăneni la ce nivel discutau între ei problemele obiectului.

Fizica era în primul rând un obiect practic. Ne uitam vrăjiți la el, în laborator, cum transforma, de exemplu, niște epubete în vase capilare, doar cu ajutorul unei spirtiere. Ne puneă să gândim "cu propriile noastre tărtăcuțe" cum spunea el. Ne-a lăsat să ne chinuim o oră întregă, încercând să dăm răspunsul la întrebarea: "Dacă încălzim o placă de metal care are o gaură în ea, aceasta se mărește sau se micșorează?. Argumentați." Sau iată cum argumenta deosebirea dintre matematică și fizică: "Se dă o problemă, ne spunea: avem o oală, apă, chibrituri și o sursă de caldură.

Ce operații facem că să fierbem apa? Atât matematicianul cât și fizicianul răspund: umplem oala, o punem deasupra sursei, dăm foc. Se reia problema, dar de data aceasta apa e pusă deja în oală. Ce facem? Fizicianul răspunde: aprindem focul. Matematicianul răspunde: deșertăm apa din oală și apoi procedăm ca-n problema anterioară.

Peste ani, la o întâlnire de promoție, îi relatam profesorului nostru aceste întâmplări și multe altele. După ce ne-a ascultat, cu aceeași atenție amuzată cu care ne asculta la clasă "originalitățile", a intervenit cu jena omului de bun simț, pentru care laudele directe sunt cel mai adesea suspecte: "Mă, multe lucruri ați spus despre mine astăzi, uneori într-o asemenea manieră, încă nu mă recunosc nici eu, dar un lucru nu-l știți sau nu mi l-ați spus- mi-a plăcut cartea, e-adevărat, dar mi-a plăcut și un pahar cu vin. Sau două. Sau, uneori, mai multe." Ba știam, dom' profesor! Știam și separeul unde vă duceți la crâșma de la colț, știam că mai luați și alți colegi, cu care probabil că vă simțeați mai bine. Și dacă vreți să știți cam cu aceiași profesori ne simțeam și noi bine la clasă. ("Stop!" intervine Cenzura. "Ce faci aici, domnule, vrei să oferi ca model, într-o revistă pentru elevi, persoana unor profesori care intră prin cârciumi?" Da, dragă Cenzor, chiar asta fac: ofer un model de om viu, cu virtuțile și imperfecțiunile lui. Modele sunt oamenii și nu statuile. Cine se naște din statuie devine epigon, zicea Blaga.)

Revenind la profesorul nostrum, vreau să mai pomenesc aici mărturisirea lui însuși, după ani, când, ajuns rector sau prorector al universității gălățene: o parte a sufletului său a rămas în școala aceasta, "severă și înaltă, pierdută prin ogrăzi pătrate", cum spunea un alt dascăl al liceului, poetul simbolist I.M. Rașcu, întemeietorul Revistei Noastre.

Jurnal de dascăl

Față în față

prof. Mirecea Dinutz

Când am intrat pentru prima dată într-o sală de clasă, în urmă cu peste 30 ani, undeva într-un sat de munte din Moldova, am avut ceva emoții, nu zic nu, dar mai curând sentimentul, oarecum nelămurit, că am dobândit o putere pe care n-o pot prea bine stăpâni. Îi priveam, îi studiam, nu mai puțin decât o făceau ei, cu o lăcomă curiozitate, mai cu teamă, mai cu încredere, ce vrea asta de la noi, se întrebau, oare e bun, dă note mari...

De-atunci am intrat de sute de ori într-o sală de clasă, mai stăpân pe mine (sau așa păream), puțin mișcat când preluam o nouă promoție (o nouă speranță!), nu o dată stresat de grijile lumii ce veneau de dincolo de zidurile școlii, riscând poate rutina, uneori obosit, neliniștit, bulversat, niciodată plictisit, niciodată resemnat!

Profesorul are- sau ar trebui să aibă- ceva din capacitatea de empatie a actorului, răbdarea pietonului de cursă lungă și entuziasmul primadonei la un concert de binefacere! Față în față cu elevii săi, mizează pe charisma, dacă o are, pe competența dobândită cu greu în anii de studiu, dar mai ales pe plăcerea de a lucra cu copii de diferite vârste. E o profesiune (artă, meserie) ce așteaptă zâmbetul de încuviințare al celor din bănci, privirea lor complice, replica bine cumpănită, dialogul viu și eficient.

Peste toate, singurătatea aproape tragică a profesorului de literatură română, învățătorul într-un frumos, cel care riscă a predica nu în pustiu, dar poate într-o margine de neatins, o dată ce nu poți măsura, nu poți afla aproape niciodată ce consecințe au avut strădaniile tale asupra sufletelor încă primitoare într-o lume a cifrelor golite de viață, o lume a calculatoarelor reci și neprietenoase, în sfârșit, o lume stăpânită posesiv și sălbatic de puterea banului și a clipei trecătoare.

Orice le-ai spune, oricât suflet ai pune, e altceva decât realitatea groasă ce-i înconjoară, îi absoarbe, le strivește, fără putința de a rezista, curățenia gândului și dorința de a se împlini frumos! Într-un univers al kitsch-urilor, dominat

de surogate și impostură, misiunea devine aproape imposibilă! Câte suflete vei salva? Dar oare ai cu adevărat puterea asta?! După ce se desprind de școală, se vor înstrăina, poate chiar te vor ocoli, te vor acoperi cu uitare! I-a sălbăticit lumea, îți spui, poate că asta te mai liniștește puțin, te face să te simți mai puțin vinovat! ...

Și, din nou, față în față cu elevii tăi, zâmbetul lor încrezător, privirea lor complice, o nouă promoție, o nouă speranță, oare va fi o altă dezamăgire, te întrebi!?!... Dar, pentru că nu ai timp de pierdut, mâinile îți tremură, vocea urcă ușor modulată, începi o nouă lecție... Acum, poate! ...

Elevi ai colegiului deveniți celebriți

Sergiu Huzum

Argument: "Revista Noastră" se află în posesia manuscrisului unor extrem de interesante memorii ale marelui cineast român și francez, fost elev al C.N.U.

Publicăm, acum, un fragment, anunțând că, în numerele viitoare sau, poate, în volum separat, sub egida "Asociației Uniriștii", vom publica integral aceste zguduitoare mărturisiri.

Din Dicționarul Cineaștilor Români « 1234 CINEAȘTI ROMÂNI » de C. Corciovescu și B.T. Rîpeanu
Editura Științifică - București 1996

H U Z U M, Sergiu - Ioan

Operator (Focșani, 17 mai 1933). Studii: Colegiul National "Unirea", Focșani, IATC (1956). Film documentar la Studioul Al. Sahia, unde colaborează frecvent cu regizorii Mirel Ilieșiu (Un Jupiter al zilelor noastre -1961 -; Tăbăcarii - 1962 -; Rădăcini - 1963 -), Paul Barbăneagră (Festivalul Enescu - 1962 - Dirijorul -Maestrul George Georgescu -, Tonitza -1964).Erich Nussbaum (Cartea-; Tractorul) Colaborează la filmele de ficțiune ale lui Lucian Pintilie (Duminică la ora șase 1964, Reconstituirea 1969). Inventatorul procedurii « TRANSTRAV ». Din 1970 lucrează în Franța film documentar și de televiziune: serialul « Arhitectură și geografie sacră » (r. Paul Barbăneagră, 1974 - 1976); Maurice Utrillo (regia - Sergiu Huzum, scenariu Mioara Cremene 1983), serialul « Mass media în SUA ».

Premii: Mamaia 1966 (Duminică la ora șase , Cazul D).

Alte filme: 1956 - « Ora « H » (r. Andrei Blaier, Sinișa Ivetici) film de ficțiune; 1964 - Școala de la Meri (r. Jean Petrovici); 1966 - O noapte de vis (r. Mirel Ilieșiu) film de ficțiune; Crimca (r. Pavel Constantinescu); Cazul D (r. Alexandru Boiangiu); 1967 Frumosele Vacanțe (r. Károly Makk) film de ficțiune; 1969 Prin Vrancea (regia Sergiu Huzum, scenariu Mioara Cremene); 1970 Metropoem (regia Sergiu Huzum scenariu Mioara Cremene).

Publicații : "OBIECTIVE SUBIECTIVE" volum de proze scurte, ca rezultat al trecerii evenimentelor din lumea înconjurătoare prin filtrul conștiinței autorului, exprimate grație cuvintelor, care înlocuiesc aparatul de filmat.

Cum i-am descoperit pe locuitorii țării mele de adopțiune

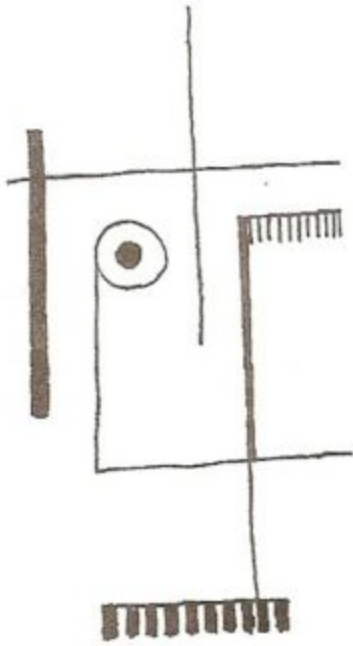

Omul blând
Auzul meu lui 1961

De fapt la epoca aceea Parisul, abia ieșit din « Mai 68 », ca dintr-o baie de abur, ineficace, era îngrozitor de transpirat, îngrozitor de murdar, teribil de împuțit și ocupat de o serie de mutre îngrozitoare. În « Cartierul Latin », manifestațiile se succedau manifestațiilor, dar, după cum spuneau localnicii, pierduseră mult din «Vehemența lui '68», fie din lipsă de ordine precise, din partea celor care le manipulau, fie din

oboseală sau chiar din plictiseală, ele se dispersau destul de repede prin bistrouri, cafenele sau metrouri. Trecerea manifestațiilor prin fața ochilor mei, se asemena cu lentoarea celor care se întorceau de la cimitir, unde îngropaseră de curând ultimele speranțe de a face și ei, ca și cei din est « O FERICITĂ LUME NOUA »..

Peste câteva zile, un adjunct al Domnului PIERRE SCHAEFFER, șeful Serviciului de

Omul agresor

Tikona 1.1.1. 11.

Cercetări al O.R.T.F.-ului și inventatorul Muzicii Concrete, numit Domnul Louis Mollion mă invită în biroul său și mă întreabă dacă vreau să fac filmul în culori, sau în alb-negru. Când am văzut că mă ia repede și cu un accent din care nu înțelegeam mare lucru, lăsând orice ifose deoparte, mi-am spus că trebuie mers pe ideea lucrurilor pe care le cunosc cel mai bine și pe care le stăpânesc chiar în străinătate, adică, doresc, i-am spus foarte apăsător și hotărât să fac filmul în 35 m/m și în alb - negru. El, care, am aflat mai târziu, avea în stoc, nu știu câte zeci de cutii de film «FUJI» color inversibil, în 16 m/m, expirate de mult și spera să scape de ele, plasându-mi-le mie. Deci, 35 alb negru negativ proaspăt și nici decum 16 color inversibil și expirat. Ca și Moldovan la Sahia, m-a lăsat singur în birou și în loc să coboare să joace șah în pivniță, se duce să-i explice lui Pierre Schaeffer, dorința susținută cu vehemență de nebunul ăsta de român, care nu numai că nu știe bine franțuzește, dar vorbește și foarte tare. Nu după multă vreme Domnul Mollion (era gata, gata să-

i spun tovarășul Mollion), se întoarce și ținând niște hârtii în mână mi le dă să le semnez. Erau contractele de realizare ale filmului. În fine, după ce le-am semnat, eu pe ale mele iar Mioara pe ale ei, ne-am dus din nou la contabilitate și din nou am plecat cu teschereaua plină.

Pentru Metropoem, aveam puse deoparte într-un colț de minte secretă două superstiții și anume : prima, era să filmez la Ville d'Avray unde se filmase cu ani în urmă un superb film «Les Dimanches de Ville d'Avray», dar despre care nu voiam să vorbesc, ca nu cumva vreun cretin să-mi spună, cum mi-ar fi spus un responsabil și mai cretin din București de la Secția de Propagandă de la Raion, de la Oraș, de la Comitet, sau din toate celelalte părți de unde se putea interzice ceva,

- Bine ,tovarășe, dar la Ville d'Avray nu este Metrou, iar dumneata te-ai angajat să faci un film despre metrou, nu ?

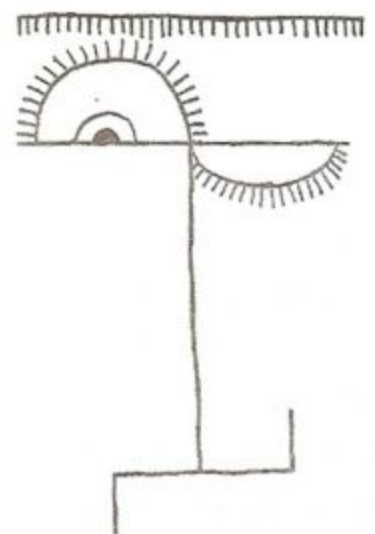
A doua superstiție, era să filmez «Les Champs Elysées», când era circulația mai mare, cu un teleobiectiv de 1000 m/m. Toată joaca asta s-a concretizat într-o poveste de dragoste (ca orice film bun) în care Transtravul, prin posibilitatea sa de a ilustra absurdul și paradoxul fără să se facă apel la text și deci la dialog, a stârnit comentariile cele mai favorabile cu puțință trei luni mai târziu la Cannes la «Quinzaine des Realizateurs», sau în presă a doua zi după prezentarea la televiziune pe canalul doi.

De fapt, «METROPOEME»-ul era o poveste de dragoste, destul de întortochiată în care o femeie cu un copil de vreo 8-9 ani întâlnea în metrou un bărbat care îi plăcea dar cu care nici în realitate nici în imaginație nu putea să lege nici un fel de relație de amor, din cauza

prejudecăților bine înrădăcinate în mentalitatea ei. (Vezi secvențele de pe malul lacului de la Ville d'Avray, sau în pădurea din lumea populată de uriașe insecte de tablă galvanizată, sau scenele de pseudoamor, unde bărbatul gol, din patul femeii se transformă în insectă de tablă ori de câte ori este gata, gata să se atingă de ea. O altă interzicere a amorului furtif, ar fi și prezența copilului, care prin simplul fapt al existenței sale împiedică împlinirea amorului concret.) Lumea în care se desfășura această poveste, era lumea reală a existenței noastre concrete, dar din care erau extrase și apoi transfigurate freudian.

O altă obsesie a mea, era și ideea de a vedea aieva în film un Moș Crăciun negru. Tot bătrân, tot cu barbă albă, blajin, dar negru. Un fel de Moș Crăciun în negativ.

Discutând cu Mioara, faptul că amorul, datorită prejudecăților, putea deveni insectă, în filmul nostru, de ce Moș Crăciun, prototip de bunătate și oferitor de pachete cu cadouri, nu s-ar putea transfigura la rândul său, într-un Moș Crăciun negru și cu barbă albă. Dar trăind în lumea de azi i se fură în metrou pachetul cu cadouri, pentru copii negri.

Omul clipă

Dintre sute de catarge

Motto: În acest sens, putem spune că există patru trepte ale succesului: eșecul... (R. Escarpit)

Toth Arthur - XI C

Frăția pietrelor

1. Pândea de ceva vreme copacul din fața colibei, doar doar își va face curaj să îi vorbească, măcar o dată. Era sigur că îl putea înțelege; copacul îl lăsa să vadă asta. Acum se apropie mai mult, îi atinse scoarța aspră dar nu îi șopti nimic. Oricum, nu azi. Și parcă prima lui vorbă merita o ocazie mai deosebită. Luă astfel repede mâna de pe el și se întoarse cu spatele. Își spuse că va merge și azi înăuntru singur, și va desena vreo idee sau vreun gând anemic pe pânza de camuflaj de pe perete. Doar ea împreună cu epoleții prăfuiți îi mai aminteau de ceea ce fusese înainte, atunci când gândurile erau la plural, când nu se simțea dator că soarele strălucea numai pentru el... Își dorise o insulă proprie și acum avea un ocean de insule-mormânt. Nu le vroia, le-ar fi dat pe toate pe o glumă a copacului. Era ciudat copacul ăsta, căci nu zicea nimic; frații îi spusese odată că și copacii vorbesc. Mai ales copacii. Pesemne că nimerise unul meschin...

Ajunse în sfârșit la colibă. Îi aruncă un zâmbet de „ți-am pregătit ceva” pânzei de pe perete, apoi căută ceva de scris. Adormi...

2. Într-o zi descoperi diferența dintre el și el. După lungi dezbateri, după ce îi ascultă pe rând, fiecare cu ce avea de zis, întâi pe el, apoi pe el. Își dădu astfel seama că el se plictisește cu el însuși, pe când el vorbește singur și îi pare-a fi deajuns. Numai că el nu zice nimic care să nu știe și el. Și nici unul nu are dreptate mereu, doar el când încearcă să îl consoleze pe el, spunându-i că nu e singur... e cu el... Și astfel le dădu nume, ca să îi deosebească pe el de el, și pe amândoi de el însuși.

Numele le uita de a doua zi, iar sieși nici măcar nu îndrăzni să-și dea un nume. Nu-și dorea iluzia de a fi strigat de nicăieri, de amăgiri bântuitoare și halucinante. Îi era frică că-și va auzi numele pe buzele vântului și nu va ști încotro să se întoarcă, cui să-i răspundă.

Renunțase de mult a mai căuta pe cineva. Mai juca doar un joc plictisitor cu cei doi, când îi puneau să se ascundă și apoi îi căuta zadarnic, căci se ascundeau prea bine. Apoi îl căutau ei pe el și îl găseau mereu. Aflară deci că el nu știe să se ascundă. Dar nu-i nimic, căci doar nu vor renunța din atâta lucru să îl mai caute. Și oricum, el juca de dragul lor, îi era milă să le spună că pe el îl plictisește jocul, că el nu are nevoie de nimeni. Le-ar fi stricat plăcerea...

Plăcerea lui era alta. Urca în fiecare zi pe colină și aprindea un foc zglobiu și îndrăzneț; se așeza între el și mare, să nu-i vadă nimeni focul, și ardea în el ce aduna peste zi, ce-ar fi vrut să spună, ce-ar fi putut striga unei corăbii departe pe mare, ce n-ar fi putut zice decât celor doi. Pe seară îl stingea, să nu-l epuizeze, să-l primească, să-l asculte și să-l ardă și a doua zi.

Ei nu-l înțelegeau, îi spuneau că îi neglijează, și erau invidioși pe foc. Încercau în fiecare dimineață să îl distragă, să îl facă să uite de el,

dar le spunea că trebuie să îl aprindă, că el oricum arde, oriunde. El doar ajută. Îi mângâia apoi duios pe creștet și pleca. Seara venea mai împăcat.

Cei doi se sfătuiră între ei că lipsește prea mult ziua. Se hotărâră deci să îl urmărească. Îl văzură atunci altul, îl văzură născându-se om, apoi foc, apoi iarăși om. La întoarcere îi găsi speriați și își dădu seama. Nu mai fu la fel, vorbi cu ei mai rar, din ce în ce mai rar, apoi deloc. Îl părăsiră într-o zi fără să spună nimic. Acum mai era doar el...

3. Văzuse odată cum copacul său încearcă să îi spună ceva. Suferi atunci când nu-l putu înțelege. Se uita la el lăcrimând, simțindu-l străin, și se hotări să-și facă pe cineva care să-l ajute să înțeleagă. Totuși îl va face mai mult pentru copac, să nu mai fie singur, să nu îl mai vadă aplecat peste visurile lui.

În fiecare zi se gândea la cum să înceapă, punea gând peste gând, îl vedea înălțându-se, și-l dorea din ce în ce mai mult om. Mergea la copac și-i spunea că mai are puțin, să mai aibă răbdare, să iasă bine. Îl încercă atunci un egoism timid și începu să-i placă ceea ce clădea. Într-o zi îl termina. Era așa cum își dorise, poate prea clar și cald la atingere decât avea el nevoie, dar era om, gândea că el. Era al lui. Copacului nu-i spuse.

Vorbea des cu omul lui, îi cerea des să îi spună cum va fi când va muri, iar el îi răspundea că îl va duce acolo, odată, să vadă. Îl vedea des ascunzându-se însă de el și știa că nu va vedea curând. Omul nu îl întreba niciodată care

dintre ei fusese primul. Se mulțumea doar să îl mai aprobe din când în când. Își pierdu astfel frumusețea-i străină și fu izgonit. Urmă o singurătate vâscoasă și grea care se agăță neagră de el. Îl durea că nu reușise să se imprime unui alt trup și unei alte minți, de care să se simtă atras, căreia să se plângă, cu care să se certe, din care să muște și din care să se hrănească. Se dorea pe sine încă o dată, dar altfel, nu ca până acum, fără să se știe. Voia să-și fie de ajuns...

4. Dimineața era cel mai greu. Își ura atunci insula, i se părea urâtă, marea ucigașă și pământul murdar. Încerca să rămână cu sine și dincolo de noapte, să-și amăgească moartea și privind-o în ochi... Căci viu era ca prin ceață, simțea cum li se alătură încet lor, acum, când nu mai erau nici dușmani, nici prieteni, ci doar prea departe, prea adânc. De fiecare dată când își dădea seama, cădea în genunchi și blestema cu pumnul încleștat și apoi plângea. Spera că așa poate se va ridica unul din ei și va rămâne cu el. S-ar fi gândit atunci mult cum să înceapă a-i vorbi, cum să-l fascineze, cum să-l lege de el și să-l oprească. Iar fi fost milă și l-ar fi ucis apoi o dată cu el. Se ruga pentru un suflet...

Urmări într-o zi o piatra cum creștea, îi asculta frământarea, durerea în a se crea. Piatra nu-și vedea goliciunea și era multumită. Era doar ea cu ea însăși, pe pământul umed, strigându-și parcă, tare, singura-i necesitate, de sine. Pizmui atunci piatra și fericirea ei rece.

Renunțase apoi în a se mai afla pe sine în fiecare suflu și strigat, renunțase a mai raspunde vântului, pietrelor, sieși... se încleșta cu mâinile de pământul ce-i înghițise, își atinse timid rădăcinile de ale copacului, apoi le înșfăcă și le înoda în jurul lui. Își prelinse venele uscate peste piatra și ea le primi... din el curse izvor de liniște. Acum nu mai știa decât că e același trup, respirând sacadat, întors din abisuri și urlete, sorbind lumina adierilor.

5. Veniră într-o zi pe insula lui, îi călcară nisipul. De sângele lor își murdărise mâinile, demult. Se întoarseră cu strigate, cu răzbunări și priviri întunecate. Îi simți printre degetele mâinilor, printre firele de păr împrăștiate, printre umerii-i largi îmbrățișându-și pământul și îi recunoscă. Îl arse atunci ființa omului scofâlcit din el și încercă să se smulgă din venele firii. Piatra, copacul, mormintele, încercară toate să-l țină în loc, să îl oprească... însă fugea spre ei sângerând. Nu își mai amintea durerea veche, nu mai știa că din cauza lor mai era acum doar el, fugea, îl uitase pe omul lui, pe cei doi de lângă care plecase, fugea, de lacrimile copacului, de crăpăturile pietrei, fugea spre ei... Îi recunoscă hainele sfâșiate, dar nu și fiara de sub ele. Se uitară la el îngroziți, scârbiți, apoi unul din ei îl omori. Se prăbuși sec și copacul îl ascunse înapoi printre pietre, iar ei plecară.

El se ruga pentru suflete...

Mocanu Gabriela - XI C

1. Proceduri

Are cineva de aici o unghieră? Hai, vă rog, treceți peste faptul că aveți un cap deschis în față, chiar am nevoie de unghiera aceea. Păi cum de ce, mă pricep foarte bine s-o mânuiesc, pot să-i scrijelesc creierului acestuia versuri vestite, îi pot tăia sfârșitul cuvintelor, să vorbească mereu în rimă. Eu cred că va fi recunoscător; doamnă, de ce vă duceti mâna la gură? Noi, la firma noastră procedăm în mod direct.. când spunem că vă oferim cursuri care nu vi se vor șterge din minte vorbim serios. Luați-mă pe mine, de exemplu.. meseria aceasta am învățat-o în același mod, am acasă unghiera. Desigur, cel care m-a „operat” pe mine a murit, era doar un om normal căruia a început să-i tremure mâna la 53 ani, pur și simplu nu ne mai era de folos. Dar dumneavoastră sunteți tineri, chiar și domnul de pe capul deschis este foarte tânăr. Știu asta pentru că este fratele meu și, vedeți dumneavoastră, a venit la mine și a insistat să fie supus la această „operație”.. mă vedea, cum este și evident, foarte atașat de această firmă, și a vrut neapărat să ajute. Aceste intervenții cu unghiera sunt foarte simple și necesită foarte puține pregătiri . Trebuie doar un subiect care să știe sigur ce anume vrea să facă după inscripționare, un spațiu de aproximativ doi metri cubi și o unghieră. Spun că sunt

simple pentru că în urma lor subiectul, va fi în stare să efectueze doar o singură „procedură”, cum o numim noi aici; în cazul acesta el va fi cel care se ocupă de corespondență. Am aici coșul în care vor sta scrisorile și care va fi mânuit, desigur, la început plin, și apoi din ce în ce mai gol, înțelegeți dumneavoastră ... Îmi trebuie, oricum, o unghieră finuță, de doamnă.. n-auzi? dom' le! ia-ți unghiera asta d-aici, nu vezi ce grosolană e? Acum, poate dintre voi sunt aici oameni care vor să aibă acces la proceduri mai complexe, sau chiar poate la mai multe în același timp. Deși regret, trebuie să știți că acelea se efectuează cu mai multe unghiere, de mai mulți oameni deodată.. unghiere ca acelea se găsesc rar, eu nu sunt autorizat nici măcar să privesc una, deci n-aș ști să vă spun ce vă așteaptă. Va trebui să mă descurc cu o pensetă, mulțumesc domnișoară. In cazul acesta inscripționarea are loc prin mutilare.. nu, nu vă îngrijorați, părțile de creier pe care le îndepărtez sunt păstrate, de aceea am borcane etichetate în spate; aceste părți le va folosi firma în cazul operațiilor complexe, când cineva care ia cursuri la firma noastră vrea să facă ceva ce chiar nu poate; atunci e clar că trebuie să luăm de la cineva care poate, cum e fratele meu și să atașăm la

celălalt.. în acel caz este vorba de inscripționare prin atașare. Să știți că avem și unele cazuri speciale – vă rog să mă scuzați că vorbesc în timp ce lucrez asupra lui, dar voi nu sunteți încă operați, puteți fi atenți în două locuri o dată. Acele cazuri speciale sunt când cineva care poate face prea multe lucruri nu mai vrea, pur și simplu, să le facă.. vă dați seama, bineînțeles, ce obositor poate fi ca, într-o firmă normală, să ocupați echivalentul a cinci funcții de la noi. Noi ne ocupăm de toate aceste neplăceri care pot surveni în carierele voastre după ce ați terminat facultatea. M-aș bucura foarte mult dacă ați răspândi vorba despre firma noastră și prin cercul vostru de prieteni, avem multe locuri aici și garantez că data viitoare nu va mai fi problema aceasta cu unghiera, ne vine un transport mâine. Acum e gata, își va reveni imediat, având dorința precisă de a împărți corespondența.. vedeți dumneavoastră, în acest fel firma noastră, deși cu un număr de angajați mult mai mare, dă un randament surprinzător. Acum mergeți acasă, vă sfătuiesc să nu vorbiți cu părinții despre asta, ei la rândul lor fiind inscripționați să fie părinți.. și mâine ne vedem aici între unu și șase, să vedem cam ce vreți să faceți fiecare.

2.

Nici lui nu-i placea sa viseze mistreti. Asta se prea poate pentru ca nu-i placeau mistretii in sine; si acum i se derula prin fata ochilor imaginea unui mistret.. de la bot la coada, de la coada la bot; se oprea si insista asupra coarnelor, cateodata scotea in evidenta copitele.

Ce mi-o fi venit sa cred ca la noapte voi visa un mistret?! Dar si asa, daca trebuie sa visez ceva de ce sa fie un mistret? Doar n-or fi ocupate toate caprioarele, iepurasii si buretii de mare din lume.

Ieșind pe strada (macar mistretii se plimba prin paduri, de foioase probabil) se gandea ca cel mai potrivit ar fi fost sa opreasca un trecator sa-l intrebe ce a visat (ar fi fost imposibil sa aiba ghinionul sa dea peste un mistret deghizat).

Spre surprinderea lui unii oameni pareau ca viseaza un asa animal chiar atunci: mergeau repede, cu pumnii inclestati pe gatul unor pusti aproape palpabile; altii, putin mai reculesi, avusesera cu siguranta visul cu pana la trei ore in urma: stateau multumiti cu mistretul in fata si asteptau ajutoarele chemate telefonic.

Surprinse privirea fixa a unui barbat nepieptanat care arata ca si cum ar infige cu pofta o furca in coastele animalului si-l auzi zicand: "al meu avea coltii mai mari". In jurul lui toata lumea se opri si incepu sa scoata de prin buzunare diferite capete de sfoara, materiale sfasiate pe lungime si sa le arate demonstrativ: "al meu avea coltii cat ata asta". O femeie, o casnica respectabila cu sort curat scoase dintr-un buzunar un portret robot, foarte frumos lucrat in carbune, a unui mistret nici prea mare nici prea mic. Fara a crede ca ar putea fi luata in ras si-l cusu pe loc pe sort si trecu mai departe sa-si duca copiii, vizatori de mistreti la randul lor, la scoala.

În timp ce inainta printre oamenii acestia complet absorbiti de vise isi spuse ca ar fi mai bine sa nu se

duca la serviciu astazi, ci la un pictor. De vreme ce visul cu mistretul era, evident, inevitabil, era de datoria lui sa stabileasca exact mediul in care va avea loc.

Își ceru scuze pictorului ca-l intrerupe din executarea diferitelor lucrari infatisand un mistret in mai multe ipostaze si, luand o atitudine impunatoare ii spuse: "Probabil esti asaltat de asemenea cereri, avand in vedere talentul dumitale, dar as vrea sa-mi pictezi imediat visul de vreme ce este, se-nțelege, cel mai meritos dintre toate restul (Incepuse sa-i fie rusine ca nu visase si el macar un pui de mistret pana acum si de aceea pretindea ca a visat o data, doar nu s-o supara mistretul pentru atata lucru). Cum spuneam.. aseara, dupa ce am pus capul pe perna, se facea asa.. o ceata peste padure.."

-Imi pare rau, nu mai am gri: toata lumea vrea ceata.

-Verde ai? Bun. Deci se facea ca soarele stralucea puternic peste verdele fraged al padurii si din adancurile ei se auzeau cantand pasarile care isi imbinau armonios glasul cu al paraiasului..

-Vreti tablou format mare?

-Desigur.

-Atunci va trebui sa fie o cascada, intelegeti, obosesc daca pictez prea multi copaci.

.. cu al cascadei unde se duceau fetele sa inalbeasca, dar sfarseau prin a se stropi jucaus si a face baie.

-Cate fete?

-Douasprezece.

-Opt! Trebuie loc si pentru mistret.

-Si deodata, in mijlocul acestor minunatii -fetele, dupa ce se dezbraca se asaza in cerc- apare mistretul! (daca trairile lui ar fi fost reale s-ar fi prabusit de emotie si involburari cardiace, dar astepta cu mandrie noaptea fiind sigur ca vor veni sa-l ia cu salvarea).

-El, mistretul, cat de lungi avea coltii? Va vad nelamurit.. luati sfoara asta si aratati-mi; desi m-as fi asteptat sa fi discutat cu cineva aspectul acesta

pana acum.

Fiind primul lui vis se simti dator sa exagereze, aratand o lungime dubla decat aratau trecatorii pe strada. Pictorul, vazandu-se in fata unei asemenea fapte, fara indoiala nu atat nemaivazuta sau nemaiauzita ci nemaipictata:

-Colti asa mari n-a visat nici primarul, asta nu se poate. Desi putin convins inceput sa picteze. Din spoaiala lui grabita, pe o panza format mare cu schita unei nunti pe spate reiese din ce in ce mai clar soarele, cascada si mistretul. Desi fetele ar fi putut fi ceva mai bine conturate, tabloul ii fu cumparat pe loc.

Posesorul lui se grabi spre casa, citi pana la ora de culcare o enciclopedie care avea trei pagini si un sfert inchinate mistretului ca specie, si se culca.

A visat incontinuu pana dimineata, fara sa se intoarca, fara sa dea cu caciula de noapte cu ciucuri de podea si se trezi triumfator. S-a aranjat repede in oglinda (ar trebui sa aiba sculptati mistreti in rama) si coborand scarile intalnea doar privirile pline de imputari ale vecinilor, ba si ale catorva necunoscuti. Apoi si ale trecatorilor, ale colegilor de lucru; cand tocmai se intreba, aflat la biroul sau de lemn nesculptat, de ce nu-i da nimeni ocazia sa scoata lantisorul aurit exact de lungimea coltilor din vis, il chema seful.

-Mistretul din visul tau, singurul de pe un cuprins cat vezi cu ochii, a intrat in visele noastre si ne-a mancat toate caprioarele si toti iepurasii de acolo.. ai grija, in noaptea aceasta va fi eliberata o noua transa de caprioare si iepurasi dintr-o sursa pe care, desi mi-esti drag, nu ti-o pot dezvalui din considerente de siguranta onirica. Daca maine dimineata ne vom gasi in aceeasi situatie ma vad nevoit sa te trimit intr-o filiala dintr-un oras ceva mai indepartat unde toata lumea viseaza soareci de camp si castane stricate; toata lumea in afara de directorul adjunct al unei asociatii, care visează o domnisoara-mistret.. dar el e mai tot timpul in deplasări.

George Ioniță-XI C

Demonstrație de 1 Mai

Pentru această demonstrație ne vom servi de legea numerelor naturale. Se iau două numere, de exemplu unu și zece. Cu aceste numere se poate scrie inegalitatea unu mai mic ca zece. După cum se știe, introducând un același termen cu același semn în ambii membri, sensul inegalității nu se modifică. Fie acest nou termen "mai". Se obține: unu mai mai mic ca zece mai. Iată demonstrația de unu mai!

Peștele mort de nisip

Pe țărmul nordic al insulei Noua Zeelandă trăiește peștele mort de nisip care a revoluționat medicina tradițională neozeelandeză. Aborigenii l-au denumit "Pișcu-Duru", deoarece, dacă stăteau în șezut pe plajă și din greșeală se așezau pe el, acesta îi înțepa atât de tare încât două luni trebuia să sară pe călcâie până la vindecarea rănilor. În schimb, marinarii căpitanului Cook, descoperitorul insulei, i-au spus simplu "Fishy - Droggy" datorită drogului puternic conținut în coadă care le dădea halucinații erotice de nînchipuit, aceasta făcând ca toate tentativele de cucerire a insulei să se termine în coadă de pește.

Încă de pe vremea reginei Victoria, peștele mort de nisip a fost temeinic studiat într-o balastieră de lângă Auckland de către un grup de cercetători birmanezi adusi aici atât pentru dosurile lor foarte groase, imune la înțepături, dar și pentru faptul că ei nu avuseseră niciodată halucinații erotice, căci nu descoperiseră încă femeia.

Testele au dus la rezultate incredibile:

-peștele nu trăiește în apă ci în nisip, de unde și numele de "pește de nisip" -el nu poate fi pescuit cu undița sau

cu minciogul, ci poate fi prins cu hârlețul, excavatorul, târnăcopul și mai ales cu dinamită, în acest caz devenind "peștele mort"

-fiert nu are nici un gust, prăjit se evaporă

Peștele viu de nisip n-a fost prins viu niciodată.

Plângăciosul din tufiș

Această specie își trăiește intens viața de animal păros ce este în ținuturile îndepărtate din statul Burundi. Localnicii l-au numit astfel datorită activităților sale zilnice. Dimineața, cum se crăcănează de ziuă se hrănește cu firimituri de ce găsește, plonjează în tufișul lui preferat și se preface că plânge., Devenit celebru în acea regiune, animalul a fost poreclit de un grup de turiști din Bangladesh "Gicu Lacrimă". Atunci când rage, plângăciosul din tufiș emite un sunet ciudat, imposibil de caracterizat în cuvinte... ceva de genul "mamî... î î î î m m m... e î î î î... c i i i... aaaatttt...titiii...ăăăă.. sisisisi". Asta ca să demonstrăm că peste tot sunt "rumâni".

Șirul lui Fibonacci

În mezelăria sa din Napoli, Mauricio Fibonacci se trezea în fiecare dimineață la ora cinci și tâșnea afară din cameră ca mușcat de șarpe. Căci din toate camerele mezelăriei, Fibonacci alesese să doarmă în camera frigorifică. Dormea acolo de teama bulgarilor. Pentru că sosind primăvara, în Italia începeau să vină bulgarii în concediu. La Napoli, în hoteluri, bulgarii nu-și mai luau camere cu vedere spre mare, ci închiriau camere cu vedere spre mezelării. Ei stăteau toată ziua la geam și priveau în vitrina lui Fibonacci salamurile italienești, brânzeturile franțuzești și cărnații oltenești. Asta făceau bulgarii ziua.

Noaptea, în schimb, ei ieșeau

din hotel și dădeau târcoale mezelăriei în șir indian. Tare se mai minuna Fibonacci cum de știu bulgarii să meargă în șir indian. Hotărât să-i țină sub observație, Fibonacci îi nota pe fiecare, de la "b1" de la "bulgari", până la "bn". Studiind șirul, Fibonacci constată uluit că, trecând prin dreptul gurii de aerisire a mezelăriei și adulmecând miresmele dinăuntru, bulgarii se ingrășau progresiv. El mai observă că fiecare bulgar din șir era gras cât cei doi dinaintea lui la un loc. Altfel spus: $B_n = B_{n-1} + B_{n-2}$. Aceasta este formula șirului lui Fibonacci!

Țapul ispășitor

Dintre toate varietățile de țap cunoscute -țapul de stâncă, țapul bătrân sau țapul de bere- cea mai nevinovată este țapul ispășitor. De mărime obișnuită, acesta are coarnele drepte în sus, picioarele drepte în jos, iar coada dreaptă în spate. Drept în mijlocul feței se află botul negru și umed. Ochii așezați oblic sub sinusuri sunt de asemenea negri și umezi, confundându-se cu botul, țapul neștiind niciodată dacă o ia peste bot sau peste ochi.

Spre deosebire de țapul obișnuit, el are cinci simțuri: văz, auz, pipăit, gust și miros îngrozitor. Are în plus simțul răspunderii. Acesta îi călăuzește pașii acolo unde nu trebuie, în mijlocul evenimentelor neplăcute, catastrofelor sociale sau economice, dar mai ales atunci când nu trebuie, când oamenii au nevoie de un vinovat care să plătească oalele sparte de alții sau chiar de ei.

Figura sa mirată, disponibilitatea spre sacrificiu, dar mai ales faptul că niciodată nu este vinovat de ceea ce s-a întâmplat îi face pe oameni să înțeleagă imediat că au găsit ceea ce căutau demult: țapul ispășitor. Acesta este soțul unei doamne care este "foarte" celebră, cunoscută fiind în toată lumea: doamna Lene.

Blănuțiu Andreea - X A

Romantism

Romantismul... unii spun c-ar fi un curent,
 Dar amândoi știm că e un sentiment,
 Inspirat din istoria zbuciumată
 A atâtor cupluri celebre...
 Și nu-i nimic dacă întâlnim
 Uneori câte un conflict puternic
 Căci noi cu antiteze ne clădim
 Tu și eu separați suntem ființe ordinare,
 Dar împreună, ca niște personaje excepționale,
 Întregim minunăția vieții în doi
 Pline de întâmplări extraordinare.

Livia Jelea - X E

Gândul

Stai!
 Nu mai tropăi în mine ca un nebun!
 Oprește-ti sărutul...
 La dracu'!
 Iar te-am pierdut în mine
 Și îmi va lua ani să te gădesc,
 Să te aduc înapoi în cușcă.
 Nu-mi vorbi cald și cu subînțeles,
 Nu-mi mușca răbdarea
 Nu!
 Oricum ești mort demult...
 Gând blestemat ce ești!

Adrian Apostol - XII G

Limes 3

Limes 1

Am ales

--- linii mă întreabă ---
 --- linii mă uită ---
 --- linii mă cheamă ---

Trei ard universul din mine,
 Iar universu-mi ars le modelează,
 Ca să nu le-aștern pe hârtie ...

AM	AMAR	ascultă marea
STR	STRĂIN	strănut-o
NS	ASCUNS	însă
VI	VISEZI	vălul inert
PER	PERICOLUL	perpetuează-i
ADE	TIRADE	
LIM	LIMFOIDE	
BĂI	BAIRAM	
AR	GREGAR	
ea	el	ei
COL	COLB	
ȚI	ȚINTUIT	
I	A	ah
ȘI	ȘI	
A	I	ah
ÎN	HAPSÂN	
FIP	FI(Părând)ERBINTE	
TÎN	TINERESC	
ARI	a risipit	
PA	EUROPA	TAUR pa VREAU
MI	MINCIUNA	mi SĂ FIU
CRUD	CRUD	SĂ RESPIR
Ă	Ă	cruditatea

Când nu voi mai fi, peste un veac
 Ne vom gândi la mine și vei muri.

(Sângele-ți dansează pe oasele lui Deu[s]calion)...

Livia Jelea X E

Gândul

Stai!
Nu mai tropăi în mine ca un nebun!
Oprește-ți sărutul ...
La dracu'!
Iar te-am pierdut în mine
Și-mi va lua ani să te găsec,
Să te aduc înapoi în cușcă
Nu-mi vorbi cald și cu subînțeleș,
Nu-mi mușca răbdarea
Nu!
Oricum ești mort demult ...
Gând blestemat, ce ești!

Șandru Mihaela XI E

Misterul pietrelor

Nu vă aduceți aminte
Că drumul către Rai
Se află în șoapta vântului?
Învățați de la pietre.
Ele știu să asculte tot:
Ascultă viața omului,
Timpul care trece,
Soarele cum se topește,
Strigătul surd al Lunii,
Plânsetul pământului,
Șuierul vântului,
Tăcerea.
Se ascultă pe ele cum ascultă.
De aceea în Rai sunt tot mai multe
pietre.

Noană Andra X C

Consiliul profesoral imaginar, cu participarea elevilor din X C

Mr. Prezident Simon Ene:

Hello, everybody, Mr. Simon sunt,
Și l-acest consiliu am venit să cânt.
Profii americani acum îi prezint
Și cu X C azi dau de pământ!

Pacea la Unirea s-o instaurez,
Terorismu-n clase să-l diminuez!
Dau cuvânt-acuma colegilor mei
Ca să spună înșiși ce pot face Ei.

Mrs. Plăiașu Daniela:

Supărarea mea este îndoită!
Profă de română sunt. Și dirigintă.

Când te uiți la dâșii zici că-s îngerăși ...
Dar când intri-n clasă ... trib de papuași.
Așa că acuma sunt nedumerită:
Cu vorba să-i cert, sau cu dinamită?

Mrs. Schmoll Aura:

Țin să vă salut: Bon Jour!
Supărată sunt toujours
Căci micuții les royous
N-au accent! Comprenez-vous?

Mrs. Grigoriu Liliana:

Newton ăsta legile-a schimbat,
Susul și cu josul el le-a inversat,

Mingea de sub bancă locului de-ar sta,
Geamurile clasei nu s-ar mai schimba!

Mrs. Rusan Maria

Cu antrenamentul stau destul de "bine"...
Dacă pantalonii n-ar cădea în vine...
Dacă ei la luptă-n trening ar veni,
La islamul lor eu m-aș converti!

Mrs. Vulpoi Genovica:

Cabinetul info, mult supra-dotat,
Invadat fiind, brusc s-a virusat!
Nu fugiți! Nu-i cine știe ce,
A venit la ora clasa a X-a C!

Mrs. Alupului Angelica:

Teroriștii aștia-s hoți de mare rasă..
Chiar și porcușorul l-au furat din clasă!
Ochelarii înșiși când au dispărut,
M-au cam pus pe gânduri: Oare i-am avut?!...

Mrs. Atarcicov Carmen:

Am încercat totul, n-am reușit deloc..
Nici măcar o idee desprinsă din baroc..
Renașterea la clasă e doar o țintă falsă..
Decât să-nvețe carte mai bine ei se lasă..

Mr. Noană Cornel:

Ofuscat eu tare sunt!
Cu ei am pus legământ..
Că-ntr-un an și jumătate..
Vor rămâne-n clasă 7!

Mr. Buzățelu Romulus:

Cu credința treaba-i încurcată!
Ca s-o descurc ... problema-i delicată!
Cel mai simplu ar fi cam așa:
Creadă fiecare în credința sa!
Decât fără crez pe lume să trăiești..
Mai bine te naști porc și-n cârnați sfârșești!

Mrs. Popa Aneta:

De când teroriștii s-au pus în mișcare..
Granițele se modifică fără încetare!
Crima însă parcă s-a schimbat..
Atmosfera-n clasă s-a modificat...

Ei la CHISCOTECĂ toată noaptea sunt..
Și la cunoștințe ..mereu la pământ!!

Ms. Bicescu Irina:

I think c-ar fi mult mai fair-play
Pe teroriști să-i facem mai blânzi ca niște miei..
Și-atunci, într-un deplin consens
Colaborarea noastră ar căpăta un sens...

Mrs. Sârbu Angela:

Chimia e obiectu' cel plin de importanță
Când Universu-acesta e full tot de substanță
Iar X C în caz că nu sucombă
E singura în care aș detona o bombă..

Mr. Simon Ene:

Până dăm verdictul eu zic că-i OK...
Să le dăm cuvântul să spună și ei ...

Corul sclavilor (AIDA):

N-avem puteri și glasuri multe
Dar îi rugăm să ne asculte:
Când nu vom mai putea răbda,
Când tema ne va răscula,
Cu Dumnezeu ne-om învoi
Și-n locu' nostru ei vor fi!

În bancă să-i vedem dormind
Și de la ore când, chiulind,
Absențe multe vor lua
Din școal-afară îi vom da!!

Note de 2, când nu citesc
Și vrem tăcere când vorbesc!
Și pe teren flotări să facă...
Și să fumeze pe la poartă!

În fiecare zi la țol festiv să vină,
Cravata de la gât și noaptea să o țină
Trimiși acasă, când nu-s la patru ace..
Și plin de note proaste, când tema nu și-or face!

Mr. Simon Ene:

Eu zic să-ncingem hora,
Să ne-mpăcăm și să ne facem ora..
Să nu ne dușmănim și școala s-o iubim...
Și în deplină pace la lecții să venim.

De la poezie la... matematică

Când matematica glumește

Motto: Orice asemănare cu universul înconjurător nu e o întâmplare!

Ce are mate cu ... alegerile ?

În pădurea Dălhăuți viețuiesc circa 70 diverse suflete cu drept de vot. O mică parte, condusă de **Bivol** și **Păun**, este interesată ca la conducere să fie **Șacalul**. Acesta își dorește ca la alegerile ce urmează să fie în frunte (evident!) dar și ca scrutinul să fie 'liber'! De, opinia publică mondială!

Bun matematician, **Șacalul** știe cum să procedeze:

Alegătorii se împart în grupe cu același număr de membrii, fiecare grupă asemănător, fiecare astfel de grupă în altele, ș.a.m.d. În cel mai puțin numeroasă grupă se alege un reprezentant – **electorul**. Electorii aleg reprezentantul lor în grupa de rang superior.

Fiind la putere, **Șacalul** împarte alegătorii cum dorește și, la un chef cu *Stalinskaia, friptane și murături*, își instruieste pretenii.

La aceste 'alegeri democratice' e ales președinte **Șacalul**?

RĂSPUNS: DA.

Cum se poate ca la aceste alegeri să câștige minoritatea?

Să considerăm un exemplu cu 9 alegători, 4 adepți ai Șacalului. Organizăm trei grupe de trei alegători, una numai din adversari a și două cu câte doi susținători s. E

clar că electorii sunt a, s, s și deci la al doilea tur de scrutin se impune 'liber' minoritatea.

La Dălhăuți formăm 5 grupe astfel ca în două să fie numai adversari ai șacalului, iar în restul câte 8 adepți și 6 adversari. Fiecare grupă e împărțită în 7 grupe de câte doi a-legători, trei cu adversari. La primul tur se obține compoziția a, a, a, s, s, s, s. Adunarea electorilor de rang doi e formată din a, a, s, s, s. Aici, majoritatea reprezentanților alege ... Șacalul!

Caz general. Fie o populație cu n alegători. Formăm k_1 grupe cu același număr de alegători, fiecare astfel de grupă în k_2 grupe, ș.a.m.d., până se ajunge la grupe cu un singur alegător. În grupele ce votează împotriva așezăm numai adversari (poliția poli-tică ce treabă are?) iar în rest împățim susținătorii în mod egal. Dacă grupa cu susținători e împărțită în b grupe, atunci Șacalul câștigă

dacă și numai dacă există $\left[\frac{b}{2}\right]+1$

grupe cu adepți. Pentru victorie, e suficient un număr de

$\left(\left[\frac{k_1}{2}\right]+1\right)\left(\left[\frac{k_1}{2}\right]+1\right)\dots$ susținători.

Problema organizării alegerilor are ca model matematic descompunerea lui

în produs de factori k_1, k_2, k_3, \dots ,

a. î. $\left(\left[\frac{k_1}{2}\right]+1\right)\left(\left[\frac{k_1}{2}\right]+1\right)$ să fie minim.

A XXXII-a olimpiadă de la MOSCOVA.

Adaptare de profesor **Novetschi Corneliu Mihai**.

Bibliografie: Probleme de matematică traduse din revista **KVANT**,

editura didactică și pedagogică, București 1983.

Problemele profesorului Hilbert

Motto: "Wir müssen wissen, wir werden wissen." (Trebuie să cunoaștem, vom cunoaște.)

Note biografice

Profesorul David Hilbert (23 Ianuarie 1862 - 14 Februarie 1943, născut în Königsberg-Prussia) este cunoscut pentru câteva contribuții majore aduse științei în multe din lucrările sale, unanim apreciate de comunitatea științifică, în diferite direcții cum ar fi teoria numerelor, a invariantilor, a analizei funcționale, precum și în fundamentarea geometriei ne-euclidiene.

Studiile gimnaziale și universitare le face în orașul natal. Termină studiile superioare în 1885 cu o teză de doctorat care se intitulează "*Über invariante Eigenschaften spezieller binärer Formen, insbesondere der Kugelfunctionen*". Aici îl întâlnește pe Minkowski, de care va fi legat pînă la sfârșitul vieții.

În 1895 este numit profesor de matematici la Universitatea Göttingen din Berlin unde va preda pînă spre sfârșitul activității științifice.

În prima sa lucrare va dezvolta ideile tezei de doctorat care vor culmina cu celebra teorema "Basis theorem".

În 1895 începe lucrul la Zahlbericht (= "Raport asupra numerelor") o lucrare despre teoria algebrică a numerelor pe care o va finaliza în 1897.

În "Grundlagen der Geometrie" - Bazele geometriei- (1899), lucrare cu o mare influență în geometrie după "Elementele lui Euclid", apare pentru prima dată fundamentarea geometriei ne-

euclidiene; analizând principiile geometriei plane, profesorul formulează 21 de axiome pentru a descrie această geometrie "nouă".

În ziua de astăzi este poate cel mai mult cunoscut pentru conceptul de spațiu Hilbert; spațiu infinit-dimensional folosit astăzi în analiza matematică precum și în mecanica cuantică.

Mulți oameni de știință susțin că profesorul Hilbert ar fi descoperit ecuațiile corecte ale câmpului relativității generalizate înaintea lui Einstein, însă niciodată nu a cerut prioritate în fața lui Einstein.

Hilbert, după cum spune unul dintre discipolii săi, era un matematician dăruit cu o mare putere de a pătrunde în interiorul problemei și capabil de o fină generalizare a relațiilor care stăteau la baza problemei din multe perspective: matematica, ajungând spre implicațiile etice și filozofice pe care problema le implica. Dovada este că numai el singur a putut exprima și fundamenta anumite concepte valabile tuturor științelor.

În 1930 se retrage de la catedra din Göttingen. Activitatea sa științifică este recunoscută încă din timpul vieții, fiind numit cetățean de onoare al orașului natal.

Aici se termină notele despre viața și activitatea profesorului Hilbert.

Adresa din 1900

În cadrul celui de-al II "Congres Internațional de Matematică" de la Paris din 1900, profesorul Hilbert trimite o

adresă colegilor săi prin care propune o serie de 23 de probleme, pe care știința va trebui să le rezolve în secolul al XX-lea, fiind de o importanță critică pentru progresul ei general.

Multe din aceste probleme și-au găsit rezolvare, fiecare rezolvare a unei asemenea probleme însemnând un adevărat eveniment pentru comunitatea științifică. Însa trei dintre aceste probleme au rămas și astăzi fără un răspuns clar fiind încadrate în categoria problemelor deschise.

Pe lângă aceste probleme, în introducerea sa, Hilbert insistă asupra unor considerente asupra științei și asupra cunoașterii științifice, prefigurând astfel fața noi științe a secolului XX, "a generațiilor următoare de savanți". Aceste mici probleme introductorii sunt prezentate paradoxal, autorul conferindu-le și anumite dimensiuni filozofice și etice, încadrându-le în peisajul formalismului matematic, bazat pe o logică matematică clară și pe o anumită axiomatizare.

Viitorul, în viziunea sa, nu este altceva decât "un voal sub care stau ascunse secretele dezvoltării viitoare a științei" precum și "o resursă inepuizabilă de probleme de care se vor lăsa generațiile viitoare." Ce vor da la iveală următoarele secole în câmpul gândirii matematice? În ce scopuri va fi folosită cunoașterea științifică?

Pentru aceasta, observă el, este necesară rezolvarea problemelor moștenite de la precursori, rezolvare care asigură continuitatea științifică precum și sinteza unor noi probleme ce decurg

invariabil din rezolvarea celor vechi. Atâta timp cât o ramură a științei oferă o pleiadă de probleme, ea nu este moartă; lipsa de probleme prevestește dispariția. În ilustrarea acestei realități, profesorul propune modelul dintre oameni și obiectele care-i înconjoară: "precum omul are nevoie de unelte, în mod analog cercetarea matematică are nevoie de probleme pentru a subsista. Datorită soluțiilor problemelor, cercetătorul își testează "știința" (el poate aprecia gradul de călire a oțelului care nu este, în viziunea profesorului, decât dispozitivul matematic-argumentativ de care dispune); astfel el câștigă un orizont mai larg al cunoașterii matematice, în care "se poate mișca mai liber". Din acest punct de vedere este dificil să apreciezi valoarea unei probleme dinainte; câștigul ce decurge invariabil din rezolvarea ei, depinde în măsura în care rezultatele problemei sunt utile pentru dezvoltarea viitoare a științei.

În acest punct profesorul se întreabă dacă există un criteriu general pentru a deosebi o problemă bună de matematică de una fără finalizare.

O teorie matematică nu este completă, după cum afirmă un matematician francez, dacă nu este îndeajuns de clară pentru a o explica "primului om pe care-l întâlnești pe stradă". De aceea, ceea ce este clar și ușor ne atrage, în timp ce complexul ne îndepărtează.

Având această imagine în minte, a legăturii problemă-știință, profesorul analizează mijloacele prin care își derivă matematica problemele precum și oportunitatea primelor probleme pe care oamenii le-au rezolvat, probleme ce "au apărut din fluxul experiențelor extra-corporale, care este întreținut de legătura omului cu natura, asemenea unui foc de nestins." Astfel în acest ciclu al rezolvării problemelor, mintea umană "devine conștientă de independența ei."

Cât puterea creativă a ideilor pure și a mecanismelor gândirii este la muncă, apare în peisaj și lumea exterioară ce ne "hrănește cu noi întrebări, ne oferă noi modele și ne ajută să soluționăm vechile probleme, astfel

putând avansa cu succes noile teorii". De asemenea, surprinzătoare analogii și "aceea armonie predestinată pe care matematicianul o găsește în interacțiunea veșnică dintre gând și experiență", ajută la sinteza de noi concepte, provenite din combinații neașteptate care se pot dovedi utile pentru progresul general al științelor.

Noilor concepte, le corespund, în mod necesar, semne noi. Semnele sunt alese însă în așa fel încât să ne aducă aminte de fenomenul care a dus la formarea lor. În acest spirit, profesorul observă că nu se poate face trecerea la o știință pur analitică bazată numai pe cantități sau numai pe relații și operații aritmetice sau algebrice. Cine ar putea deci să se lipsească de semnele apărute în contextul dezvoltării constante în istorie a matematicilor, semne care sunt folosite în mod unanim de toți matematicienii. Într-una din maximele sale matematice, profesorul evidențiază că matematica "nu cunoaște discriminări sau limite geografice; pentru matematicieni, lumea matematicilor este o singură țară", căci, după cum observă "știința matematică este holistică; un organism a cărui vitalitate este condiționată de conexiunile existente între diferitele sale."

Astfel, nimeni nu ar putea renunța la reprezentările geometrice care sunt simboluri mnemonice ale orientării în spațiu, nici la sistemul de axe de coordonate sau la câmpul vectorial. Încă, cine s-ar putea lipsi de reprezentare triunghiului, a cercului cu centrul său?

Simbolurile aritmetice sunt diagrame, iar figurile geometrice sunt formule grafice; nici un matematician nu ar putea să le ignore.

Apoi profesorul subliniază importanța rigorii în demonstrație, ca singură modalitate de a obține rezultate sigure și cât mai generale; deoarece condiția rezolvării consistente a unei probleme pornește tocmai de la această rigoare în demonstrație.

Trecerea de la științele naturale la o matematică pură sau numai ignorarea acestora, ar însemna privarea matematicii de unele dintre cele mai importante surse generatoare de

probleme. De asemenea, extirparea geometriei ar constitui pierderea unei vâne importante a științei matematice, generatoarea celor mai sublime construcții mentale.

În încheierea acestei introduceri profesorul dezvăluie morfologia oricărui proces ce duce la rezolvarea problemelor ridicate de știință. Este o adevărată chemare a naturii căci "auzim înlăuntrul nostru această chemare veșnică: Este o problemă. Caută-i soluția." O poți găsi numai raționând căci în matematică nu există IGNORABILITATE.

Wir müssen wissen, wir werden wissen

Într-un număr viitor mă voi ocupa de câteva probleme importante dintre cele 23 cum ar fi:

- problema lui Cantor asupra cardinalului continuumului
- compatibilitatea axiomelor aritmetice
- tratamentul matematic al axiomelor fizicii
- irraționalitatea și transcendența anumitor numere
- problema topologiei curbilor și suprafețelor algebrice

Cristin Corciovă cls. X D

Referințe:

- <http://slashdot.org>
- <http://aleph0.clark.edu/~djoice/hilbert/problems.html>
- <http://www-gasp.dcs.st-and.co.uk/~history/Mathematicians/Hilbert.html>
- <http://wikipedia.org>

Software

Point & Click din Cehia

Sunt un mare admirator al berii cehești. Adventure-uri de la ei nu am bău ... jucat până acum, lucru deja remediat de Cinemax, o tânără companie din Cehia, care, în epoca "treideului" iese la înaintare cu un point & click cum se făceau ele pe vremuri. În *The Raven Shadow* ne introduce cu subtilitate în viața monahală a Evului Mediu, viață lipsită de orice sare și piper (a se citi „parte femeiască”). Asta până când Severin, un călugăr smerit, adoarme în timp ce discipolii săi miros fructul oprit, deși l-ar fi gustat și ei puțin. Tămbălăul începe când fratele Severin (și nu sora Savarina, care în acel moment era de gardă la poarta garnizoanei) pune ochii (și un minut mai târziu, mâna) pe cartea erotică pe care o sorbeau din ochi novicii. Fix în momentul în care mâna lui se odihnea cuminte pe acea Sodomă a literaturii, abatele intră în scenă. Zece minute mai târziu, Severin iese din scenă (altfel riscând să fie ars pe rug)

Jazz J9940 5.1 Home Theatre

Pentru cunoscători, numele Jazz Hipster Corporation cu siguranță înseamnă ceva. Pentru noi ceilalți putem să zicem că e încă o firmă apărută așa, din străfundurile Taiwanului și care dorește să vândă și ea câteva șurubele din plastic. Ei bine, nu e chiar așa. Fie că ești cunoscător, fie că nu, un sistem de sunet marca Jazz se respectă. Cea mai

folosind un geam ce era situat convenabil la o aruncătură de băț de călugărul nostru. De aici înainte tu, Mânuiorul de Mouse, trebuie să-l scoți pe Severin din belea, treabă care îți va lua, după cum se laudă cehii noștri, peste 20 de ore. Și un Pentium la 200 MHz. Și o conexiune solidă la Internet, pentru că demo-ul bântuie pe undeva pe tarlăua lui Internet Vodă.

Uitasem! Dacă achiziționez și un cod de înregistrare, demo-ul descărcat cu atâta trudă de pe net se va transforma într-un joc full de toată frumusețea. Și asta fără să-l săruți.

Porn pentru jucătorii de Rainbow Six

Fericiții posesorii a combinației Xbox + Rainbow Six 3 au trecut nepăsători, probabil, pe lângă multe reclame din joc care promovau o adresa de internet. Asta până în momentul în care Tony Ashcraft din Texas s-a gândit să vadă ce e cu site-ul respectiv și a descoperit că acesta nu există.

Hardware

bună dovadă este acest sistem audio 5.1 extrem de mare, și la propriu, și la figurat. Pentru categoria din care face parte, acest sistem audio Jazz copleșește competiția. Dimensiunile impresionante atât ale subwooferului, cât și ale sateliților de „față” cu siguranță cresc adrenalina oricărui gamer liber profesionist. Puterea subwooferului este de 100 de Wați. Da, am scris bine, 100 W RMS ! Sateliții au și ei câte 20 de Wați tot

Băiat deștept, Tony al nostru și-a înregistrat pe numele lui adresa de internet după care a umplut site-ul cu diverse link-uri porno și alte bunătăți. Acum, atât Microsoft cât și Ubisoft își dau pumni în cap pentru că unul dintre cele mai de succes jocuri de pe Xbox promovează fără nici o problemă un site plin de porn.

Top 10 de vânzare

Iată și topul 10 al vânzărilor de jocuri din perioada 14-20 decembrie 2003:

1. *The Sims: Makin' Magic Expansion Pack*
2. *Call Of Duty*
3. *Zoo Tycoon: Complete Collection*
4. *The Sims Double Deluxe*
5. *Microsoft Flight Simulator 2004: Century Of Flight*
6. *The Sims: Unleashed Expansion Pack*
7. *Age Of Mythology*
8. *Backyard Basketball 2004*
9. *The Sims: Superstar Expansion Pack*
10. *Finding Nemo*

RMS. Vă dați seama cum sună coloana sonoră de la filmul 2 Fast 2 Furious cu 200 de Wați în jurul tău? Credeti-ma e super si dupa aia m-am apucat sa joc si underground doar ca sa le fac in ciuda vecinilor ca doar nu erau a mei (p.s toata experienta a avut loc acasa la un prieten de-al meu Mihai Burghea) Piese de rezistență din acest sistem sunt subwoofer-ul și sateliții frontali datorită incintei lemnoase în care sunt montați. Pe acești sateliți se găsesc două

difuzoare pentru redarea frecvențelor medii și un difuzor pentru redarea frecvențelor înalte. În ceea ce privește sateliții pentru surround, adică cei din spate, situația lor e ceva mai simplă. Incintele lor din plastic adăpostesc doar două difuzoare, unul pentru medii și celălalt pentru înalte. Din păcate, aceste difuzoare nu sunt în stare să redea o anumită frecvență pe scara de medii, însă totul se compensează cu puterea audio. Amplasarea boxei de centru este cu totul și cu totul ingenioasă. Ea se află montată în aceeași cutie cu sistemul de control al diferiților parametri legați de volumul audio. Nu știu dacă această împreunare e de bine sau de rău, însă eu cred că în această combinație mai scapi de o grijă și de un fir în plus. Că veni vorba de volum,

acesta poate fi monitorizat datorită ecranului de deasupra butoanelor. Pentru a crește puțin gradul de confort, acest sistem audio 5.1 este însoțit și de o telecomandă. Cu ajutorul ei se poate controla tot ce mișcă în materie de volume și reglaje audio.

Date Tehnice:

Putere totală: 200 W RMS
 Răspunsul în frecvență: de la 30 Hz la 20.000 Hz
 Impedanță subwoofer: 6 Ohm
 Impedanță sateliți: 8 Ohm
 Scut electromagnetic: DA
 Intrări audio: RCA Stereo

Denumire: J9940 5.1
 Gen: Sistem audio 5.1
 Producător: Jazz Speakers
 Preț: 9.040.360 LEI (cu TVA)
 Calitate: * * * * *

DESPRE VIRUSURI

ADN - SPIRALA VIETII

Modelul pentru acidul dezoxiribonucleic reprezintă o pereche de șabloane, fiecare dintre șabloane fiind complementar celuilalt.

Moleculele de ADN sunt purtătoarele codului chimic necesar pentru sintetizarea proteinelor care stau la baza vieții celulei și au capacitatea de a asigura reproducerea acesteia, prin replicare. Secretul capacității ADN-ului de a produce copii exacte ale sale, în mod continuu, se află în însăși structura sa. Fiecare moleculă de ADN are forma unei elici compuse din două lanțuri de polinucleotide. Cele două lanțuri sunt ținute la un loc prin legăturile de hidrogen care se stabilesc între bazele azotoase.

Molecula de ADN este prezentă în orice celulă. Dar de ce, într-un organism complex, celulele sunt atât de diferite structural și funcțional, de vreme ce ele conțin toate același ADN?

Un virus nu este altceva decât o moleculă de ADN (sau de ARN) înconjurată de un strat protector de proteină. Atunci când pătrunde într-o celulă, ADN-ul virusului coordonează formarea unor enzime care inițial nu se aflau în celulă. Celula poate efectua niște reacții chimice care înainte nu erau posibile. La divizarea celulei, ADN-ul viral este trecut celulelor-fiică și devine astfel parte componentă a caracteristicilor genetice ale acestor celule. Dacă procesul chimic inițiat de ADN-ul viral este dăunător celulei, el poate distruge în cele din urmă celula sau poate produce o serie de celule sinucigase. Dacă infecția nu este oprită la timp, aceasta poate provoca mari tulburări în organism.

UN REMEDIU PENTRU VIROZE

Dacă ar putea fi sintetizate și virusuri benefice, acestea ar putea fi injectate în celule pentru a corecta anumite deficiențe genetice sau pentru a ameliora „memoria” ereditară a celulei. De fapt, acesta ar fi un mijloc de a controla ereditatea. În laborator au fost sintetizate unele virusuri.

Bolile provocate de virusuri, cum ar fi gripa, pojarul, oreionul,

varicela, variola, ar putea fi prevenite, sau măcar controlate, de către medicamente care induc producerea de către celulele infectate a unei proteine numite interferon. Cantități foarte mici de interferon pot împiedica proliferarea virusurilor. Dar cum această proteină (sau orice altă proteină) din celulă poate interacționa cu un component viral pentru a preveni proliferarea infecției? Una dintre căile

de a împiedica virusurile ADN sau ARN să se înmulțească constă în a le înconjura cu un înveliș protector, asemănător celui pe care ele îl aveau înainte de a pătrunde în celulă. Interferonul învelește și deci inactivează unitatea virală activă.

(după W.T.Lippincott, Alfred B.Garrett și Frank Henry Verhoek – „Chemistry”)

SĂGEATA TIMPULUI ȘI ENTROPIA.
NE ÎNDREPTĂM SPRE HAOS ?

Deși ni se pare că natura funcționează cu o precizie și o regularitate de ceasornic, Pământul și chiar întregul Univers merge către un sfârșit previzibil – cu sau fără intervenția omului. Mersul „în jos” către acest sfârșit constituie consecința inevitabilă a faptului că orice proces care decurge în mod spontan o face numai cu prețul unei creșteri a gradului de dezordine, sau a entropiei. Dat fiind numărul considerabil de procese spontane care se petrec pe Pământ și în Univers, este sigur că entropia Pământului crește încontinuu.

Energia provenită de la Soare joacă rolul de a inversa tendința către dezordine pe Pământ și conduce la formarea unor sisteme foarte organizate, cum ar fi plantele sau animalele. Aceste

sisteme sunt stări instabile, care contribuie la întârzierea creșterii entropiei. Mai mult, plantele și animalele conțin anumite cantități de energie stocată în ele. O parte din această energie poate fi eliberată în cursul unor procese spontane, dacă sistemele respective se află în condiții corespunzătoare (de exemplu moartea plantelor sau a animalelor, arderea, etc.). Putem spune că de fiecare dată când utilizăm energie pentru a face ceva, micșorăm fracția de energie care va putea fi folosită în viitor pentru a face sau a obține acel ceva. Pe baza unui raționament similar cu cel de mai sus, astronomul englez A.S.Eddington a numit entropia „săgeata timpului” și a arătat că ea este o variabilă cu sens unic care

face ca Pământul și Universul să fie mai bătrân astăzi decât a fost ieri.

Rezultatul final al acestei creșteri continue a entropiei este un anumit moment pe scara timpului în care energia disponibilă va deveni insuficientă pentru a efectua acele procese care sunt esențiale pentru menținerea vieții. În acel moment, care pare de altfel foarte îndepărtat în viitor, va domni dezordinea. Până atunci, omul are destule posibilități ca, folosind energia încă disponibilă, să lupte împotriva tendinței naturale către dezordine și să făurească o lume mai ordonată și mai umană.

(Bibliografie: „Chemistry: A study of matter”- W.T.Lippincott, Alfred B. Garrett, Frank Henry Verhoek)

EXPERIMENTE DISTRACTIVE

Motto: pentru cei care vor să vadă mai mult decât reacții scrise pe tablă

După părerea mea, chimia nu se poate dezvolta, nici înțelege, fără partea experimentală.

De aceea am selectat câteva dintre reacțiile chimice mai frumoase, pe care nu le poți efectua decât

împreună cu profesorul, la ora de chimie.

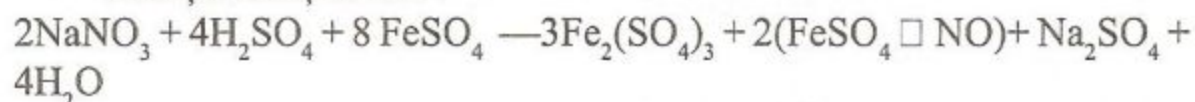
INELUL

Se iau într-o eprubetă 1-2 cm³ din soluția de azotat de sodiu NaNO₃, se răcește bine eprubeta ; se lasă apoi să curgă pe pereții eprubetei 1-2 cm³ soluție acid sulfuric H₂SO₄ concentrat. Se răcește din nou eprubeta. Se vor forma două straturi separate (H₂SO₄ în partea de jos și soluția la partea superioară).

Într-o altă eprubetă, se pregătește o soluție concentrată de sulfat ferros, rece. Aceasta se adaugă, prin scurgere pe pereții eprubetei, în prima eprubetă.

La suprafața despărțitoare se va forma un inel brun, reprezentând combinația de sulfat ferros și nitrozil : FeSO₄ □ NO.

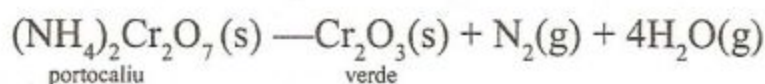
Ecuția reacției este :

VULCANUL CHIMIC

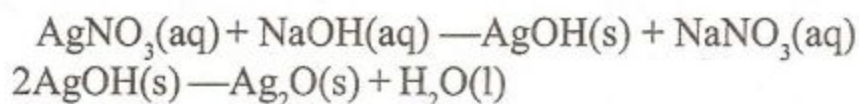
Pe un suport rezistent la căldură, se pune dicromat de amoniu (NH₄)₂Cr₂O₇ solid, sub formă de vulcan. Apoi, cu o baghetă încălzită la flacăra spirtierei, se încălzește dicromatul de amoniu, până se declanșează descompunerea spectaculoasă a acestuia . Este bine să utilizați ochelari de protecție. Ecuția reacției este:

OGLINDA DE ARGINT

Se toarnă peste soluția unui hidroxid alcalin (NaOH) o soluție de azotat de argint.

Precipitatul format inițial , AgOH, este instabil și trece rapid în oxid de argint, Ag₂O:

În eprubetă se adaugă soluție de amoniac (NH₃ + H₂O = NH₄OH). Precipitatul se dizolvă , rezultând combinația complexă cunoscută sub numele de „reactiv Tollens”, folosit și pentru identificarea glucozei, C₆H₁₂O₆.

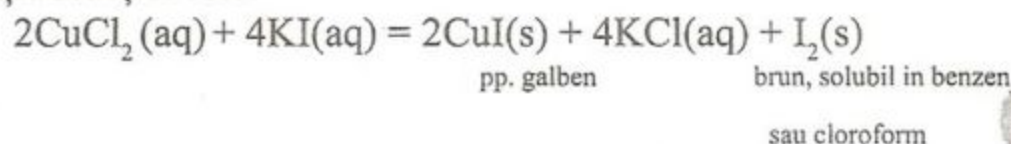

În soluția obținută, adăugați glucoza și încălziți, fără agitare. Veți observa depunerea, pe pereții eprubetei, a argintului.

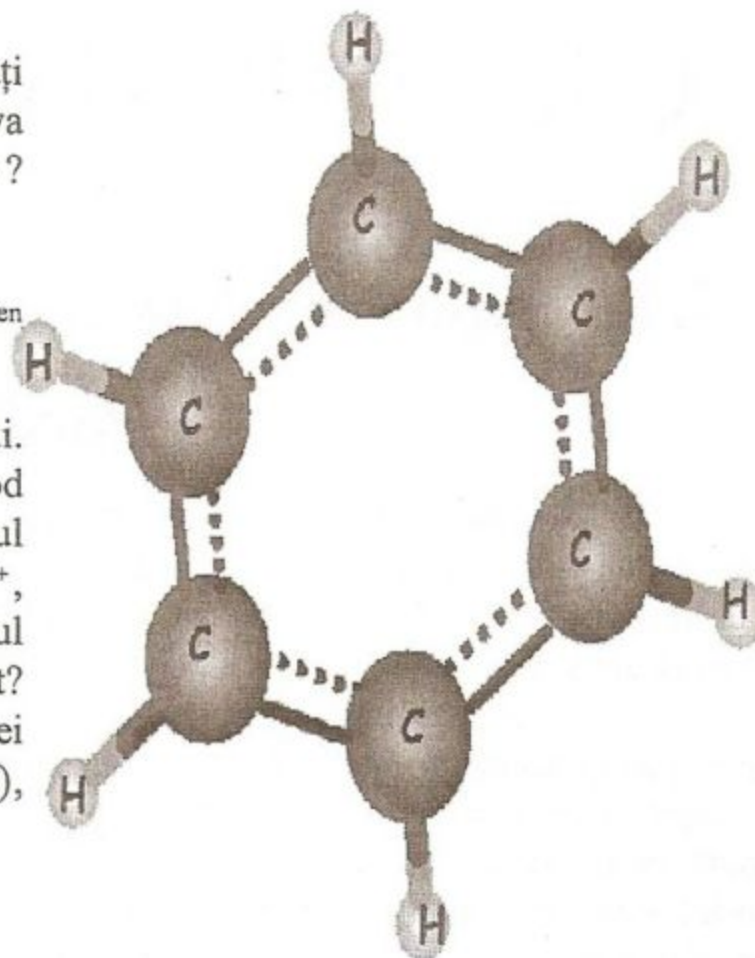

REAȚIE REDOX

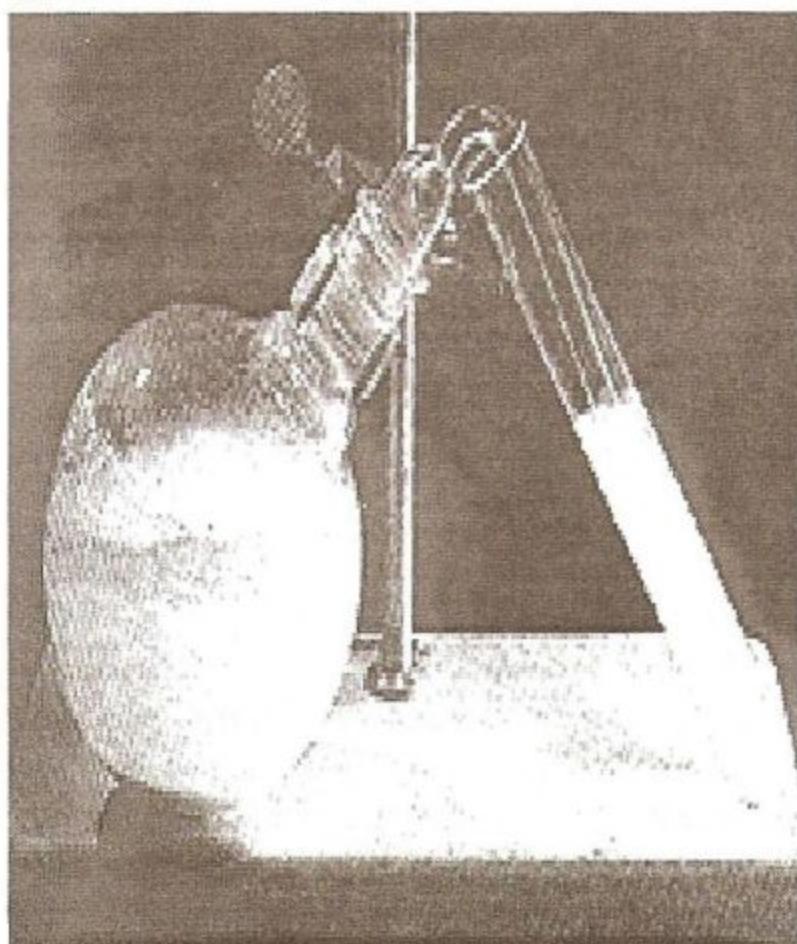
Într-o eprubetă, peste soluția de clorură cuprică CuCl_2 , adăugați soluție de iodură de potasiu, puțin diluată, pentru a putea observa schimbările care au loc. Cum explicați apariția unei culori brune? Ecuația reacției este:

Adăugăm benzen și agităm pentru extracția totală a iodului. Se formează în partea superioară un strat de culoare roz-violet (iod în benzen). Atunci când turnăm soluție de amoniac, se extrage ionul Cu^{2+} din soluție, formându-se ionul complex, stabil, $\text{Cu}[(\text{NH}_3)_4]^{2+}$, de culoare albastru-intens. La agitare eprubetei, se observă că stratul de benzen devine incolor, adică nu mai conține iod. Ce s-a întâmplat? Pentru că a scăzut concentrația ionului Cu^{2+} prin formarea combinației complexe, echilibrul s-a deplasat spre stânga (sens invers), consumându-se iodul.

EXERCITIU

Știind reacția de echilibru:
 $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}(\text{aq}) + \text{H}_2\text{O}(\text{l}) = 2\text{CrO}_4^{2-}(\text{aq}) + 2\text{H}^+(\text{aq})$
 și culoarea ionilor $\text{Cr}_2\text{O}_7^{2-}$ (dicromat) – portocaliu ;
 CrO_4^{2-} (cromat) - galben, ce substanță trebuie adăugată peste o soluție de dicromat de potasiu $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ (portocalie) pentru ca aceasta să devină galbenă? Dar pentru a reveni la culoarea inițială?

Lista cu experimente poate continua la nesfârșit, numai că nu este de ajuns să o citești, pur și simplu, ci este nevoie de ceva mai mult, de acel ceva pe care îl dobândești atunci când ai în față reactivii la masa de lucru și simți, pentru o clipă, că tu controlezi o mică parte din Natură – un Microcosmos. Acea stare pe care o vei simți și tu, sper, pentru a te bucura, în adevăratul sens al cuvântului, de frumusețea CHIMIEI.

HAPĂU DENISA – CLS. A X-a D

De la elevi... citire

Cărți citite și recomandate colegial

Adrian Apostol - XII G

Pardon!... Merți!

La 15 aprilie 1880 nuvela "Bulgăre de Seu" este publicată. Din acel moment viața lui Guy de Maupassant schimbându-se radical. La doar 30 de ani, și acest "doar" își are rostul (pe atunci nu întâlneai câte un copil precoce la fiecare colț de stradă, ca în zilele noastre pline de glorie), este recunoscut ca fiind unul din cei mai buni scriitori ai epocii sale. Acum cititorule, realizezi că subsemnatul, și poate ulterior tu, se află în fața unui munte. Recunoaște că începutul nu a fost greu, dar pentru escaladare și cucerirea vârfului va avea nevoie de câteva puncte de sprijin.

Fără frică!

Iată că deși învăluiți în ceața atemporală, două chipuri se zăresc. Sunt bătrânii Flaubert și Zola! Vreau repede să-i trag de bărbi, dar mi-e teamă să nu dispară. Ei au fost primii care au numit-o pe "Boule de Suif"

capodoperă. E adevărat că scriitorul naturalist a clasificat-o după o primă lectură drept "o mică capodoperă", dar înainte ca cineva să-I strige în față j'accuse, a scăpat de termenul de comparație, care astăzi ar fi fost privit ca o jignire adusă conaționalului său. Această opera "căpoasă", împreună cu celelalte nuvele și schițe, formează o frescă a societății franceze la sfârșitul celui de-al doilea imperiu napoleonian, spațiu predilect fiind provincia.

Inspirându-se dintr-un fapt real, Maupassant dovedește că merită supranumele de "magician al cuvântului" (sper să fiu original prin această titulatură, în același timp părându-mi rău că aceasta ar putea fi o premieră; într-adevăr în viață nu le putem avea pe toate.)

Caut un alt punct de sprijin, de aceea îmi imaginez această carte aflată în templul de la Delphi. Un

templu într-un templu! Oare ce persoană care iubește beletristica aflată în deplinătatea facultăților mintale ar sări peste un reper al curentului realist? Vorba înțeleptului: "Răspunsul tace".

Deși doar acest sanctuar I-ar fi putut aduce imortalitatea, scriitorul francez nu s-a limitat la atât, pana lui "măzgălind" printre altele: "În familie", "Regina Hortense", "Frica".

Gata, am cucerit vârful, sau mai bine zis, l-am recucerit. Ce am câștigat? Probabil că încă vreo câteva zeci de neuroni. Buni și aștia!

Aș vrea să închei cu ceva de genul "<<Nuvele și schițe>> de Guy Maupassant se dovedește o carte ce merită să fie citită", dar ce mai incolo și înapoi, după o asemenea pledoarie, numai un idiot nu mi-ar urma exemplul.

Vă salut pe toți.
Noapte bună!

Prodan Mihaela - IX B

O nouă viziune asupra lumii

Am să încerc să vă descopăr voua, cititorilor pasionați și voua, neobositorilor cautatori de sensuri ale vieții, splendoarea unui roman diferit de tot ce ați rasfoit până acum. Această scriere a cucerit publicul american, ea fiind bestseller doi ani

consecutivi. Se bazează pe informațiile dezvaluite de un manuscris descoperit în Peru, datând din anul 600 î.Hr., dar integrându-le într-o povestire accesibilă și intrigantă. Volumul "Profetiile de la Celestine", de James Redfield își

propune să ofere cititorilor ei o nouă perspectivă asupra întâmplărilor din viața noastră, reușind, cred eu, să argumenteze teza că "nimic nu e întâmplător". Coincidențelor de care ne împiedicăm la fiecare pas ar trebui să le acordăm însemnătatea cuvenită,

căci ele pot prevesti stări de fapt pe care soarta ni le hărăzește.

Toți oamenii au un mesaj să ne transmită; te-ai gândit vreodată la aceasta când te-ai întâlnit în mod repetat cu o persoană sau când ai stabilit un contact vizual cu un necunoscut?

Nici o întrebare nu rămâne fără răspuns, dificultatea constă în a-l descoperi. "Universul este energie, energia răspunde așteptărilor noastre"; am putea înțelege această frază ca o complicitate a infinitului la realizarea dorințelor tale atunci când ele merită cu adevărat să te frământă pentru desăvârșirea lor.

Cartea analizează subtil dar realist relațiile interumane, oferind un îndemn pentru pace și armonie și modalități de împlinire a acestui

deziderat. Conform manuscrisului, există patru categorii în care am putea să-I încadrăm pe oameni, în funcție de "teatrul de influență" pe care aceștia îl joacă preponderent: intimidatorul, interogatorul, distantul și bietul de mine. Astfel, aproape orice conversație se transformă într-o luptă pentru putere, cineva monopolizând discuția și, drept consecință, ceilalți se simt intimidați și îi oferă gratuit acestuia energie care îl face să se simtă o somitate.

Nici eternul subiect numit "iubire" nu este neglijat; din paginile cărții se simte un imbold spre cunoașterea profundă a sentimentelor noastre, ca să nu mai confundăm acea stare de beatitudine temporară datorată interacției armonioase a energiilor dintre parteneri, cu

dragostea, și astfel să fim scutiți de dezamăgiri și suferințe.

Romanul se vede ca o atenționare asupra căilor pe care apucăm într-un moment sau altul, căci trebuie să ne lăsăm intuiția să aleagă drumul cel mai bun. Fără să intre în sfera cărților psihologice, volumul "Profețiile de la Celestine" este o scriere cu adevărat revelatoare care te ajută să-ți formulezi clar ceea ce ai știut dintotdeauna, dar nu ai reușit să descifrezi mesajul intuiției tale. Îți amintește de senzația pe care o aveai în fragedă copilărie, că după aparență mai există ceva de nepătruns, care te robește prin farmecul său misterios. Și poate vei învăța să observi câmpurile de energie care înconjoară tot ceea ce este viață.

Crivăț Alexandra - XI F

Dacă ar fi...

Probabil v-ați săturat să tot auziți: citește "aia" sau "ailaltă", sau să vi se tot recomande din stânga și din dreapta cărți din PROGRAMĂ ȘCOLARĂ pe care, sincer, fie vorba între noi, nu le citim întotdeauna cu cel mai mare "patos".

DECI (da, da știu că nu se începe niciodată frază cu o conjuncție, dar numai de data aceasta, promit!) <<dacă ar fi>> să recomand fraților mei de ȚINUTA și suferință alte cărți din afara programei școlare m-aș opri probabil asupra a două best-seller-uri <<Forța gândirii pozitive>> de Norman Vincent Peale și <<Fetele

bune ajung în cer, fetele rele ajung unde vor>> de Ute Erhart.

Prima carte este un îndemn indirect la regăsirea eului și a echilibrului interior printr-o cunoaștere profundă de sine. Autorul vrea să cultive cititorilor încrederea supremă în propriile forțe, puterea spirituală și capacitatea de a anticipa victorii și nu insuccese. Cea de a doua carte, <<Fetele bune ajung în cer, fetele rele ajung unde vor>>, debutează printr-un citat al lui Platon : <<Nu cunosc un singur drum care să ducă la succes, cunosc însă unul care duce în mod sigur la insucces- acela de a dori să-i faci fiecăruia pe plac." Ute Ehrhardt, a cărei deviză este

"Nu te lamenta, găsește soluția!" încearcă să realizeze un echilibru social bărbat-femeie demonstrând că cea din urmă nu e cu nimic mai prejos față de sexul puternic pentru a se afirma pe toate planurile. Cartea are un ușor aer feminist, dar probabil vă așteptați de la o astfel de sugestie dinspre XI F.

Sper astfel să vă fi trezit măcar puțin interesul pentru aceste cărți care ar putea fi utile din punct de vedere practic și nu neaparat artistic sau cultural.

P.S. Pentru Domnul diriginte Dinutz: nu am uitat în nici un caz de Tolstoi și Dostoievski.

Crina Zamfir - XI F**Toți bărbații sunt măgari până la
proba contrarie**

Dacă aş putea recomanda cuiva această carte? Da, aş recomanda-o deopotrivă bărbaților și femeilor care doresc să evolueze pe scara cunoașterii reciproce.

Citind titlul, am fost un pic intrigată și foarte curioasă, deoarece mi s-a parut o afirmație cam dura, deși multe femei folosesc această sintagmă în diferite contexte...

Și tot mai multe femei cred cu putere în semnificația cuvântului, chiar până la exagerare, victimizându-se fără nerușinare!

De ce? E mai ușor să te plângi decât să faci ceva pentru ca lucrurile să se schimbe.

Nu cred că ar trebui discutat conținutul la modul concret, nici supus la analize profunde (care fie vorba între noi, este tipic feminină), ci ar trebui reținută ideea esențială, sau cel puțin ideea care ni s-a părut esențială și anume, necesitatea unei schimbări în atitudinea feminină și feministă.

Pe tot parcursul cărții, autoarea redă citate ale diferiților

bărbați care se plâng de faptul că nu pot înțelege femeile! Nici nu ar fi simplu de înțeles atâta timp cât nici femeile nu știu ce vor!

Da, vor schimbări, dar nu vor, se îndrăgostesc de un bărbat, pe care mai apoi doresc să-l schimbe, să-l modeleze, să-l transforme cum vor ele până la stadiul de marionetă și apoi îl acuză de lipsă de personalitate! Ciudat, nu?

Această carte nu e revelatoare, nici impresionantă, ci doar utilă și practică.

Femeile s-au obișnuit să se plângă, să se vaite, iar bărbații s-au obișnuit să fie măgari. Nu se știe care parte a declanșat prima mecanismul, dar este cert că nici o parte nu face nimic pentru a stopa acest gol tot mai profund ce se formează între cele două sexe.

Fără a ne îndepărta prea mult de subiect, problema majoră este cea a comunicării și a acceptării.

O problemă foarte cunoscută, nu? Există remediu? Greu de spus! Problema este discutată constant,

discuții care rămân fără efecte vizibile!

Ce încercă autoarea? Să împartă vina, să fie și vina noastră, nu numai a bărbaților și cred că așa este și normal.

Sunt femei de diverse tipuri și bărbați la fel de diverși și unica soluție este să ne acceptăm așa cum suntem.

Nevoia de schimbare a fiecăruia trebuie să înceapă cu sine, nu este sănătos să-i schimbi pe ceilalți ca mai apoi să fii nemulțumit de rezultat.

La finalul cărții, mi-am spus că titlul nu este deloc dur, este o certitudine: Bărbații sunt măgari pentru că astfel îi formăm noi și pentru că le permitem un astfel de tip de comportament și nu luăm atitudine nu numai în fața lor ci mai ales, nu luăm atitudine față de noi înșine!

Dar fetelor, ce credeți, cine e cu adevărat măgarul?

Nu săriți, este o interogație retorică.

Alina Calistru - IX C**“Flori pentru Algernon”,
o carte pentru fiecare**

“Flori pentru Algernon”, de Daniel Keyes aparut la Editura Humanitas, in colectia “Cartea de pe noptiera” reprezinta povestea exceptionala a vietii lui Charlie Gordon si a soarecelui alb Algernon. Este chiar ceva mai mult decat romanul unui personaj; este romanul

devenirii, al trecerii de la intuneric la lumina, de la prostie la genialitate, si apoi iar la tenebre, idee evidentiata intocmai prin alegerea, pentru inceput, a unui fragment din “Republica” lui Platon.

Cartea prezinta traseul unui destin remarcabil, o dureroasa si

indurerata cautare a sinelui, a identitatii, dar si aspiratii, a evadarii si a regenerarii, a trecerii peste limita inteligentei, a incercarii de sporire artificiala a capacitatii intelectuale.

Personajul principal, Charlie Gordon, un tanar inapoiat, devine obiectul de studiu al unor medici care

par a fi gasit o metoda de ridicare a coeficientului de inteligenta.

Lectura cartii surprinde, pe de o parte, dar aduce si confirmarea faptului ca in fiecare dintre noi exista atat un prost cat si un geniu. Rar ni se intampla sa participam atat de intens la lectura. Traim fiecare moment alaturi de Charlie, urmarim treptat atat ascensiunea cat si declinul sau ca individ. Am dori sa fim alaturi de Charlie cel prost, sa-l salvam de asa-zisii sai prieteni, pentru care el nu reprezenta decat un obiect de amuzament si care, atunci cand recunosc geniul sau, il resping, simtindu-se inferiori. Dupa operatie, Charlie ajunge sa realizeze modul in

care este tratat de cei pe care ii numea prieteni.

Aceasta schimbare de optica, de persoana, de stil gramatical, , aceasta trecere de la exterioritate la launtric, acest du-te-vino intre Charlie cel prost si cel genial este unul din procedeele de mare efect al cartii.

Textele sunt datate. Charlie isi scrie gandurile, se confeseaza, se reprezinta, se pun ein scena. Este marcata astfel evolutia si decaderea personajului. Tensiunea dintre cele doua personalitati ale sale este resimtita intens.

Povestea este complexa, fara un final fericit. Vorbim chiar despre o carte sfasietoare. Cu neputinta de

citit fara sa ti se impaienjeneasca ochii de lacrimi si fara sa te simti zguduit.

Charlie este o fiinta total aparte si surprinzator este faptul ca marile adevaruri ale vietii le spune tocmai Charlie cel prost: "Iusor saai preteni daca lasi lumea sarada detine Osa am mult preteni a colo undema duc."

Soarelele Algernon este de asemenea un personaj reprezentativ al cartii, care este singurul prieten adevarat al lui Charlie, cei doi avand destinuri asemanatoare.

"Flori pentru Algernon" este un roman ironic, tulburator, cum nu ai de prea multe ori ocazia sa citesti.

Prodan Mihaela - IX B

O nouă viziune asupra lumii

Am sa încerc sa va descopar voua, cititorilor pasionati si voua, neobositilor cautatori de sensuri ale vietii, splendoarea unui roman diferit de tot ce ati rasfoit pana acum. Aceasta scriere a cucerit publicul american, ea fiind bestseller doi ani consecutiv. Se bazeaza pe informatiile dezvaluite de un manuscris descoperit in Peru, datând din anul 600 i.Hr., dar integrându-le intr-o povestire accesibila si intriganta. Volumul „Profetiile de la Celestine”, de James Redfield isi propune sa ofere cititorilor ei o noua perspectiva asupra intamplarilor din viata noastra, reusind, cred eu, sa argumenteze teza ca "nimic nu e intamplator". Coincidentelor de care ne impiedicam la fiecare pas ar trebui sa le acordam insemnatatea cuvenita, caci ele pot prevesti stari de fapt pe care soarta ni le harazeste.

Toti oamenii au un mesaj sa ne transmita ; te-ai gandit vreodata la aceasta cand te-ai intalnit in mod repetat cu o persoana sau cand ai stabilit un contact vizual cu un necunoscut?

Nici o intrebare nu ramane fara raspuns, dificultatea consta in a-l descoperi. „Universul este energie, energia raspunde asteptarilor noastre”; am putea intelege aceasta fraza ca o complicitate a infinitului la realizarea dorintelor tale atunci cand ele merita cu adevarat sa te framanti pentru desavarsirea lor.

Cartea analizeaza subtil dar realist relatiile interumane, oferind un indemn pentru pace si armonie si modalitati de implinire a acestui deziderat. Conform manuscrisului, exista patru categorii in care am putea sa-i incadram pe oameni, in functie de „teatrul de influenta” pe care acestia il joaca preponderent: intimidatorul, interogatorul, distantul si bietul de mine. Astfel, aproape orice conversatie se transforma intr-o lupta pentru putere, cineva monopolizand discutia si, drept cosecinta, ceilalti se simt intimidati si ii ofera gratuit acestuia energie care il face sa se simta o somitate.

Nici eternul subiect numit iubire nu este neglijat; din paginile cartii se simte un imbold spre

cunoasterea profunda a sentimentelor noastre, ca sa nu mai confundam acea stare de beatitudine temporara datorata interactiei armonioase a enegiilor dintre parteneri, cu dragostea, si astfel sa fim scutiti de dezamagiri si suferinte.

Romanul se vede ca o atentionare asupra cailor pe care apucam intr-un moment sau altul, caci trebuie sa ne lasam intuitia sa aleaga drumul cel mai bun. Fara sa intre in sfera cartilor psihologice, volumul „Profetiile de la Celestine” este o scriere cu adevarat revelatoare, care te ajuta sa iti formulezi clar ceea ce ai stiut dintotdeauna, dar nu ia reusit sa descifrezi mesajul intuiției tale. Iti aminteste de senzatia pe care o aveai in frageda copilarie, ca dupa aparente mai exista ceva de nepatruns, care te robeste prin farmecul sau misterios. Si poate vei invata sa observi campurile de energie care inconjoara tot ceea ce inseamna viata.

Să ne dăm... fumuri

“ Eu sunt un mare fumător; de la 18 ani, toată ziua fumez. Mă simt rău, este adevărat, dar tutunul este un excitant la lucru și la visuri.” (François Cope 1842-1908, poet și dramaturg francez)

“ Să înlocuiești gândirea prin visare înseamnă să confunzi otrava cu hrana” (Victor Hugo)

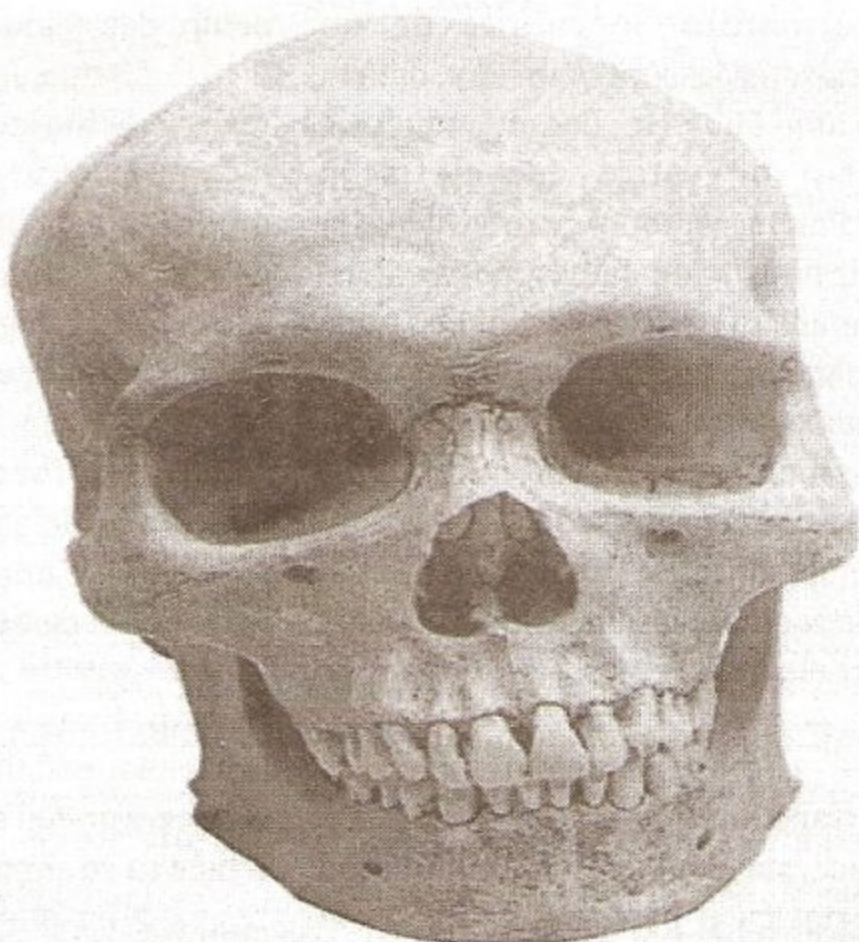
“ Tutunul distruge trupul, atacă inteligența și zăpăcește gândurile” (Balzac)

“ Mi-e groază de trei lucruri, în primul rând de tutun” (Goethe)

“ Țigara nu este decât vis și resemnare, omorătoare de timp și absolut inutilă” (Th. De Banville)

“ Eu, care am început să fumez târziu, am renunțat foarte repede când am văzut că tutunul îmi dădea amețeli care au dispărut în cele șase luni care au urmat după ce m-am lăsat. Tutunul ca și alcoolul sunt cei mai neîmpăcați dușmani ai inteligenței, dar nimic nu va putea distruge abuzul, căci imbecilii sunt mai numeroși și tutunul nu are ce să mai distrugă în ei; și acum, pentru că nu ai ce face cu imbecilii, dă-ți osteneala de a-i convinge pe cei inteligenți” (Al. Dumas fiul)

“ Nu sunt doctor, dar ceea ce pot spune e că, după ce am fumat patruzeci de ani, a trebuit să renunț la această dulce intoxicație care mă conducea foarte repede la groapă” (E. Augure)

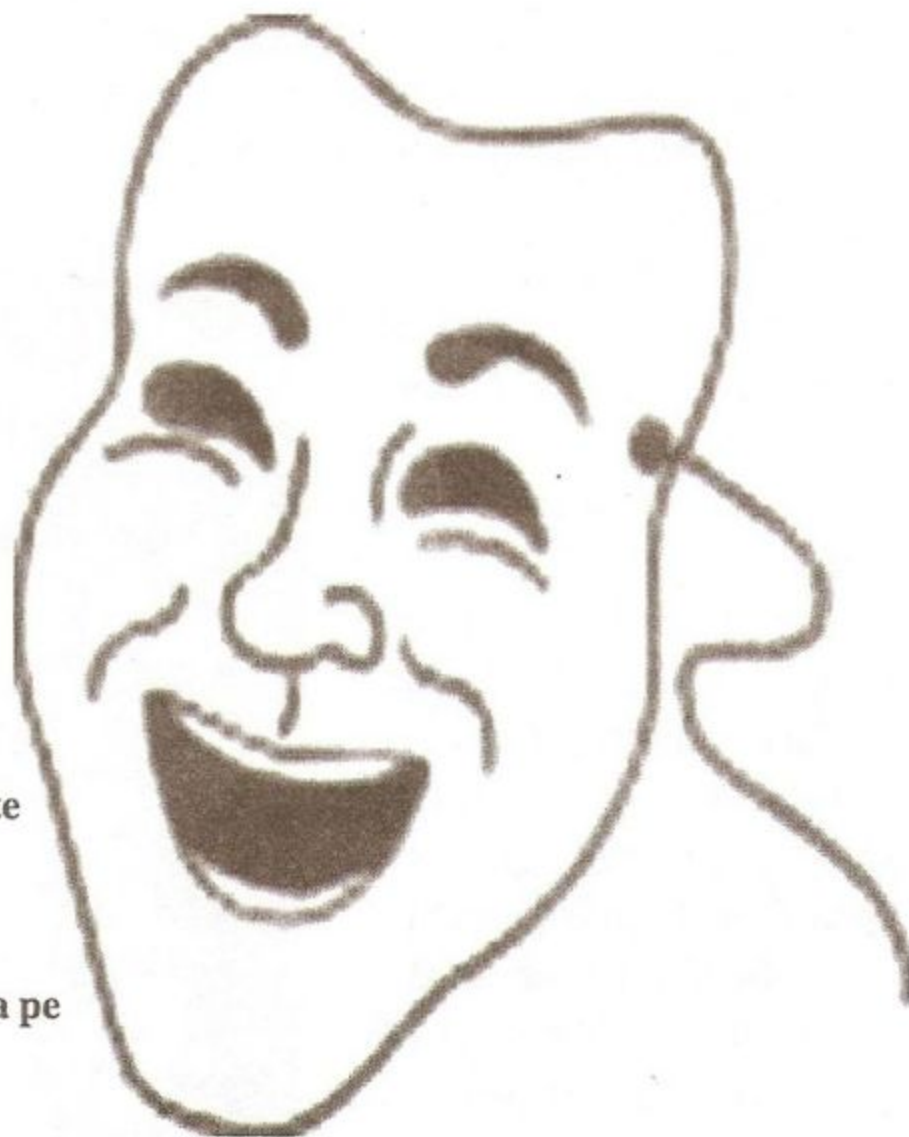
Ridendo

Motto: Perla, credință străveche, o lumină care s-a născut în adâncuri, o idee rafinată, un simbol al frumuseții și al valorii autentice. Prin antefraza, o greșeală ridicolă, născută din grabă sau din ignoranță.

Cititorule, tu alege orice variantă vrei, căci, indiferent ce ți s-ar spune, tot așa ai proceda !

De la elevi si profesori...citate

- Prof: Ce stiti despre William Shakespeare ?
Elev: Ca a murit.
- Prof: Notati tot ce spun, dar sa nu scrie nimeni !
- Prof: Militarul, nu-l mai necaji pe Pintilie. Data viitoare sa vii cu mama, tata si toate rudele la scoala !
Elev: Nu-I nevoie doamna diriginta,ca pot sa-l necajesc si singur !
- Prof: Lipsa cu care l-a inzestrat Dumnezeu.
- Elev: Corpul are o miscare rectilinie circulara.
- Prof: Stiu ca domnul profesor va tine sub chingi.
Elev: Si sub chingi si sub cincii !
- Prof: Da un exemplu de argument.
Elev: "Colegul meu e destept"
Prof: Hai sa nu exageram !
- Prof: Ascultati-l pe Giurgiu care scrie la tabla.
- Prof: De ce in Evul Mediu femeile erau reprezentate grase ?
Elev: Ca sa umple patul.
- Elev: Alexandru Lapusneanu il folosea pe Motoc ca pe un fel de tampon.
- Prof: Cum scriem 500.000 in cifre romane ?
Elev: Transformam in euro.

Teatrul la C.N.U.

Puhav omul deseori... Dezertează din lumea sa obișnuită și se izolează undeva departe, pe norișorul lui... Se așează confortabil, trage aer în piept și se relaxează... Apoi meditează... Și interpretează... Scoate capul în afară norișorului, analizează... și scârbit fiind de rezultate, se retrage... iar ... și iar...

Similar s-ar putea deschide teatrul... O lume mai mică într-o lume mai mare...

Teatrul este o arta sincretică, manifestandu-se prin îmbinarea textului cu muzica, dansul și pantomime.

În cadrul liceului nostrum s-a încercat ca aceasta artă să fie pusă în practică... Tentativa a avut succes în mare parte.

S-a obținut locul I la S.T.E.F. (Stagiunea teatrală a elevilor

focșăneni) cu piesa "Calul Verde", un colaj adaptat după Matei Vișniec. Grupa de teatru a fost (? și este ?) coordonată de regizorul George Gâdei și de profesoara Simita Comănescu. Au reușit să transforme câțiva copii simpli în copii compuși. Acești copii compuși au obținut, în perioada 2001-2003, diferite teme cu piese ca "Sfoară", "Albă" și una din puținele piese cu mesaj antidrog în țară "Înger Sedat".

Când micii actori erau în dificultate pronunțau numărul magic 41. Celebra „Sala 41” a avut rolul salvator, susținător, sfătuitor și nu numai.

Pe lângă „Căldura mare...” de Caragiale, „actorii” au mai prezentat pe scenă, uimind publicul spectator, piesa „Cântăreața cheală” de Eugen Ionescu.

Și uimirea ne ajută să ne tragem, încet încet, norișorul mai aproape de Pământ.

Stăm și ne-ntrebăm: de ce?...oare de ce?oare de ce viața noastră e o-ntreagă piesă de teatru? ... aaa! ...ce-i aia piesă de teatru?...ce-i ală teatru?

Off.....

O să vă spunem: piesa de teatru este pur și simplu ceva scris pentru a fi pus în scenă.

De la 2001 încoa' "actorii" noștri nu au stat deloc...unde-au auzit vorba de eveniment cultural, hop-top și

ei acolo.N-au trecut neobservate nici zilele distinsului I.L.Caragiale,nici „Preuniversitaria”, nici ziua aniversara a Colegiului National “Unirea”, nici campaniile anti-drog, nici S.T.E.F.-ul,de la care n-am plecat cu mâna goală. În 2002 am câștigat premiul III, iar în 2003 locul I.

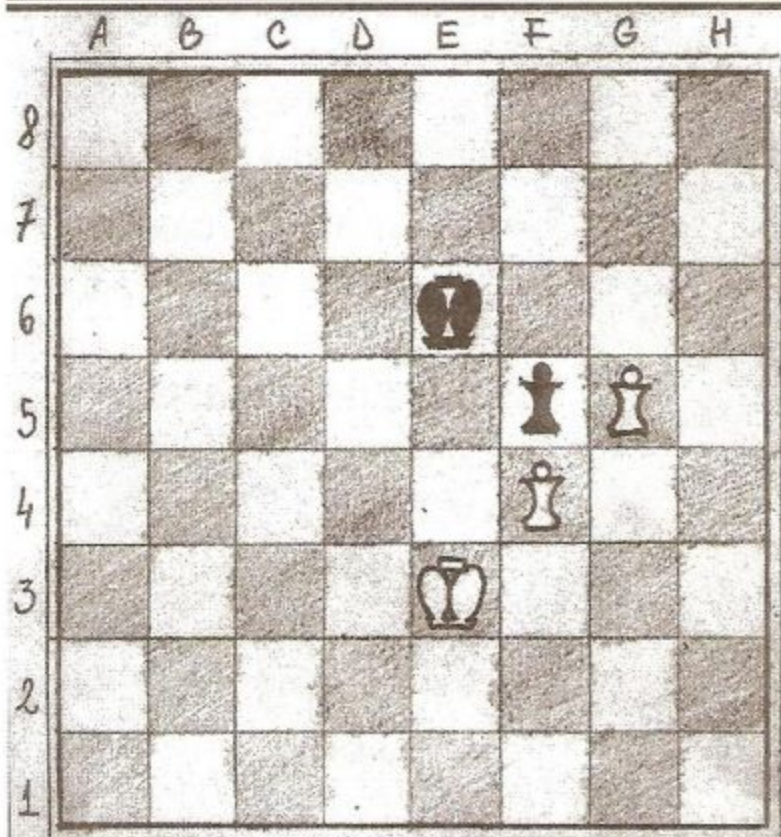
Piese scoase pe piață de **Angela Voineag, Alin Zăbrăuțeanu, Ema Voicu, Mădălin Badea, Andrei Grosu, Dana Craciun, Ovidiu Oancia, Cătălin Stăncilă, Monica Mitea, Raluca Podiuc, Georgiana Stegaru, Mihaela Șandru, Carmen Vasile, Mădălina Taftă, Raluca Petrescu, Oana Năstase, Ioana Vlăsceanu, George Ioniță, Silviu Săndulache, Andrei Giurgiu, Cristi Tutoș, Vlad Dima, George Zamfir, Liviu Păun, Livia Jelea, Oana Oprea, Cătălin Negrea, Marius Zamfirescu, Adriana Bordeanu, Tatiana Frangu, Cristina Mogda, Cristina Bâlea, Iuliu Cristea** sunt: **ALBA** dupa **Eduard Cavali**, **“SFOARA”** de **Matei Vișniec**, **CĂLDURĂ MARE** de **I.L.Caragiale**, **CÂNTĂREAȚA CHEALĂ** de **Eugen Ionescu**, jucată a **Ateneul Popular”Mr.Ghe.Pastia**, **“ÎNGER SEDAT”** susținută la **Biblioteca Județeană**, una dintre singurele piese anti-drog din **România**, și **“CALUL VERDE”** colaj după **Teatru Descompus** de **Matei Vișniec**.

Pentru curioși vom divulga rețeta succesului:
Se toarnă în sala 41 vreo 20 de elevi inconștienți, un regizor cu capul în nori dar cu picioarele pe pământ, **George Gâdei** —foarte greu de găsit— și o domnișoară profesoară **Simina Comănescu** pentru echilibra balanța.Se pune amestecul la treabă timp de maxim o lună și ... **GATA**.

Vă dorim

VIZIONARE PLĂCUTĂ!

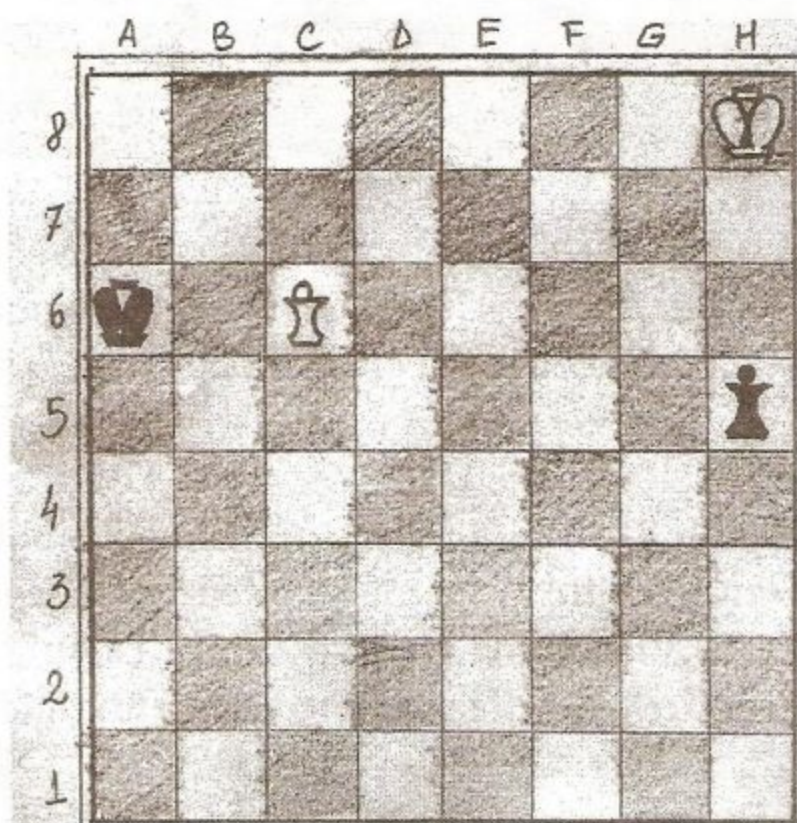

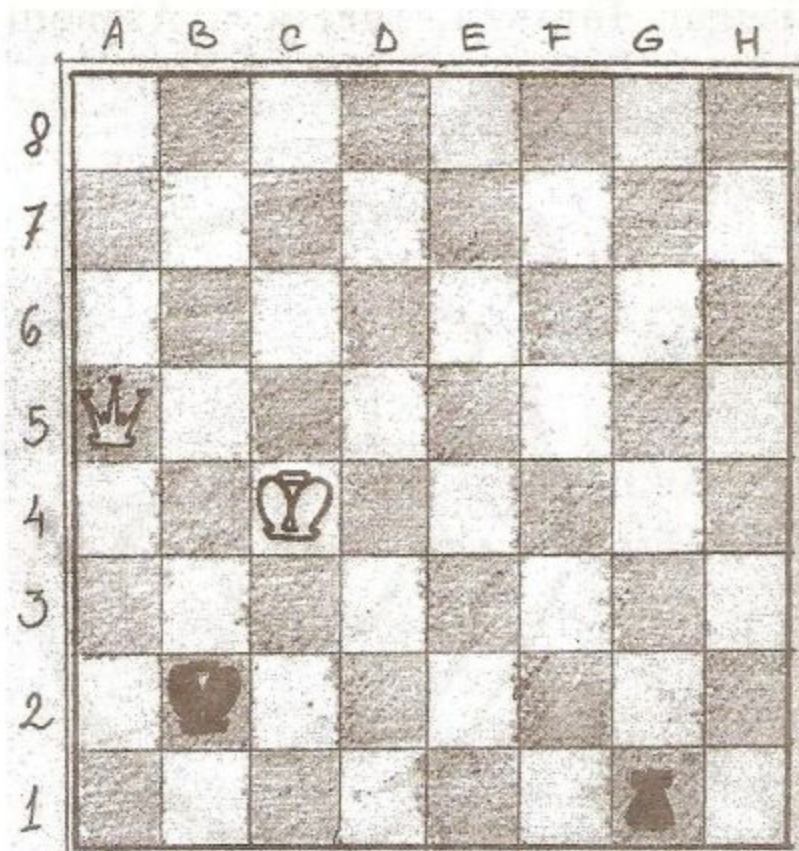
albul mută și câștigă

Aveți imaginație?
 Știți să calculați
 dincolo de aparențe?
 Încercați să rezovați!

albul mută și face remiză

albul mută și câștigă

Rezultatele se vor
 trimite redacției.
 Se vor acorda premii!

Poșta redacției

Intenția redacției este de a face din Revista Noastră o publicație atât pentru elevi cât și o publicație scrisă de către elevi. De aceea selecția materialelor primite se face în această direcție. Desigur că o selecție presupune atât criterii dar și materiale. Altfel spus, ca să alegi, trebuie mai întâi să ai de unde alege. De aceea, apelăm la cititorii noștri să ne trimită, cu încredere, colaborări. Aceasta nu înseamnă însă că orice material primit va vedea automat și lumina tiparului. Trebuie ca acesta, mai întâi să aibă o merită din punct de vedere calitativ, iar în al doilea rând să se potrivească profilului revistei. Aceasta e și cauza pentru care anumite materiale primite pentru numărul de față nu au fost publicate. Nu înseamnă, însă, că autorii lor trebuie să dezarmeze. Nepublicarea nu înseamnă un **NU** categoric, ci, mai degrabă, un **DEOCAMDATĂ NU**. De aceea unele dintre aceste materiale vor fi păstrate și nu ar fi o mare surpriză să apară în numerele viitoare.

Mai este o cauză pentru care unele materiale nu au fost publicate, deși o

meritau: nu au fost semnate. Să știți, dragi cititori tineri, că nici o tipăritură din lume nu publică anonime.

Nu așteptăm din partea cititorilor noștri numai colaborări, ci și **OBSERVAȚII, SUGESTII, PROPUNERI**. De aceea, atât în interesul redacției, dar și al cititorilor săi, așteptăm aprecieri, nu neapărat laudative cât mai degrabă critice: care materiale v-au trezit interesul, care nu v-au plăcut, ce ați vrea să citiți în numerele viitoare, ce sugestii aveți de făcut în legătură cu aspectul revistei etc, etc.

Precizăm că numărul viitor al revistei va fi dedicat lui Camil Petrescu, de la nașterea căruia se împlinesc 110 ani și lui Mihail Sadoveanu, de la debutul căruia, fulminant, cu patru volume, împlinindu-se anul acesta 100 ani.

Vom deschide, apoi, noi rubrici care sperăm să vă trezească interesul. Va fi, mai întâi, o rubrică de confruntări de opinii, în care îi vom pune pe profesori și elevi să schimbe pentru câteva clipe locurile în clasă și să ne spună cum ar proceda în asemenea ipostaze.

Vom încerca să vorbim apoi despre gastronomie, despre modă, despre comportamentul civilizat în anumite împrejurări- în vizită, la spectacol, pe stradă, la școală.

Intenționăm, cu ajutorul vostru, să inaugurăm o rubrică- "Convorbiri cu psihologul", în care să răspundem problemelor voastre. Evident că în acest sens, al rubricilor viitoare, așteptăm întrebările și sugestiile voastre. Am intenționat, încă din acest număr, să inaugurăm o rubrică în care foștii elevi ai colegiului să prezinte facultățile pe care le urmează. Din anumite cauze, rubrica nu s-a putut materializa în acest număr la fel cum nu am realizat rubrica de sport și nici pe cea dedicate vieții altor licee focșănene. Nu înseamnă, însă, că am renunțat la toate aceste puncte de interes exprimate de voi, ci doar că le-am amânat pentru numărul viitor. Sperăm.

În legătură cu toate aceste probleme așteptăm, cu interes, colaborările și opiniile voastre.

Redacția

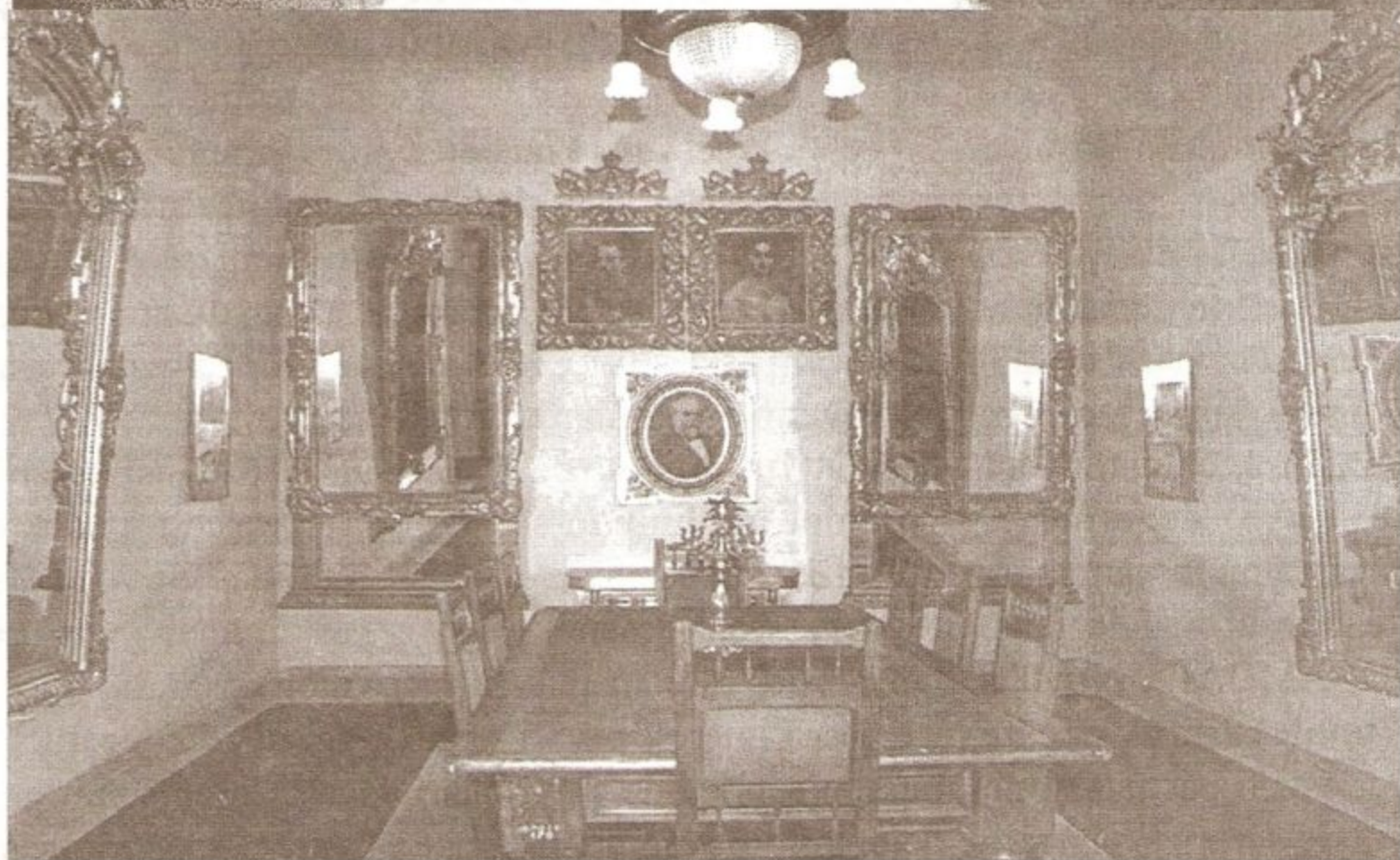
1859

2004

145

Mulțumiri tuturor celor care, cu sinceritate și eleganță, ne-au ajutat în redactarea acestui număr: conducerea colegiului, catedrei de informatică și, în general, tuturor colegilor de cancelarie care au înțeles pasiunea elevilor, manifestată din plin întru redactarea revistei.

COLEGII NOȘTRI - MÂNDRIA NOASTRĂ

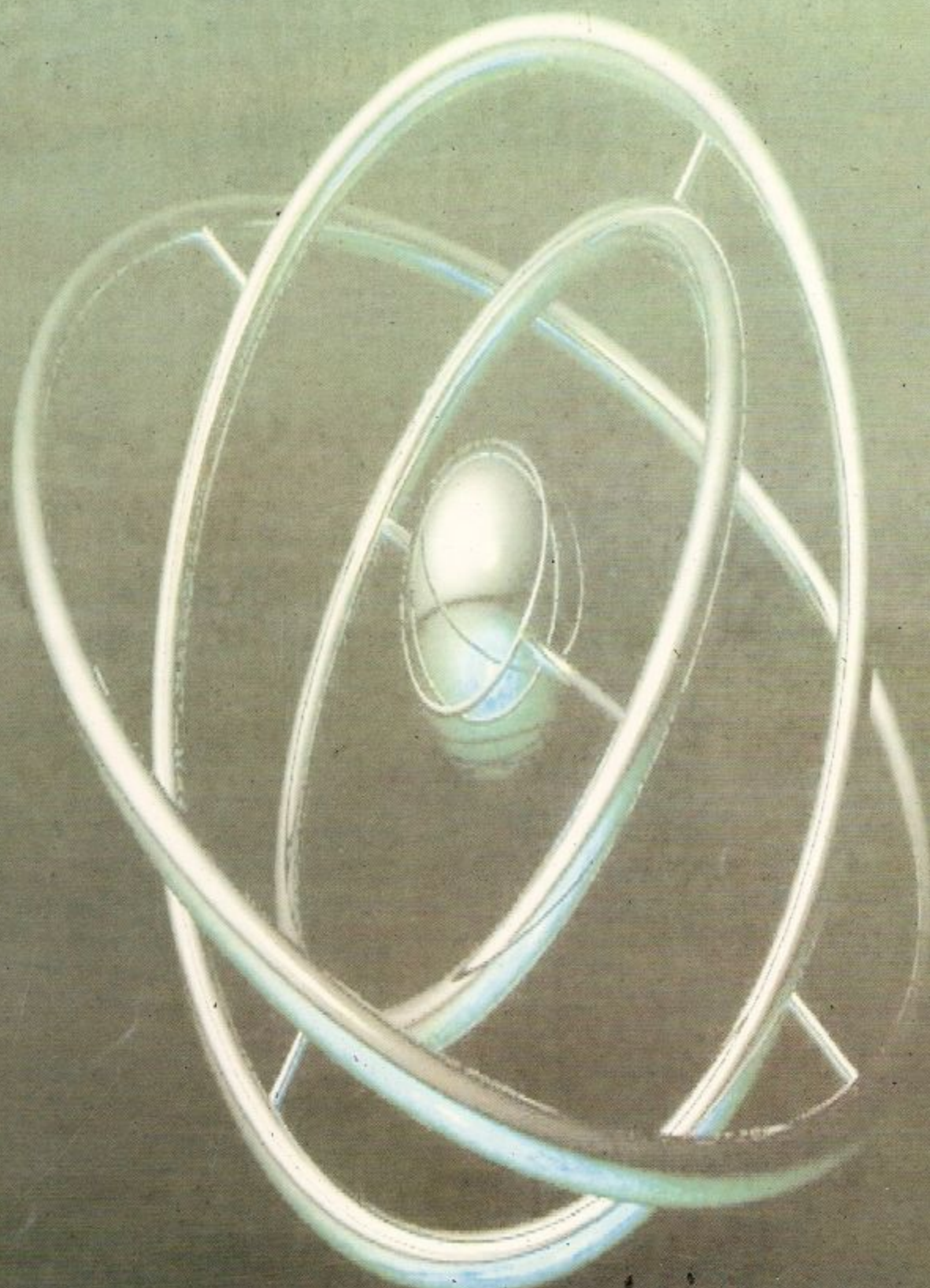
OLIMPIADE ȘCOLARE – ETAPA NAȚIONALĂ – 2003

Premii și mențiuni

<i>Cruceanu Gabriel(XII H) – logică: Premiul I</i>		<i>prof. Simion Ene</i>
<i>Premiul special al Univ. B.B. Cluj</i>		
<i>Marin Radu(X E) – informatică: Premiul III</i>		<i>prof. Oprea Marilena</i>
<i>Mogda Cristina(X E) – limba și lit. română:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Zgăbârdici Maria</i>
<i>Calistru Elena(XII D) – Limba și lit. română :</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Capotă Crina</i>
<i>Cartay Raluca(XI B) – germană:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Roșca Laura</i>
<i>Nichita Valentina(X E) – latină:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Soare Elena</i>
<i>Borș Ioana(XI F) – latină:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Soare Elena</i>
<i>Merșor Mihaela(XI C) – istorie:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Atareicov Adrian</i>
<i>Iosif Daniela(XII B) – economie:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Simion Ene</i>
<i>Secară Andreea(VIII B) – matematică:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Pătrașcu Enache</i>
<i>Prunache Ionuț(XII B) – matematică:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Noană Cornel</i>
<i>Dumitru Ion(XII C) – matematică:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Popoiu Dan</i>
<i>Iuga Adrian(XII C) – matematică:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Popoiu Dan</i>
<i>Istrate Carmen(XI B) – matematică:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Pătrașcu Enache</i>
<i>Mihăiuc Alexandru(XII B) – informatică</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Colin Liliana</i>
<i>Potică Ionelia(X D) – biologie:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Ciucu Corina</i>
<i>Crăciun Daniela(XI E) – biologie:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Ciucu Corina</i>
<i>Iordăchescu Diana.(XII A) – biologie:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Ciucu Corina</i>
<i>Hapău Denisa(X D) – chimie:</i>	<i>Mențiune</i>	<i>prof. Dochia Maria</i>

Au fost selectați în loturile reprezentative pentru olimpiade internaționale:

Iuga Adrian – matematică
Iordăchescu Diana – biologie
Dumitrașcu Constantin – informatică

Copertă executată de Toth Arthur